

TAMPERE.
FINLAND

TAMPEREEN TOIMINNAN JA TALOUDEN KATSAUS

8/2022

TAMPERE

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 08/2022

Julkaisija:
Tampereen kaupunki, Konsernihallinto
PL 487, 33101 Tampere
www.tampere.fi/talous

Kannen suunnittelu: Tampereen kaupunki, Veli-Matti Lahdenniemi
Kannen kuva: Laura Vanzo

Julkaisu on saatavissa sähköisesti osoitteessa: www.tampere.fi/talous

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 08/2022

SISÄLLYS

	KONSERNIJOHTAJAN KATSAUS.....	1
	KAUPUNGIN TOIMINTA JA TALOUS.....	4
	Kaupungin tuloslaskelma.....	4
	Verotulot.....	7
	Valtionosuudet.....	9
	Henkilöstö.....	10
	Hankinnat.....	13
	Tuottavuuden tila.....	15
	Rahoituslaskelma.....	17
	Investoinnit.....	19
	Tase.....	21
	KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	23
	Konsernivälitilinpäätös.....	23
	Kaupunkikonsernin tulosennuste.....	25
	Konsernituloslaskelma.....	25
	Konsernin rahoituslaskelma.....	27
	Konsernitase.....	29
	Konsernikatsaus.....	31
	TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU.....	43
	Olennaiset poikkeamat talousarvioon.....	44
	Talousarvion toiminnan tavoitteiden toteutuminen.....	48
	Sivistyspalvelujen palvelualue.....	52
	Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	52
	Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue.....	56
	Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	56
	Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue.....	62
	Elinvoima- ja osaamislautakunta.....	62
	Asunto- ja kiinteistölahtakunta.....	68
	Kaupunkiympäristön palvelualue.....	74
	Yhdyskuntalautakunta.....	74
	Joukkoliikennelautakunta.....	79
	Kehitysohjelmat.....	82
	Hiedanranta.....	82
	Viiden tähden keskusta.....	84
	Tampere junior.....	85
	Elämystalouden kehitysohjelma.....	85
	Älykaupunki kaupunkilaisille.....	86
	Hiilineutraaleja tekoja.....	86
	Konsernihallinto.....	87
	Konsernihallinto.....	87
	Yhteiset erät.....	88
	Taseyksiköt.....	89
	Pirkanmaan pelastuslaitos.....	89
	Liikelaitokset.....	91
	Tampereen Vesi.....	92
	Tampereen Kaupunkiliikenne.....	94
	LIITE 1 Raitiotie-kehitysohjelma ja Tampereen Raitiotie Oy.....	96

KULUVAN VUODEN TALOUS KÄÄNTYY YLIJÄÄMÄISEKSI

TILIKAUDEN TULOS

34,4 milj. €

(TP Enn 2022)

NETTOMENOT

7,2 %

(TP Enn 22 / TP 21)

VERORAAHOITUS

4,8 %

(TP Enn 22 / TP 21)

Kuluvan vuoden alkuperäinen talousarvio oli 26,6 milj. euroa alijäämäinen. Tammi-elokuun toteuman perusteella vuodesta 2022 tulee huomattavasti talousarviossa arvioitua parempi. Tilikauden tuloksen ennustetaan kääntyvän 34,4 milj. euroa ylijäämäiseksi erityisesti poikkeuksellisen hyvän verotulokehityksen vuoksi. Yhteisöveroja on kertymässä 40 milj. euroa talousarviota enemmän.

Koronapandemia vaikuttaa edelleen kuluvan vuoden talouteen, mikä näkyy sekä toimintamenojen että tukien ja avustusten kasvussa. Toimintamenot ovat ylittymässä talousarviosta 29 milj. eurolla ja toimintatulot ovat ylittymässä 36 milj. eurolla. Kaupungin yhteenlaskettu toimintakate on toteutumassa noin 7 milj. euroa talousarviota parempana. Verotuloja on kertymässä 61 milj. euroa ja valtionosuuksia 6 milj. euroa talousarviota enemmän. Erilaisia omaisuuden

BRUTTOKANSANTUOTTEEN VOLYYMIN MUUTOS

Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö
*) 2020 ja 2021 Tilastokeskuksen ennakkotieto,
**) 2022-2024 Valtiovarainministeriön ennuste

myyntivoittoja ja maankäyttösopimus-korvauksia on kertymässä yhteensä 73,2 milj. euroa, mikä on 17,8 milj. euroa talousarviota enemmän. Kaupungin toimintamenot ovat kokonaisuudessaan kasvamassa 4,0 prosenttia

Nettoinvestointeja on toteutumassa 259 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 30,8 milj. eurolla. Syynä ovat

TUNNUSLUKUTAULUKKO

	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP Enn 2022
Toimintakate, milj. €	-940,6	-1 316,0	-1 415,8	-1 418,0	-1 411,2
Nettomenojen kasvu, %	6,9	2,7	7,6	7,8	7,2
Vuosikate, milj. €	111,4	181,4	83,6	80,4	155,1
Vuosikate / poistot, %	136,5	170,0	75,8	73,0	128,5
Tulos, milj. €	29,8	74,7	-26,6	-29,7	34,4
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta (milj. €)	-281,5	-288,8	-369,9	-427,8	-276,8
Investoinnit (netto), milj. €	-139,3	-227,8	-234,6	-289,3	-258,7
Investointien tulorahoitus, %	79,9	79,7	35,6	27,8	60,0
Lainat, milj. €	1 054,5	891,0	1 077,7	1 077,7	932,0
Lainat, € / asukas	4 267	3 648	4 363	4 363	3 773
Verorahoituksen kasvu, %	4,7	5,9	0,3	0,2	4,8
Asukasmäärä	247 120	244 223	247 000	247 000	247 000

VUOSIKATE

155,1 milj. €

(TP Enn 2022)

LAINAMÄÄRÄ / ASUKAS

3 773 €

(TP Enn 2022)

NETTOINVESTOINNIT

-258,7 milj. €

(TP Enn 2022)

lähinnä talonrakennushankkeiden ja maa- ja vesialueiden investointien lykkääntyminen. On hyvin mahdollista, että investoinnit toteutuvat arvioitua pienempänä.

Pitkäaikainen korollinen lainamäärä rahalaitoksille pienenee kuluvana vuonna 25,7 milj. eurolla, mutta lyhytaikaisten korollisten velkojen määrän tytäryhtiölle arvioidaan kasvavan noin 67 milj. eurolla. Asukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan olevan vuoden lopussa 3 773 euroa.

Vaikka kuluva vuodelta on tulossa varsin hyvä, niin talousnäky-

mät vuodesta 2023 eteen päin ovat hyvin huolestuttavat. Tulevien vuosien talousarviovalmistelussa on kyettävä järjestämään kaupunkilaisille tuotettavat palvelut nykyistä kustannustehokkaammin.

Kaupungin investointitarpeet pysyvät muuttoliikkeen, rakennuskannan uudis- ja perusparantamisinvestointien, joukkoliikenteen järjestämisen sekä elinvoimainvestointien vuoksi lähivuosina mittavina. Lähivuosien keskeinen tavoite on mitoittaa kaupungin investoinnit ja tulo-rahoitus tasapainoon, jotta kaupungin lainamäärä ei kasva hallitsemattomasti. Talous- ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä tavoitellaan investointitason ja tulo-rahoituksen kestävää tasapainoa.

Kuntien velvoitteita ja tehtäviä eli kuntien menoja ei todennäköisesti rohjeta vähentää, joten kuntataloudella on edessään huomattavan isoja vaikeuksia vuodesta 2024 lähtien. Tämän vuoksi talouden hallinnassa keskeisintä on pitää toimintamenojen kasvu verorahoituksen kasvua pienempänä.

Työttömyys on alittanut 10 prosentin rajan

Työttömyys on kohentunut poikkeuksellisen matalalle tasolle. Elokuussa työttömyysprosentti oli 9,9 (koko maassa 9,1 %). Kymmenen prosentin raja alitettiin Tampereella huhti- ja toukokuussa 2022, ensi kertaa sitten finanssikriisin puhkeamisen vuonna 2008. Kesä-heinäkuun työttömyysasteet olivat hieman tätä korkeampia, 10,9–11,3 prosenttia.

Työttömänä työnhakijana oli elokuussa 11 972 henkilöä, mikä on yli 1700 hen-

kilöä vähemmän kuin vuodenvaihteessa ja 2700 henkilöä vähemmän kuin vuosittain elokuussa. Tampereen työttömyysaste on laskenut keskimääräistä vauhdikkaammin vuodentakaisesta (-2,4 %-yksikköä; koko maa -1,6 %-yks.).

Nuorten alle 25-vuotiaiden sekä pitkäaikaistyöttömien määrät ovat supistuneet noin neljänneksellä vuodentakaisesta. Pitkäaikaistyöttömyys ei ole vielä palautunut koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Ulkomaalaisten työttömien määrä on hienoisesti lisääntynyt. Kokoaikaisesti lomautettuna oli elokuussa enää 300 henkilöä. Työvoiman kysynnästä kertoo, että avoimien työpaikkojen määrä on jatkunut korkeana.

Kohti uutta kuntaa

Helmikuussa 2022 käynnistyneet Venäjän hyökkäysoiimet Ukrainassa ovat jatkuneet edelleen. Inhimillisen kärsimyksen lisäksi sodan vaikutukset ovat alkaneet levitä ja näkyä laajemmin muun muassa globaalina raaka-ainepulana sekä energiakriisinä. Tampere on muiden kaupunkien tavoin selvittänyt kuluneen syksyn aikana aktiivisesti keinoja energian saatavuuteen liittyviin haasteisiin vastaamiseksi. Samalla kaupunki jatkaa hädänalaisten ukrainalaisten vastaanottamista ja tukemista.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen tehtävien siirtoa uusille hyvinvointialueille valmistellaan vauhdilla. Tampereen hyvinvointialuevalmistelua koordinoivassa työskentelyssä painottuvat loppuvuodesta erityisesti käytännön tehtävistä ja siirron yksityiskohdista so-

VÄKILUKU

247 120

(tammi-elokuu)

VÄESTÖNMUUTOS 2022

+ 2 897

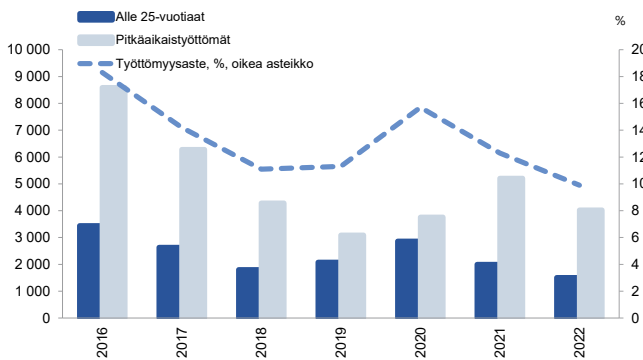
(tammi-elokuu)

TYÖTTÖMYYSASTE

9,9 %

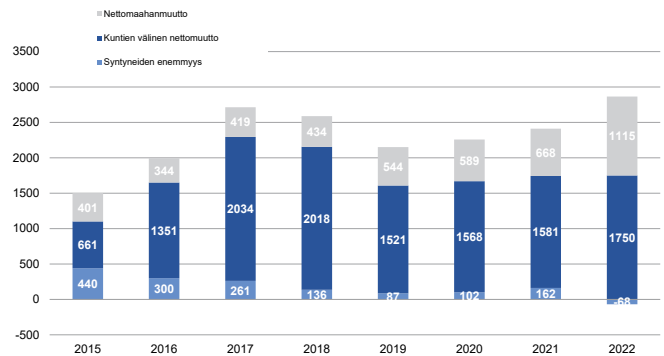
(elokuu)

TYÖTTÖMYYSASTE SEKÄ NUORTEN JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ TAMPEREELLA, ELOKUU

Lähde: TEM työnvälitystilasto

VÄESTÖNMUUTOKSET, TAMMI-ELOKUU

Kuvion lähde: Tilastokeskus väestönmuutosten ennakkotiedot

piminen Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa sekä aktiivinen henkilöstöviestintä ja muutostuki. Hallitun siirtymän näkökulmasta jatkuvan vuoropuhelun varmistaminen kaupungin ja tulevan hyvinvointialueen välillä on ensiarvoisen tärkeää.

Tamperelaisten hyvinvoinnin edistäminen on kaupungin ydintehtäviä, nyt ja tulevaisuudessa. Ilahduttavaa on, että elokuun tilanteessa koululaisten hyvinvointia mittaavan kyselyn perusteella Tampereen 3.-luokkalaisista 94,7 % ja 7.-luokkalaisista 83,2 % kokee olonsa hyväksi koulussa. Samoin ikääntyneiden hyvinvoinnin tukemisessa on nähtävissä positiivista kehitystä kotihoidon asiakkaiden kaikkien sairaalavuorokausien vähennyttä 10,9 % edellisvuodesta. Työllisyyden saralla nuorten ja ulkomaalaisten työllisyystilanteen myönteinen kehitys Tampereella on jatkunut. Onnistumisista huolimatta kaupungin on jatkettava pitkäjänteistä työtä erityisesti lasten ja nuorten huonovointisuuden poistamiseksi, sillä sekä nuorisovastaanoton lähetteden että perheneuvolan lastenpsykiatrian palvelussa olevien asiakkaiden osuuden määrä on edelleen kasvanut.

Tampereen veto- ja pitovoiman näkökulmasta Tampere haluaa olla elinvoimainen elämys- ja tapahtumakaupunki.

Korona-ajan vaikeiden vuosien jälkeen näyttäisi vihdoin siltä, että tapahtumatoiminta on elpymässä, sillä suuratapaturmatyöryhmässä vuonna 2022 käsiteltävien ja toteutuneiden suurtapaturmien määrä on palautunut vuoden 2019 tasolle. Koronatilanteen vaikutuksista on toipumassa myös joukkoliikenne, jossa on Tampereen seudulla ylitetty toukokuusta lähtien vuoden 2019 matkustajamäärät kuukausittain. Joukkoliikenteen matkustajamäärän ennustetaan olevan vuonna 2022 kaiken kaikkiaan suurempi, kuin se oli vuonna 2019. Sujuvaa liikkumista sekä keskustan saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla edistetään osaltaan parhaillaan käynnissä olevalla keskustan liikennejärjestelmätyöllä.

Vaivattomien kulkuyhteyksien ohella tamperelaisten viihtyvyyttä edistetään monipuolisilla asumisen ratkaisuilla. Elokuun loppuun mennessä Tampereelle valmistui 573 kohtuuhintaista asuntoa, minkä lisäksi yhtiömuotoiseen asumiseen tarkoitettuja tontteja on asetettu aktiivisesti haettavaksi. Toisaalta pientalotonteille asemakaavoitettujen tonttien määrän osalta ei vuonna 2022 aivan yllättä tavoitteeseen.

Hyvinvointialuevalmistelun rinnalla Tampereella panostetaan henkilöstön työssä jaksamiseen sekä työntekijäkoke-

mukseen, jossa on haasteellisista ajoista huolimatta tapahtunut positiivista kehitystä. Kaupungin palveluja koskevaa asiakastytyväisyyden kehitystä seurataan säännöllisesti ja palveluja kehitetään saadun palautteen pohjalta.

Juha Yli-Rajala
Konsernijohtaja

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Ei sisällä sisäisiä eriä

Milj. euroa	Tot. 1-8 / 2022	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Toimintatulot						
Myyntitulot	154,6	221,0	238,1	239,9	238,9	17,8
Maksutulot	61,6	99,1	84,5	84,2	97,6	-1,4
Tuet ja avustukset	38,5	85,0	36,4	37,3	52,6	-32,3
Vuokratulot	55,9	80,6	82,3	82,5	85,0	4,4
Muut toimintatulot	12,1	76,1	62,0	61,7	67,6	-8,6
Tulot yhteensä	322,6	561,9	503,3	505,6	541,8	-20,1
Valmistus omaan käyttöön	4,8	8,6	3,6	5,8	5,8	-2,8
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-458,1	-665,7	-696,5	-701,4	-690,9	-25,2
Palkat ja palkkiot	-364,9	-527,2	-553,9	-559,1	-550,5	-23,3
Henkilösivukulut	-93,3	-138,5	-142,6	-142,3	-140,4	-1,9
Eläkekulut	-79,3	-118,2	-121,7	-120,7	-119,1	-0,9
Muut henkilösivukulut	-14,0	-20,3	-21,0	-21,6	-21,4	-1,1
Palvelujen ostot	-628,9	-949,8	-951,1	-953,2	-986,7	-36,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39,5	-67,4	-59,2	-60,1	-61,8	5,6
Avustukset	-67,0	-105,1	-98,9	-98,4	-102,7	2,3
Vuokramenot	-72,0	-90,8	-110,4	-110,7	-111,4	-20,6
Muut toimintamenot	-2,4	-7,7	-6,5	-5,6	-5,2	2,4
Menot yhteensä	-1 268,0	-1 886,5	-1 922,7	-1 929,4	-1 958,8	-72,3
Toimintakate	-940,6	-1 316,0	-1 415,8	-1 418,0	-1 411,2	-95,2
Verotulot	794,9	1 117,5	1 115,8	1 115,8	1 177,0	59,5
Valtionosuudet	246,0	360,8	366,6	365,6	371,5	10,7
Rahoitustulot ja -menot	11,0	19,2	17,0	17,0	17,8	-1,4
Vuosikate	111,4	181,4	83,6	80,4	155,1	-26,3
Suunnitelmapoistot	-81,6	-106,7	-110,3	-110,1	-120,6	-13,9
Tilikauden tulos	29,8	74,7	-26,6	-29,7	34,4	-40,3

Tilikauden tulosenuste on 40,3 milj. euroa edellisvuotta heikompi, mikä selittyy pääasiassa toimintakatteen kasvulla. Vuosisuunnitelmaan nähden tilinpäätöksenuste toteutuu 64,2 milj. euroa parempana, mitä selittää erityisesti yhteisö- ja kunnallisverotulojen hyvät kertymät.

Toimintakatteen tilinpäätöksenuste alittaa vuosisuunnitelman 6,8 milj. eurolla. Toimintatulojen enuste on 36,2 milj. euroa budjetoitua parempi johtuen pääasiassa sosiaali- ja terveystalouden palvelualueen välittömien koronakustannusten kattamiseksi saatavista valtionavustuksista, maankäyttösopimuskorvauksista ja py-

syvien vastaavien myyntivoitoista. Toimintamenojen arvioidaan toteutuvan koko kaupungin tasolla 29,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina erityisesti sosiaali- ja terveystalouden palvelualueen asiakaspalvelujen ostojen kasvun takia.

Nettomenojen kasvuksi ennustetaan 7,2 prosenttia, mikä on 4,5 prosenttiyksik-

NETTOMENOJEN
KASVUENNUSTE

7,2 %

(TP ENN 22 / TP 21)

VERORAHOITUS

4,8 %

(TP Enn 22 / TP 21)

köä enemmän kuin tilinpäätöksessä 2021 ja 0,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosisuunnitelma mahdollistaisi. Nettomenojen kasvuun vaikuttavat erityisesti palvelutarpeen kasvu, pysyvien vastaavien myyntivoittojen aleneminen sekä raitiotien vastikkeen kasvu. Asukaskohtaisen toimintakatteen ennuste on -5 713 euroa, mikä tarkoittaa 6,0 prosentin kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Verorahoitus on kasvamassa ennusteen mukaan 70,3 milj. euroa (4,8 %) edellisvuodesta erityisesti kunnallisverojen kasvun myötä. Suhteessa vuosisuunnitelmaan verorahoituksen ennustetaan toteutuvan 67,1 milj. euroa suurempana erityisesti yhteisö- ja kunnallisverojen hyvistä kertymistä johtuen. Verotulojen ja valtionosuuksien tarkempi analyysi löytyy katsauksesta tuottojen ja kulujen analyysin jälkeen.

Rahoituserien tilinpäätösennuste on 0,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi.

Vuosikatteen 155,1 milj. euron ennuste kattaa ennustetut suunnitelmapoistot 129-prosenttisesti. Poistojen ja arvonalentumisten ennuste on 13,9 milj. euroa (13,1 %) edellistä vuotta suurempi. Vuosisuunnitelmaan nähden poistojen ennustetaan toteutuvan 10,5 milj. euroa suunniteltua suurempina. Poistotasoon vaikuttaa kau-

pungin korkea investointitaso.

Kaupungin investointien tulo-rahoitusennuste on 60,0 prosenttia, mikä tarkoittaa kaupungin tulo-rahoituksen olevan alijäämäinen suhteessa investointitasoon.

Tuotot

Toimintatuottojen koko vuoden ennuste on 36,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuottojen ennustetaan laskevan 20,1 milj. eurolla (3,6 %).

Myyntituottojen tilinpäätösennuste alittaa vuosisuunnitelman 1,1 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen verrattuna kaupungin myyntituottojen ennustetaan kasvavan 17,8 milj. eurolla (8,1 %) pääasiassa joukkoliikenteen matkalipputulojen kasvun seurauksena.

Maksutuottojen ennustetaan toteutuvan 13,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana maankäyttösopimuskorvauksista johtuen. Vuoteen 2021 verrattuna maksutuottojen ennuste on 1,4 milj. euroa alhaisempi.

Tuet ja avustukset toteutuvat ennusteen mukaan 15,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen sosiaali- ja terveyspalveluiden korona-avustuksista, joita ei ole huomioitu vuosisuunnitelmasa. Ennuste on 32,3 milj. euroa (38 %) heikempi kuin edellisen vuoden toteuma pääasiassa sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä joukkoliikenteeseen kohdistuvista korona-avustuksista johtuen.

Vuokratuottojen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 2,5 milj. eurolla.

Muiden toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 5,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana pysyvien vastaavien myyntivoittojen vuoksi. Vuoteen 2021 nähden muiden toimintatuottojen ennustetaan laskevan 8,6 milj. euroa (11,2 %).

Kulut

Toimintakulujen koko vuoden ennuste ylittää vuosisuunnitelman 29,4 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen verrattuna toimin-

”Vuosikatteen 155,1 milj. euron ennuste kattaa ennustetut suunnitelmapoistot 129-prosenttisesti.”

takulujen ennustetaan kasvavan 72,3 milj. euroa (3,8 %).

Henkilöstömenojen tilinpäätösennuste alittaa vuosisuunnitelman 10,5 milj. eurolla (1,5 %). Ennusteessa on arvioitu kunta-alan palkkatarkistuksen vaikutuksen olevan noin 8,5 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömenot kasvavat 25,2 milj. euroa. Henkilöstömenojen tarkempi analyysi löytyy kohdasta Henkilöstö.

Materiaali- ja palveluostojen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 35,2 milj. eurolla (3,5 %), johtuen erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen asiakaspalveluostojen kasvusta. Materiaali- ja palveluostojen ennustetaan kokonaisuudessaan kasvavan edellisvuodesta 31,2 milj. eurolla. Palvelujen ostot sekä Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmien analysointi löytyy kohdasta Hankinnat.

Avustuskulujen ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman 4,3 milj. eurolla, mitä selittää työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu.

Vuokratulujen ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman 0,7 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen nähden ulkoisten vuokratulujen ennustetaan kasvavan 20,6 milj. eurolla, johtuen pääasiassa Tampereen Raitiotie Oy:lle maksettavan vastikkeen kasvusta. Myös myytyjen kohteiden takaisinvuokrauksen kustannukset kasvoivat edellisvuoteen verrattuna.

Muiden toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä.

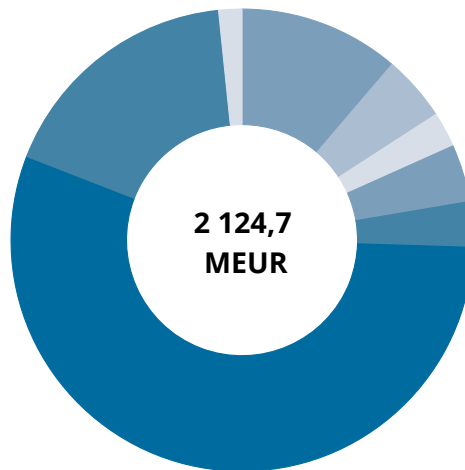

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Tuloslaskelman tunnusluvut	Tot. 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	26	30	28
Vuosikate / Suunnitelmapoistot, %	137	170	129
Vuosikate, euroa / asukas	451	743	628
Asukasmäärä	247 120	244 223	247 000

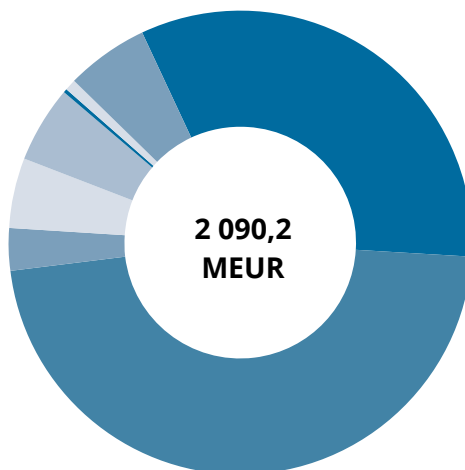
TUOTOT

- Myyntituotot 238,9 M€, 11 %
- Maksutuotot 97,6 M€, 5 %
- Tuet ja avustukset 52,6 M€, 2 %
- Vuokratuotot 85,0 M€, 4 %
- Muut toimintatuotot 67,6 M€, 3 %
- Verotulot 1 177,0 M€, 55 %
- Valtionosuudet 371,5 M€, 17 %
- Rahoitustuotot 34,3 M€, 2%

KULUT

- Henkilöstökulut 688,2 M€, 33 %
- Palvelujen ostot 983,9 M€, 47 %
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 61,6 M€, 3 %
- Avustukset 102,7 M€, 5 %
- Vuokratulot 111,4 M€, 5 %
- Muut toimintakulut 5,2 M€, 0,3 %
- Rahoituskulut 16,6 M€, 1 %
- Poistot ja arvonalentumiset 120,6 M€, 6%

Kuluista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta tehdyt oikaisut

Verotulot

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21	%
Kunnallisvero	648,1	896,8	933,8	953,0	56,2	6,3
Kiinteistövero	47,3	93,3	95,0	97,0	3,7	4,0
Yhteisövero	99,5	127,5	87,0	127,0	-0,5	-0,4
Yhteensä	794,9	1 117,5	1 115,8	1 177,0	59,5	5,3

Verotulojen toteuma ja tilinpäätösennuste

Tilikauden 2022 verotulojen kokonaiskertymäksi arvioidaan 1177 milj. euroa, mikä on noin 61 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän.

Verotulojen kertymäarvio pohjautuu Kuntaliiton kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon elokuulta 2022. Veroennustekehikon päivitys perustuu osin Valtiovarainministeriön kesäkuun taloudelliseen katsaukseen, joka oli selvästi positiivisempi verrattuna Kuntaliiton huhtikuun veroennustekehikkoon. Elokuun veroennustekehikossa on lisäksi huomioitu verotilitykset elokuuhun saakka. Ennusteessa on myös huomioitu Verohallinnon 8.8. julkaisema ennakkotieto valmistuvasta verotuksesta 2021.

Elokuun loppuun mennessä verotuloja on tilitetty yhteensä 795 milj. euroa. Tämä on noin 60 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän noin 19 milj. euroa talousarviota enemmän. Tulojen ennustetaan kasvavan 56 milj. euroa (6,2 %) edellisvuodesta.

Kuluvan vuoden ennakoverot ovat kehittyneet erittäin myönteisesti. Palkka-

summan kasvu on arvioitua korkeampi. Verohallinnon 8.8.2022 julkaisema ennakkotieto valmistuvasta verotuksesta 2021 vastasi hyvin alkuvuoden arvioita. Verohallinnon tiedon mukaan on kuitenkin syytä varautua siihen, että jäännösveroja kertyy arvioitua enemmän vasta ensi vuoden alussa ja vastaavasti vähemmän kuluvana vuonna.

Keväällä päätetty työmatkakuluvähennyksen tilapäinen korotus tulee pienentämään verokertymää jonkin verran, koko maan arvio yhteensä on -100 milj. euroa. Vähennys kompensoidaan laskennallisesti kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta loppuvuonna, Tampereen kompensatio on noin 2,1 milj. euroa. Lisäksi korotettu eläketulovähennys ja korotettujen etuustulojen nettovaikutus on noin -30 milj. euroa; tätä tulojen arvioitua vähennystä ei kompensoida kunnille.

Yhteisöveron tuoton arvioidaan kertyvän 127 milj. euroa. Talousarvion arvioidaan siten ylittyvän peräti 40 milj. eurolla.

Verovuosi 2021 oli selvästi talousarvion pohjana olleita arvioita parempi. Tämä näkyi tammi- ja helmikuun kertymissä, jolloin kunnille tilitettiin yritysten maksamia lisäennakoita. Myös verovuoden 2022 tilitykset ovat kehittyneet aiemmin arvioitua korkeampia.

Arvioitu verotulokertymä on kuitenkin 0,5 milj. euroa (-0,4 %) viime vuotta alhaisempi, koska tilapäinen koronaan liittyvä kuntien jako-osuuden korotus päättyi.

Kiinteistöverotuloja ennustetaan kertyvän 97 milj. euroa, mikä on 2 milj. euroa talousarviota enemmän. Verotulojen kertymiseen vuoden vaihteessa sisältyy epävarmuutta viime vuosien tapaan.

Kuukausitilitysten vertailua tilikausien välillä vaikeuttaa paitsi koronapandemia vuosina 2020-2021 ja erityisesti verotuksen joustavaan valmistumiseen, mikä muuttaa verotulojen tilitysajankohtia. Vuonna 2020 muutokset kiinteistöverotuksessa siirsivät noin 9 milj. euroa kiinteistöverotuloja alkuvuodelle 2021. Yhteisöverotulojen vuosien välisessä vertailussa tulee huomioida, että vuosille 2020-2021 koronapandemian takia 10 %-yksiköllä nostettu kuntien jako-osuus huomioitiin vuonna 2020 heinäkuun tilityksessä myös alkuvuoden osalta. Määräaikainen korotus poistui vuonna 2022.

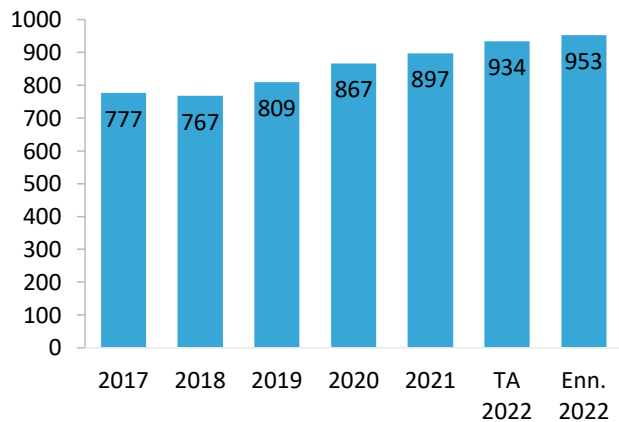
Kuukausitilitysten yhteissummat kolmelta vuodelta löytyvät seuraavalta sivulta.

KUNNALLISVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2020	2021	2022
Tammikuu	82,2	92,2	99,9
Helmikuu	80,2	80,8	87,2
Maaliskuu	71,5	75,5	76,7
Huhtikuu	72,4	77,9	83,3
Toukokuu	75,8	82,4	90,1
Kesäkuu	69,6	75,5	78,7
Heinäkuu	78,1	82,9	68,8
Elokuu	53,6	54,1	63,5
Syyskuu	50,5	49,0	
Lokakuu	75,2	64,5	
Marraskuu	79,4	77,9	
Joulukuu	78,4	83,9	
Koko vuosi	866,9	896,8	648,1
Kumulat. 1-8	583,3	621,3	648,1

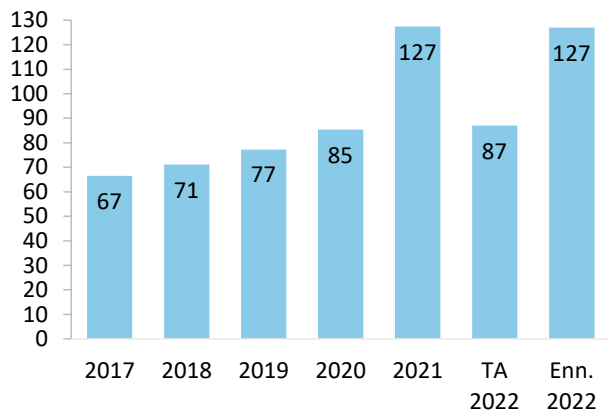
KUNNALLISVERON KEHITYS

YHTEISÖVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2020	2021	2022
Tammikuu	7,9	11,8	16,5
Helmikuu	14,0	23,0	30,4
Maaliskuu	5,7	10,0	9,2
Huhtikuu	4,5	8,9	7,8
Toukokuu	5,7	9,9	9,0
Kesäkuu	4,5	8,9	8,5
Heinäkuu	15,4	8,8	9,4
Elokuu	6,1	8,4	8,8
Syyskuu	5,1	7,4	
Lokakuu	5,9	11,5	
Marraskuu	4,5	8,1	
Joulukuu	6,0	10,8	
Koko vuosi	85,3	127,5	99,5
Kumulat. 1-8	63,9	89,6	99,5

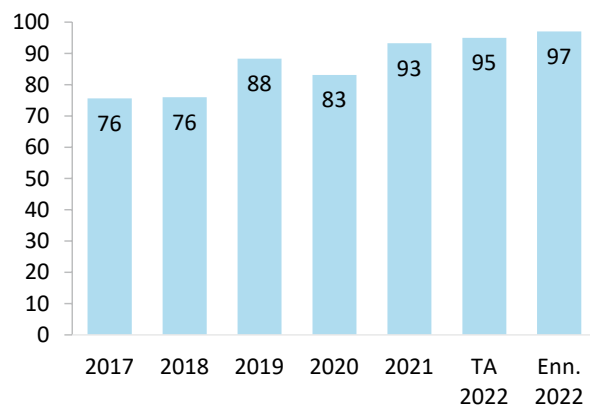
YHTEISÖVERON KEHITYS

KIINTEISTÖVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2020	2021	2022
Tammikuu	0,5	2,4	3,7
Helmikuu	0,3	6,4	4,5
Maaliskuu	0,6	0,7	0,8
Huhtikuu	0,7	0,7	0,8
Toukokuu	0,4	0,7	-0,5
Kesäkuu	0,6	0,6	0,5
Heinäkuu	21,3	20,9	23,3
Elokuu	12,3	13,1	14,2
Syyskuu	23,3	23,8	
Lokakuu	10,6	11,6	
Marraskuu	4,4	5,9	
Joulukuu	8,1	6,5	
Koko vuosi	83,1	93,3	47,3
Kumulat. 1-8	36,7	45,5	47,3

KIINTEISTÖVERON KEHITYS

Valtionosuudet

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21	%
Peruspalvelujen valtionosuus	119,5	186,3	179,2	179,5	-6,8	-3,6
Veromenetysten kompensatio	76,3	100,5	113,8	115,9	15,4	15,3
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	50,2	74,0	72,6	76,1	2,1	2,9
Yhteensä	246,0	360,8	365,6	371,5	10,7	3,0

Valtionosuuksien toteuma ja tilinpäätösennuste

Valtionosuuksia on elokuun lopun tilanteessa ennustettu saatavan 371,5 milj. euroa, mikä on noin 10,7 milj. euroa (3,0 %) enemmän kuin vuonna 2021.

Valtionosuudet tilitetään kunnille kuukausittain tasaerinä. Vuoden aikana tehtyjen muutospäätösten tilitykset toteutetaan tasasuuruksina erinä jäljellä oleville kuukausille.

Peruspalvelujen valtionosuutta ennustetaan saatavan hieman vuosisuunnitelmaa enemmän. Valtiovarainministeriön heinäkuuisella päätöksellä jaettiin kunnille asukasluvun suhteessa käyttämättä jäänyt määräraha, mikä se-

littää vajaan 0,4 milj. euron suuremman valtionosuuden. Peruspalvelujen valtionosuus laskee 6,8 milj. euroa (3,6 %) viime vuodesta.

Veromenetysten kompensatio erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2020. Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen menetys kompensoidaan nykyisin kunnille valtionosuuden yhteydessä. Vuodesta 2010 lähtien Tampereelle kertyneet verotulomenetysten kompensatit ovat vuonna 2022 noin 115,9 milj. euroa (2021: 100,5 milj. e).

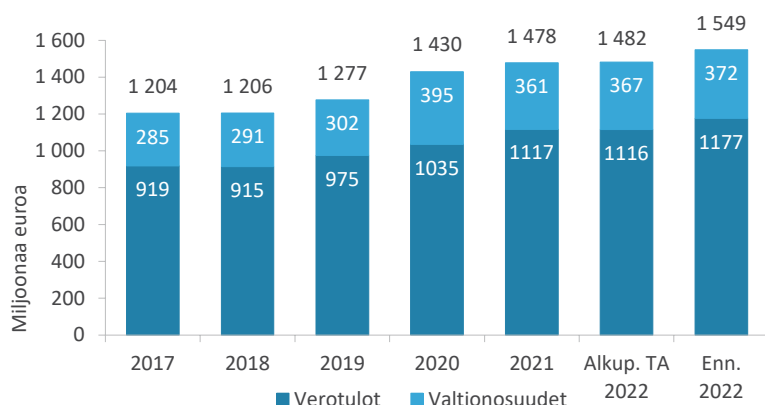
Ennuste ylittää talousarvion 2,1 miljoonalla eurolla, koska valtio päätti keväällä

polttoaineiden hinnannousun johdosta määräaikaista työmatkakuluvähennyksestä ja sen negatiivisen vaikutuksen kompensoinnista kuntien verotuloihin.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia on elokuun lopun tilanteessa ennustettu saatavan 76,1 milj. euroa, mikä on 3,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän.

Pääosin ennusteen poikkeama johtuu ammatilliseen koulutukseen saadusta lisärahoituksesta. Rahoituksesta suurin osa tullaan käyttämään Tredussa tilikaudella 2023. Ennustetta on pienennetty 0,3 miljoonaa euroa, koska rahoituspäätöstä korjattiin elokuussa lisäopetuksen osalta.

VERORAHOITUKSEN KEHITYS

Henkilöstö

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot. 2022 1-8	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22	%
Palkat ja palkkiot	-364,9	-527,2	-559,1	-550,5	8,6	-1,5
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-79,3	-118,2	-120,7	-119,1	1,7	-1,4
Muut henkilösivukulut	-14,0	-20,3	-21,6	-21,4	0,2	-1,0
Yhteensä	-458,1	-665,7	-701,4	-690,9	10,5	-1,5

Henkilöstömenot ja palkalliset henkilötyövuodet

Henkilöstömenot olivat elokuun lopussa 458,1 miljoonaa euroa. Taloudellisiin syihin perustuvien palkattomien vapaiden (4 445 henkilötyöpäivää) palkka- ja sivukuluja vähentävä vaikutus oli tammi-elokuussa 0,35 miljoonaa euroa.

Tammi-elokuussa 2022 palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 8 707 henkilötyövuotta. Palkalliset henkilötyövuodet kuvaavat sitä panosta, josta kaupungille aiheutuu henkilöstömenoja. Määrä on 153 henkilötyövuotta suurempi kuin edellisenä vuonna. Vakinaisen henkilöstön palkalliset henkilötyövuodet kasvoivat 30 henkilötyövuotta vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan nähden. Sijaishenkilöstön henkilötyövuodet vähenivät 7 henkilötyövuodella (-0,6 %) ja muun määräaikaisen henkilöstön henkilötyövuodet kasvoivat 108 henkilötyövuodella (12,6 %). Palkkatuetun henkilöstön henkilötyövuosien määrä kasvoi 22 henkilötyövuotta (23,0 %).

Henkilöstömenojen tilinpäätösennuste on 690,9 miljoonaa euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 10,5 miljoonaa euroa (-1,5 %). Ennusteessa on arvioitu kunta-alan palkkaratkaisun vaikutuksen olevan noin 8,5 miljoonaa euroa vuonna 2022. Edelliseen vuoteen nähden henkilöstömenojen ennustetaan kasvavan 25,2 miljoonaa euroa (3,8 %).

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste vuodelle 2022 on 13 306 henkilötyö-

vuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus on 176 henkilötyövuotta. Ennuste alittaa vuosisuunnitelman 509 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien ennustetaan kasvavan 352:lla (2,7 %) vuoteen 2021 nähden. Sekä henkilötyövuosien että henkilöstömenojen kasvua selittää palvelutarpeen kasvu sekä koronapandemian vaikutukset.

Merkittävimmät muutokset vuosisuunnitelmiin nähden

Sosiaali- ja terveyslautakunnan henkilöstömenojen arvioidaan toteutuvan 4,6 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 333 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä ikäihmisten palvelujen, sairaalapalvelujen ja suun terveydenhuollon merkittävien rekrytointihaasteiden vuoksi. Työvoimavajetta on korvattu palvelujen ostoilla. Vastavasti vastaanottopalvelujen Hatanpään rokotusyksikön ja terveysasemien henkilöstökustannuksista ylittivät. Palvelualueen vuosisuunnitelmaa laadittaessa on jouduttu karsimaan vuorolisä- ja sijaiskustannuksia kehykseen pääsemiseksi. Karsinnasta johtuen henkilöstömeno- ja henkilötyövuosiennusteet eivät ole yhteneväisiä. Ilman tehtyjä karsintoja henkilöstökulujen alitus olisi vielä suurempi.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan yhteensä 1,4 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Alitus aiheutuu pääosin kunta-alaan kohdistuneista työ-

taistelutoimista. Koronatilanne on kasvattanut varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sairauspoissaoloja merkittävästi ja sijaiskustannukset ovat lisänneet henkilöstömenoja. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste on 21 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa suurempi. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on saatu hankerahoitusta mm. tuen lakimuutoksen käytäntöönpanoon. Rahoituksella on palkattu avustajia ja lastenhoitajia lain mukaisen tuen turvaamiseksi.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 2,9 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 150 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä. Palveluryhmätasolla ennusteisiin sisältyy poikkeamia vuosisuunnitelmaan nähden.

Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 4,3 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 118 henkilötyövuotta alle vuosisuunnitelman. Alitusta selittää palkkatukityöllistämisen väheneminen sekä henkilöstön vaihtuvuus ja saataavuushaasteet.

Ammatillisen koulutuksen osalta henkilöstömenojen arvioidaan ylittävän vuosisuunnitelman 1,4 miljoonalla eurolla. Vuonna 2022 opiskelijavuosien arvioidaan ylittävän jälleen tavoitteellisen määrän, mikä nostaa henkilöstömenoja.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan

toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 4 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä viivästyneiden rekrytointien vuoksi.

Joukkoliikennelautakunnan osalta henkilötyövuosien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti ja palkallisten henkilötyövuosien 2 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä.

Yhdyskuntalautakunnan osalta henkilötyövuosien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisina. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa

vuosisuunnitelman 19 henkilötyövuotta. Ennusteet eivät ole yhteneväisiä.

Konsernihallinnon henkilötyövuosien ennustetaan toteutuvan 1,7 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 18 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä viivästyneiden rekrytointien, lisääntyneen osa-aikatyön sekä projektien aloitusten viivästyminen takia.

Pirkanmaan pelastuslaitoksen henkilötyövuosien ennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen henkilötyövuosien ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 0,1 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 1 henkilötyövuoden.

Tampereen Vesi Liikelaitoksen henkilötyövuosien ennustetaan toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 3 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa alhaisempina. Alitusta selittää viivästyneet rekrytoinnit ja suunnittelemattomat osa-aikaisuudet.

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22	%
Ilman palkkatuettua henkilöstöä	8 591	12 770	13 516	13 131	-386	-2,9
Palkkatuettu henkilöstö	115	185	299	176	-123	-41,2
Palkalliset henkilötyövuodet yhteensä	8 707	12 955	13 815	13 306	-509	-3,7

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue	3 040	4 501	4 964	4 631	-333
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	3 040	4 501	4 964	4 631	-333
Sivistystalouden palvelualue	3 224	4 860	4 958	4 979	21
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	3 224	4 860	4 958	4 979	21
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue	1 250	1 806	2 049	1 896	-154
Elinvoima- ja osaamislautakunta	1 216	1 760	1 993	1 843	-150
Asunto- ja kiinteistölaikunta	33	46	56	53	-4
Kaupunkiympäristön palvelualue	212	319	345	324	-21
Yhdyskuntalautakunta	195	296	317	298	-19
Joukkoliikennelautakunta	16	23	28	26	-2
Konsernihallinto	223	328	352	334	-18
Liikelaitokset	306	473	461	457	-4
Tampereen Kaupunkiliikenne	200	320	300	299	-1
Tampereen Vesi	105	153	161	158	-3
Pirkanmaan pelastuslaitos	453	667	686	686	0
Yhteensä	8 707	12 955	13 815	13 306	-509

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset saadaan laskemalla yhteen kaupungin oman henkilöstön henkilöstömenot sekä vuokratyövoiman käytöstä aiheutuneet kustannukset. Työvoimakustannusten tilinpäätösennuste on 698,3 miljoonaa

euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 4,8 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot alittavat vuosisuunnitelman 10,5 miljoonaa euroa. Työvoimanvuokrausmenojen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 5,6 miljoonalla eurolla.

Työvoimakustannukset (milj. euroa)	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue	-230,0	-245,2	-246,2	-1,1
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-230,0	-245,2	-246,2	-1,1
Sivistystalouden palvelualue	-221,9	-230,2	-228,9	1,4
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-221,9	-230,2	-228,9	1,4
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue	-106,6	-115,7	-112,6	3,1
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-102,5	-110,8	-107,9	2,9
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-4,0	-4,9	-4,7	0,2
Kaupunkiympäristön palvelualue	-19,6	-20,4	-20,4	-0,0
Yhdyskuntalautakunta	-18,4	-19,0	-19,0	-0,0
Joukkoliikennelautakunta	-1,2	-1,4	-1,4	0,0
Konsernihallinto	-26,6	-29,0	-27,3	1,7
Liikelaikokset	-25,1	-24,4	-24,6	-0,2
Tampereen Kaupunkiliikenne	-16,3	-14,8	-15,2	-0,4
Tampereen Vesi	-8,8	-9,6	-9,4	0,2
Pirkanmaan pelastuslaitos	-38,5	-38,3	-38,3	0,0
Yhteensä	-668,3	-703,1	-698,3	4,8

Hankinnat

Hankintojen toteuma ja tilinpäätösennuste

- Ostot 3,5 % suunnitelmaa suuremmat
- Sosiaali- ja terveystalvelujen ostot muodostavat 95 % asiakaspalvelujen ostoista

Palvelujen ja materiaalien ostojen koko vuoden ennuste on 1 048,5 milj. euroa, mikä on 35,2 milj. euroa suunniteltua enemmän. Palvelujen ostot ovat ennusteen mukaan ylittymässä 33,4 milj. eurolla ja aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittymässä 1,8 milj. eurolla. Palveluostojen ylitystä selittää erityisesti psykososiaalisen tuen palvelujen sekä ikäihmisten palvelujen asiakaspalveluostojen kasvu sosiaali- ja terveystalveluissa. Materiaalien ostojen ylitystä selittää erityisesti polttoaineiden hintojen voimakas kallistuminen. Hankintojen ennusteesta noin 3,0 milj. euroa on investointihankkeisiin liittyviä, Valmistus omaan käyttöön -erän (Vok) kautta taseeseen aktivoitavia hankintoja.

Palvelujen ja materiaalien ostojen ennustetaan kasvavan edelliseen vuoteen verrattuna 36,8 milj. eurolla (3,9 %). Kasvua selittää muun muassa Sosiaali- ja terveystalvelujen asiakaspalvelujen ostojen 20,2 milj. euron kasvu (3,4 %), mikä johtuu palvelutarpeen kasvusta ja hinnan korotuksista psykososiaalisen tuen palveluissa, ikäihmisten kotihoidossa ja tehostetun palveluasumisessa sekä sairaalapalvelujen ostojen kasvusta. Toisaalta koronataustien väheneminen pienentää laboratoriopalvelujen ostojen ennustetta viime vuoteen verrattuna. Joukkoliikenteen kustannustason ennustettu nousu kasvattaa muun muassa matkustus -ja kuljetuspalveluiden sekä polttoaineiden ostojen ennustetta.

Palvelujen ostoissa merkittävin erä on asiakaspalvelujen ostot, joiden ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman tason 18,8 milj. eurolla. Ennusteen mukaan

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2022	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Palvelujen ostot	-628,9	-953,2	-986,7	-33,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39,5	-60,1	-61,8	-1,8
Yhteensä	-668,4	-1013,3	-1048,5	-35,2

Ostot palveluryhmittäin (milj. euroa)	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
1. Asiakaspalvelujen ostot *)	-606,1	-624,9	-18,8
2. Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-45,6	-46,3	-0,7
3. Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-52,0	-42,3	9,7
4. Toimisto- ja asiantuntijapalvelut	-40,9	-41,3	-0,4
5. Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-39,1	-40,5	-1,4
6. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-34,0	-34,3	-0,3
7. ICT-palvelut	-32,7	-32,5	0,3
8. Muut palvelut	-13,3	-24,6	-11,3
9. Palvelusetelimenot	-22,6	-22,2	0,4
10. Sosiaali- ja terveystalvelut	-14,2	-16,3	-2,1

Merkittävimmät asiakaspalvelujen ostot organisaatioittain (milj. euroa)	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Asiakaspalvelujen ostot yhteensä	-606,1	-624,9	-18,8
Sosiaali- ja terveystalvelut	-577,5	-596,6	-19,2
Sosiaali- ja terveystalvelut, Tesoma	-0,4	-0,4	0,0
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	-44,1	-44,7	-0,6
Vastaanottopalvelut	-17,6	-18,4	-0,8
Psykososiaalisen tuen palvelut	-70,7	-81,8	-11,1
Ikäihmisten palvelut	-83,1	-89,6	-6,5
Erikoissairaanhoidon palvelut	-361,6	-361,7	-0,2
Kasvatus- ja opetuspalvelut	-19,4	-19,4	0,0
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-2,0	-2,0	0,0
Perusopetus	-17,5	-17,5	0,0
Työllisyydenhoidon palvelut	-6,3	-5,9	0,3
Pirkanmaan pelastuslaitos	-2,9	-2,9	0,0

kaupungin asiakaspalvelujen ostot tulevat toteutumaan 624,9 milj. euron, josta sosiaali- ja terveystalouden ostot muodostavat valtaosan, noin 95 prosenttia. Sosiaali- ja terveystalouden palveluryhmistä merkittävimmät asiakaspalvelujen ostot ovat sairaalapalveluissa (361,7 milj. euroa). Sairaalapalvelujen asiakaspalvelujen ostot ovat ennusteen mukaan toteutumassa olennaisesti vuosisuunnitelman mukaisena. Psykososiaalisen tuen palvelujen ennustettu ylitys on 11,1 milj. euroa, mikä johtuu vammaispalvelujen sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen arvioitua suuremmista hinnan korotuksista sekä asiakasmäärän ja palvelutarpeen kasvusta. Lisäksi vuosisuunnitelma on pienempi kuin edellisen vuoden toteuma. Ikäihmisten palvelujen ennustettu 6,5 milj. euron ylitys johtuu pääosin kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen ostopalveluista. Vastaanottopalvelujen asiakaspalvelujen ostojen ylitys on 0,8 milj. euroa ja johtuu suuren terveydenhuollon ylityksestä, jossa työvoimavajetta on korvattu palvelujen ostoilla. Lisäksi laboratoriopalvelujen ostoissa on 4,1 milj. euron ylitys, mikä aiheutuu koronatestaukseen liittyvistä laboratoriopalvelujen ostoista.

Matkustus- ja kuljetuspalvelujen ennustetuista 42,3 milj. euron ostoista 32,3 milj. euroa on joukkoliikenteen palvelu-

Ostot tavararyhmittäin (milj. euroa)

	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
1. Hoitotarvikkeiden ostot	-16,1	-16,4	-0,3
2. Muun materiaalin ostot	-7,9	-7,9	-0,0
3. Poltto- ja voiteluaineiden ostot	-4,8	-6,3	-1,5
4. Kirjallisuuden ostot	-5,8	-5,8	0,0
5. Kaluston ostot	-5,5	-4,6	0,9
6. Sähkön ostot	-4,4	-4,4	0,0
7. Veden ostot	-3,4	-3,4	0,0
8. Lääkkeiden ostot	-1,9	-2,7	-0,8
9. Elintarvikkeiden ostot	-2,2	-2,3	-0,1
10. Toimisto- ja koulutarvikkeiden ostot	-2,2	-2,2	-0,0

ryhmän hankintoja kaupungin ulkopuolisilta liikennöitsijöiltä. Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen ennustetaan toteutuvan 40,5 milj. euron suuruisena, josta suurimmat ostot ovat Kaupunkiympäristön palvelualueen tekemät kunnossapitopalvelujen ostot Tampereen Infra Oy:ltä sekä Kiinteistötilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän ostot Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmässä merkittävin erä on lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ostot. Lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ostot ovat ylittämässä vuosisuunnitelman 1,1 milj. eurolla. Psykososiaalisen tuen palveluissa ylitystä aiheuttaa vähävaraisille hankitut kasvomaskit sekä huume kuntoutuksen

lisääntyminen. Ikäihmisten palveluissa hoitotarvikkeiden ennustetaan ylittyvän koronapandemiasta johtuvan henkilökunnan ja omaisten suojautumisen vuoksi. Tampereen kaupunkiliikenteen polttoaineiden ostojen ennustetaan ylittyvän 1,9 milj. eurolla, mikä johtuu polttoainekustannusten voimakkaasta kallis- tuisesta. Muut materiaalin ostot -tilille kirjataan erilaisia muihin kuluryhmiin sopimattomia materiaali- ja tarvikkehankintoja. Merkittävimmät muun materiaalin ostot ovat Toisen asteen koulutuksen 1,8 milj. euron materiaali- ja tarvikkehankinnat, Kasvatus- ja opetuspalveluiden tarvikkehankinnat 1,6 milj. euroa sekä Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen 1,2 milj. euron hankinnat.

Tuottavuuden tila

Tuottavuuden kehityksestä raportoidaan kaupunkitasolla tuottavuusmittareiden ja tuottavuusmuutos-pisteluvun avulla. Tampere on valinnut tuottavuuskehityksen arviointiin kasvavan kaupungin näkökulman: asukasmäärän kasvaessa tuottavuutta voidaan parantaa vähentämällä kustannuksia, pitämällä kustannukset nykytasolla tai hillitsemällä kustannusten kasvua niin, että se jää asukasmäärän kasvua alhaisemmaksi. Taloustietojen ja tuottavuuden tulkitaan sisältyä epävarmuutta mm. koronatilanteen vuoksi.

”Tarkastelujakson tuottavuuskehitys on positiivinen”

Tuottavuuden tarkastelujakso on rullaava 12 kuukautta. Kaupunkitason tuottavuusmuutos saadaan vertaamalla keskenään raportointi- ja vertailuajan kohtaa. Elokuu 2022 on raportointiajan kohta ja vertailuajan kohta on elokuu 2021. Mittaaminen on luonteeltaan kuvailevaa, koska tuottavuuden muutoksessa ei ole teoreettista optimia, johon kehitystä verrataan. Tuottavuusmuu-

toksen laskennassa vertailuajankohdan käyttökustannukset deflatoidaan. Deflaattori-indeksinä käytetään tilastokeskuksen julkisten menojen kuntatalouden hintaindeksiä, joka kuvaa kuntien palvelujen, yleishallinnon ja liiketoiminnan hintakehitystä. Tuottavuusmuutoksen laskentaa kehitetään edelleen. Tulokset ovat suuntaa antavia.

Elokuun tarkastelujaksolla käyttökustannukset ovat kasvaneet suhteessa vähemmän kuin asukasmäärä. Tuottavuusmuutosta kuvaava pisteluku on suurempi kuin yksi.

Tuottavuusmuutos	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos %
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %
Käyttökustannukset, milj. euroa (deflatoitu)	1 330,4	1 342,4	12	0,9 %
Tuottavuus, pisteluku	183,0	184,1	1,006	

Positiivisen tuottavuusmuutoksen taloudellinen vaikutus on laskennallisesti noin 8,2 milj. euroa. Se saadaan vertaamalla kaupungin toteutuneita asukas-kohtaisia käyttökustannuksia tilanteeseen, jossa ne olisivat kasvaneet kuten kunnissa yleisesti eli kuntatalouden kokonaisindeksin mukaisesti. Kuntatalouden 2022 toisen vuosineljänneksin kokonaisindeksin vuosimuutos oli 3,5 prosenttia. Tampereen käyttökustannukset asukasta kohden nousivat tarkastelujaksolla 2,9 %.

Tuottavuusmittareiden toteuma ja kehitys

Tuottavuuden ja siihen vaikuttavien tekijöiden kehitystä seurataan päämittareiden ja tuottavuutta selittävien mittareiden avulla. Mittarilukeman lisäksi raportoidaan sen muutosta. Tarkemmat

analyysit ja pidemmän aikavälin tuottavuustiedot ovat luettavissa [TuottavuusPulssista](#). Mittaritietojen tulkitaan sisältyä epävarmuutta vallitsevan koronatilanteen vuoksi. Tuottavuuden mitta-reihin ei tehdä vertailukelpoisuusmuutoksia vaan analyysissä tuodaan esille mm. organisaatiomuutosten vaikutukset.

Elokuun tarkastelujaksolla käyttökustannukset asukasta kohden ovat kasvaneet 2,9 % (151 euroa/asukas) edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Toteutunut kasvu on ollut pienempää kuin kuntatalouden hintaindeksin vuosimuutos. Asukasluvun 1,5 % kasvu ja koronatilanteen helpottuminen ovat osaltaan vaikuttaneet maltilliseen muutokseen. Nettomenot asukasta kohden ovat kasvaneet 5,3 %, mihin vaikuttaa erityisesti omaisuuden myyntivoittojen selvä

aleneminen edellisvuoteen verrattuna. Työvoimakustannukset asukasta kohden laskettuna ovat 2,8 % suuremmat kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Tähän vaikuttaa kunta-alan palkkaratkaisun kustannusvaikutus ja palkallisten henkilötyövuosien 153 htv:n (+1,8 %) kasvu. Keväällä toteutuneet lakkopäivät ovat pienentäneet henkilöstömenojen toteumaa. Lisäksi rekrytointihaasteet erityisesti ikäihmisten palveluissa ovat vaikuttaneet henkilöstömenojen ja korvaavien palvelujen ostojen toteumaan. Asukaskohtaiset palveluhankinnat ovat 1,2 % edellisvuoden vastaavaa ajankohdtaa suuremmat. Maltilliseen kasvuun on vaikuttanut mm. koronatestauksen vähentäminen ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin palvelutilauksen maltillinen kasvu. Vastaavasti palvelutarpeen kasvu näkyy mm. ikäihmisten palvelujen, var-

haiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä joukkoliikenteen palveluhankintojen lisääntymisenä.

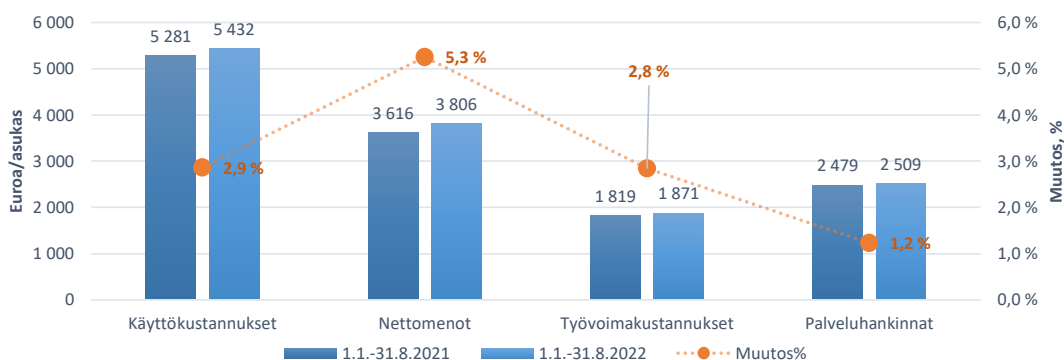
Tarkastelujaksolla tammi-elokuu 2022 sairauspoissaolojen osuus kokonaistyöajasta oli 5,39 %, jossa on kasvua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden 1,1 prosenttiyksikköä. Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen jälkeinen yhteiskunnan avautuminen on heijastunut odotetusti sairastavuuden kasvuun,

ja sairauspoissaolot ovat kasvaneet lähes koko kaupungissa. Sairauspoissaolot ovat kasvaneet erityisesti ikäihmisten palveluissa sekä varhaiskasvatuksessa. Työntekijäkokemus on edelleen hyvällä tasolla. Vuoden 2022 ensimmäisen työntekijäkokemuskyselyn tulos oli 60,0 missä on parannusta 0,6 yksikköä vuoden 2021 elokuun kyselyyn nähden. Palvelukäytössä on tiloja elokuun 2022 lopussa 860 801 htm2. Tilat ovat kasvaneet tar-

kastelujaksolla noin 16 206 htm2 (+1,9 %). Tilatehokkuus on pysynyt suunnilleen edellisvuoden tasolla. Digitaalisten asiointikanavien mittari on otettu käyttöön vuonna 2021. Digiasointikanavien osuus oli 24 %. Palvelutietovarantoon kirjattuja palveluja on täydennetty kuluvana vuonna mm. opetuspalvelujen osalta, mikä selittää digitaalisten asiointikanavien osuuden alenemistä edellisvuoteen verrattuna.

Tuottavuusmittarit	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos %	TA 2022
Päämittarit					
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-5 281	-5 432	-151	2,9 %	-8 233
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-1 819	-1 871	-52	2,8 %	-2 835
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-2 479	-2 509	-31	1,2 %	-3 841
Nettomenot, euroa/asukas	-3 616	-3 806	-190	5,3 %	-5 741
Selittävät mittarit					
Sairauspoissaolot, %	4,29%	5,39%	1,1 %yks.		4,27%
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	59,4	60,0	0,6	1,0 %	60,0
Tilatehokkuus, htm2/asukas	3,47	3,48	0,01	0,4 %	3,52
Digitaaliset asiointikanavat, %	27%	24%	-3,0 %yks.		30%
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %	247 000

Asukaskohtaiset kustannukset ja niiden muutos, elokuu 2021 ja 2022

RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22	TP Enn 22 / TP 21
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	111,4	181,4	83,6	80,4	155,1	74,7	-26,3
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjaukset	-7,8	-66,5	-53,9	-53,9	-59,3	-5,4	7,1
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-139,7	-232,9	-235,0	-289,8	-259,0	30,8	-26,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,3	5,1	0,4	0,5	0,4	-0,1	-4,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6,5	102,5	69,0	68,9	120,0	51,1	17,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	-29,3	-10,3	-136,0	-193,9	-42,9	151,0	-32,6
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,6	-2,5	-1,7	-1,7	-1,7	0,0	0,8
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	3,9	0,5	0,5	0,5	0,0	-3,4
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	5,4	140,0	140,0	0,0	-140,0	-5,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9,5	-21,3	-25,7	-25,7	-25,7	0,0	-4,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	173,0	-7,8	-0,0	0,0	66,7	66,7	74,6
Muut maksuvalmiuden muutokset	-29,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Rahoituksen rahavirta	133,2	-22,2	113,1	113,1	39,8	-73,3	62,1
Rahavarojen muutos	103,9	-32,6	-22,9	-80,9	-3,1	77,8	29,5
Rahavarat tilikauden lopussa	384,3	280,4	-	-	277,3	-	-
Rahavarat tilikauden alussa	280,4	313,0	-	-	280,4	-	-

RAHAVAROJEN MUUTOS

-3,1 milj. €

(TP Enn 2022)

Rahoituslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Toiminnan rahavirran ennustetaan toteutuvan 69,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana vuosikatteen 74,7 milj. euron kasvusta johtuen. Vuosikatetta on analysoitu tarkemmin tuloslaskelman analysoinnin yhteydessä.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja

kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirran ennuste on 81,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi pääasiassa pysyvien vastaavien luovutustulojen budjetoitua suuremman toteuman takia. Luovutustulojen ennusteeseen sisältyy merkittävimpinä kohteina mm. Metsolle myytävä Lahdesjärven tontti, Kalevan Iskun alueen asuntotontit, Yo-talo, Frenckellin kiinteistö ja sote-kiinteistöt. Investointimenojen ennustetaan toteutuvan 30,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä pääasiassa viivästyneistä talonrakennushankkeista johtuen. Investointien ja pysyvien vastaavien luovutustulojen ennustetta on käsitelty tarkemmin kohdassa Investoinnit.

Toiminnan ja investointien rahavirtaennuste -42,9 milj. euroa osoittaa meno-

jen kattamistarpeen rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä. Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä muodostuu ennusteen mukaan 276,8 milj. euroa negatiiviseksi.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirran ennustetaan toteutuvan 73,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä, koska pitkäaikaista lainaa

tullaan nostamaan 140,0 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Lyhytaikaisten lainojen muutosta ennustetaan 66,7 milj. euroa enemmän kuin vuosisuunnitelmassa arvioitiin, mitä selittää korollisen velan kasvu tytäryhtiöille. Kaupungin lainakannan tilinpäätösennuste on 932,0 milj. euroa, mikä on 41,0 milj. euroa enemmän kuin vuodenvaihteessa. Asukaskohtaisen lainakannan ennuste on 3 773 euroa, mikä tarkoittaa 125 euron kasvua tilinpäätöshetkestä.

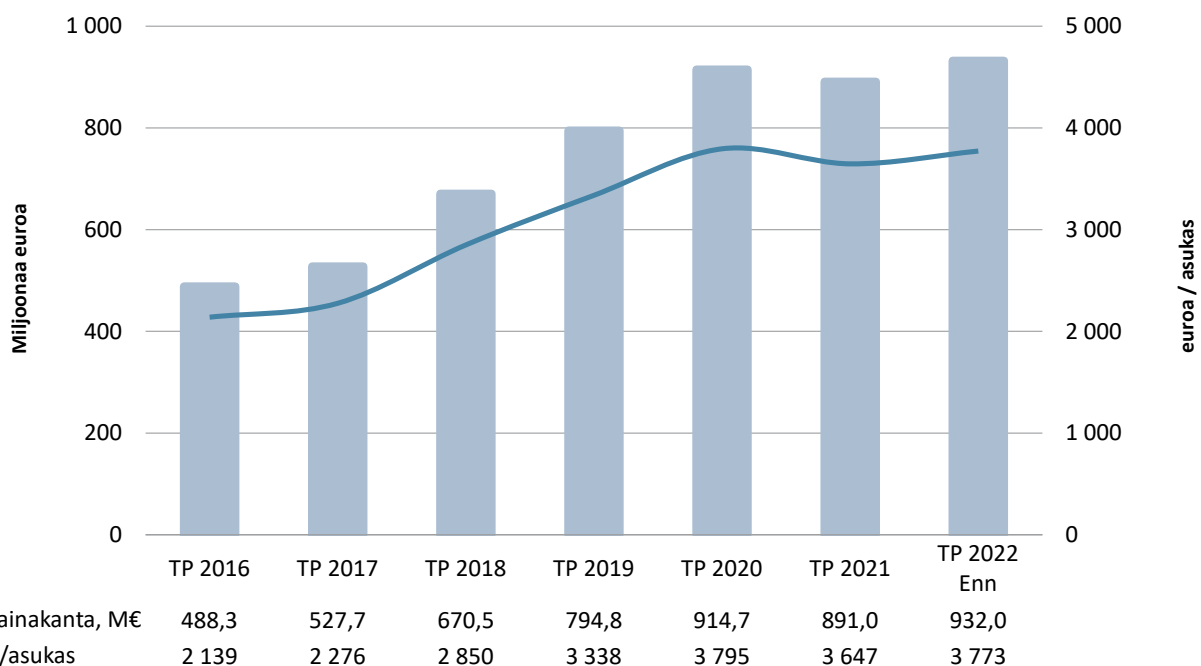
Rahavarojen muutoksen ennustetaan olevan tilinpäätöshetkellä -3,1 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2021 rahavarojen muutos oli -32,6 milj. euroa.

Maksuvalmiutta mittaavan investointien tulorahoitusprosentin ennuste on 60 prosenttia, mikä osoittaa kaupungin tulorahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon. Vuosisuunnitelmassa asetettu tavoite investointien tulorahoitusprosentiksi on 28 prosenttia, mikä tullaan ennusteen mukaan ylittämään.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-281,5	-288,8	-276,8
Investointien tulorahoitus, %	80	80	60
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,5	1,3
Lainanhoitokate	5,9	5,2	4,1
Rahavarojen riittävyys, pv	98	48	45

LAINAMÄÄRÄN KEHITYS

Investoinnit

Milj. euroa (sis. kaupungin sisäiset erät)	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Aineettomat hyödykkeet						
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	-0,1	-0,1	-0,5	-0,1	0,0	0,1
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-1,7	-4,1	-6,5	-9,2	-7,6	1,6
Muut pitkävaikutteiset menot	-0,4	-1,4	-0,3	-1,9	-1,9	0,0
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	-12,0	-8,9	-21,1	-41,3	-33,6	7,7
Rakennukset ja rakennelmat	-11,4	-38,0	-98,4	-122,9	-107,8	15,1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-16,8	-18,2	-90,5	-96,4	-92,1	4,2
Koneet ja kalusto	-3,6	-8,6	-13,4	-13,7	-11,7	2,0
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,1	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Keskeneräiset hankinnat	-93,3	-135,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	-0,3	-18,1	-4,1	-4,1	-4,1	0,0
Investoinnit yhteensä	-139,7	-232,9	-235,0	-289,8	-259,0	30,8
Rahoitusosuudet	0,3	5,1	0,4	0,5	0,4	-0,1
Nettoinvestoinnit yhteensä	-139,3	-227,8	-234,6	-289,3	-258,7	30,6
Pysyvien vastaavien luovutustulot	6,5	102,5	69,0	68,9	120,0	51,1

Investointien toteuma

Investointimenojen toteuma elokuun lopussa oli 139,3 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja on kertynyt yhteensä 6,5 milj. euroa.

Investointien tilinpäätösennuste

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2022 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 258,7 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 30,6 milj. eurolla.

Suurimmat investoinnit peruskaupungin sisällä ovat Asunto- ja kiinteistölautakunnassa (141,1 milj. euroa) ja Yhdyskuntalautakunnassa (67,8 milj. euroa). Näiden lisäksi myös Tampereen Veden investoinnit (21,0 milj. euroa) sekä Sivistys- ja kulttuurilautakunnan investoinnit (12,4 milj. euroa) ovat merkittäviä. Investointien tilinpäätösennusteesta 127,5 milj. euroa on uudisrakentamiseen, 102,9 milj. euroa perusparantamiseen ja

28,2 milj. euroa muihin investointeihin. Suurimpia poikkeamia tilinpäätösennusteessa verrattuna vuosisuunnitelmaan on Asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeissa, Hiedanranta-kehitysohjelmassa, maanhankinnan ja maan esirakentamisen investoinneissa (pl. erikseen sitovat erät), Yhdyskuntalautakunnan Viiden Tähtien Keskusta-kehitysohjelmassa ja Konsernihallinnon ICT-kehittämisen investoinneissa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan 16,5 milj. euron investoinnit koostuvat maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosiirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Niiden ennustetaan toteutuvan 4,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä ja suurimmat poikkeamat verrattuna suunnitelmaan aiheutuvat aikataulumuutoksista (muun muassa Takojankatu ja Sulkavuori).

NETTOINVESTOINNIT

-258,7 M€

(TP Enn 2022)

+ 30,6 M€

(TP Enn 2022–VS 2022)

Asunto- ja kiinteistöalutakunnan 105,8 milj. euron talonrakennusinvestointien ennustetaan toteutuvan 13,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Talonrakennusinvestoinneista pääosa kohdentuu varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen tilatarpeisiin. Merkittävimmät talonrakennusinvestointien poikkeamat vuosisuunnitelmaan ovat Kaupin urheilupuiston (-1,4 milj. euroa), Sammon koulun laajennuksen ja päiväkodin (+2,8 milj. euroa), Etelä-Hervannan koulun ja päiväkodin uudisrakennuksen (+2,7 milj. euroa), Pyyrikintie 2 koulurakennuksen (+2,7 milj. euroa) ja Hyhkyn koulun perusparannuksen (+1,5 milj. euroa) tilinpäätösennusteissa. Myös vuokrauksella tai muulla rahoitusmallilla toteutettavien

hankkeiden osuus on merkittävä vuonna 2022.

Kehitysohjelma Hiedanrannan nettoinvestointien 14,6 milj. euron tilinpäätösennuste alittaa vuosisuunnitelman 4,5 milj. eurolla Näsisaaren vesistötyötön viivästymisen sekä rakennusten kunnostamisen toteumaennusteen pienenemisen takia.

Kehitysohjelma Viiden Tähtien Keskuksista nettoinvestointien 12,8 milj. euron tilinpäätösennuste alittaa vuosisuunnitelman 3,5 milj. eurolla, koska Itsenäisyydenkadun alikulkutunnelin ja Ratapihankadun sillan toteutus siirtyvät vuoteen 2022.

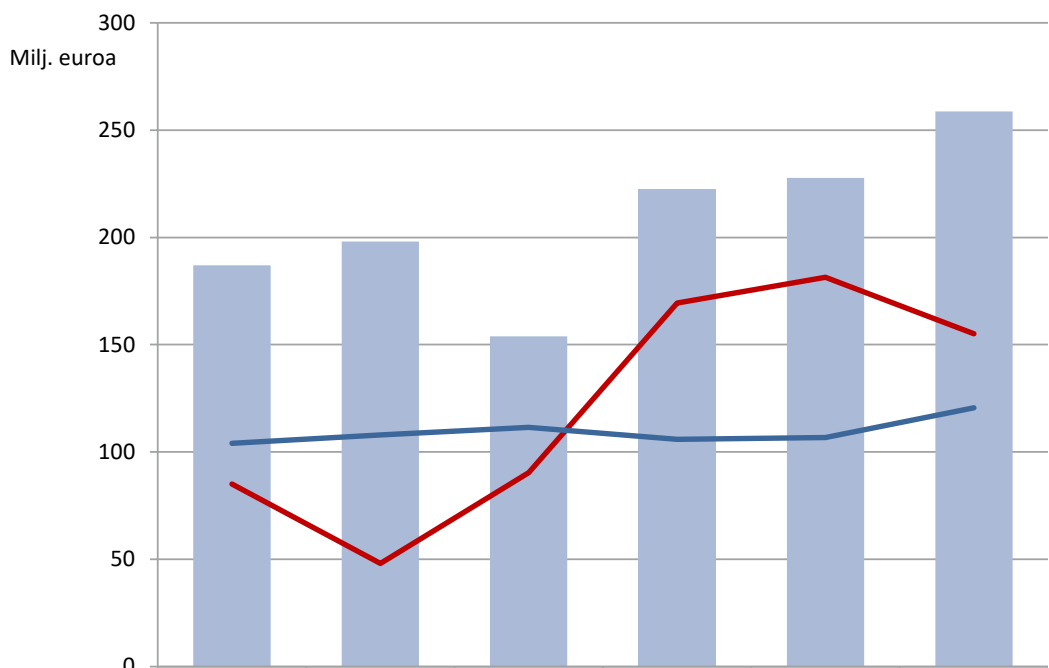
Konsernihallinnon ICT kehittämisen investointien tilinpäätösennuste alittaa 1,5 milj. euroa vuosisuunnitelman. Tilin-

päätösennusteeseen on päivitetty ICT-kehittämisen menojen kohdistuminen käyttötalouteen ja investointeihin projektien vuosisuunnitelmien mukaisesti.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen tilinpäätösennuste on 120,0 milj. euroa ja ylittää vuosisuunnitelman 51,1 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien luovutustuloissa ovat Asunto- ja kiinteistöalutakunnan 116,5 milj. euron luovutustulot, joissa merkittävimpiä kohteita ovat mm. Metsolle myytävä Lahdesjärven yritystontti, Kalevan Iskun alueen asuntotontit, Yo-talo, Frenckellin kiinteistö ja sote-kiinteistöt sekä Konsernihallinnon 3,5 milj. euron luovutustulot.

Tarkemmat tiedot investointien etenemisestä löytyvät Talousarvion toteumavertailu -osioissa.

NETTOINVESTOINNIT JA VUOSIKATE

Nettoinvestoinnit, milj. €	187	198	154	223	228	259
Vuosikate, milj. €	85	48	90	169	181	155
Poistot, milj. €	104	108	112	106	107	121

TASE

Milj. euroa	31.8.2022	31.12.2021	Milj. euroa	31.8.2022	31.12.2021
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 159,5	2 108,8	OMA PÄÄOMA	1 273,9	1 250,0
Aineettomat hyödykkeet	107,8	114,4	Peruspääoma	636,7	636,7
Aineettomat oikeudet	0,8	0,5	Muut omat rahastot	19,7	19,7
Muut pitkävaikutteiset menot	107,0	113,9	Edellisten tilikausien ylijäämä	586,7	517,3
Aineelliset hyödykkeet	1 590,9	1 534,1	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	30,9	76,4
Maa- ja vesialueet	229,4	217,3	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	17,1	18,2
Rakennukset	566,6	561,4	PAKOLLISET VARAUKSET	2,1	4,1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	539,5	422,0	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	16,3	16,6
Koneet ja kalusto	25,0	27,2	VIERAS PÄÄOMA	1 348,3	1 221,9
Muut aineelliset hyödykkeet	5,8	5,7	Pitkäaikainen	646,5	694,4
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	224,6	300,4	Lyhytaikainen	701,8	527,5
Sijoitukset	460,8	460,4	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 657,7	2 510,8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,3	0,3			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	497,9	401,7			
Vaihto-omaisuus	2,4	1,9			
Saamiset	111,2	119,4			
Pitkäaikaiset saamiset	6,1	6,4			
Lyhytaikaiset saamiset	105,2	113,0			
Rahoitusarvopaperit	42,2	143,8			
Rahat ja pankkisaamiset	342,1	136,6			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 657,7	2 510,8			

Taseen toteuma

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa. Se kertoo laatimishetken varojen, velkojen ja oman pääoman määrän. Kaupungin taseen loppusumma oli elokuun lopussa 2 657,7 milj. euroa, mikä on 146,9 milj. enemmän kuin tilinpäätöshetkellä.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pääosa kaupungin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä. Aineelliset hyödykkeet kasvoivat vuoden vaihteesta 56,8 milj. euroa (3,7 %) pääasiassa kiinteiden rakenteiden ja laitteiden 117,5 milj. euron (27,9 %) kasvun seurauksena. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet pie-

nenivät 75,8 milj. euroa valmistuneiden investointien seurauksena. Investointeja on analysoitu tarkemmin katsauksen kohdassa Investoinnit.

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus. Tammi-elokuun saamiset eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin lyhytaikaisiin myyntisaamisiin, lainasaamisiin ja siirtosaamisiin. Pitkäaikaiset saamiset pysyivät vuodenvaihteen tasolla.

Rahoitusarvopaperien tasearvo laski tilinpäätöshetkestä 101,6 milj. euroa joutuksen pääasiassa alkuvuoden rahastojen myynnistä.

Rahat ja pankkisaamiset kasvoivat vuodenvaihteesta 205,4 milj. euroa

(150,3 %). Kasvua selittävät kaupungin konsernitilillä olevien tytäryhteisöjen varojen kasvu sekä rahastojen myynneistä saadut rahavarat.

Positiivisen tuloksen vuoksi kaupungin oma pääoma kasvoi tammi-elokuussa 23,9 milj. eurolla.

Kaupungin lainakanta kasvoi tammi-elokuussa 163,5 milj. eurolla, mitä selittää muilta luotonantajilta olevien lyhytaikaisten lainojen 173,0 milj. euron (81 %) kasvu. Erä sisältää kaupungin konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat. Kaupungin lainakanta oli elokuun lopussa 1 054,5 milj. euroa, mikä on 4 267 euroa asukasta kohden. Vuoden lopun lainakannan ennustetaan olevan 932,0 milj. euroa. Muut vieraan pääoman erät eivät ole tammi-elokuun osalta täysin vertailukel-

poisia edelliseen tilinpäätökseen nähden kirjanpidon jaksotuksista johtuen. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin ostovelkoihin, muihin velkoihin ja siirtovelkoihin.

Omavaraisuusasteeksi muodostui elokuun lopussa 49 prosenttia, mikä on kaksi prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Omavaraisuusasteen hyvä tavoitetaso kuntataloudessa on 70 prosenttia, mitä kaupunki ei ole viime vuosina saavuttanut.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli elokuun lopussa 99 prosenttia,

mikä tarkoittaa, että tammi-elokuun käyttötuloista olisi tarvittu 99 prosenttia kaupungin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun vertailutieto on laskettu edellisen vuoden tammi-elokuun käyttötulojen perusteella. Tuloslaskelman käyttötulokertymän kasvaessa suhteellinen velkaantuneisuusaste laskee loppuvuotta kohden. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä tunnusluku oli 60 prosenttia.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Taseen tunnusluvut	31.8.2022	31.12.2021
Omavaraisuusaste, %	49	51
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	99	89*
Kertynyt ylijäämä, 1 000 euroa	617 597	593 672
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	2 499	2 431
Lainakanta, 1 000 euroa	1 054 484	891 008
Lainat, euroa/asukas	4 267	3 648
Lainasaamiset, 1 000 euroa	108 359	107 823
Asukasmäärä	247 120	244 223

* 31.8.2021

KOROLLISET VELAT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Pitkäaikaiset korolliset velat						
Rahalaitoksille	668,2	677,8	856,6	856,6	652,0	-25,7
Lyhennykset	-9,5	-21,3	-25,7	-25,7	-25,7	-4,4
Nostot	0,0	5,4	140,0	140,0	0,0	-5,4
Lyhytaikaiset korolliset velat						
Henkilöstökassalle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Tytäryhtiöille	386,3	213,3	221,1	221,1	280,0	66,7
Korolliset velat yhteensä	1 054,5	891,0	1 077,7	1 077,7	932,0	41,0

KONSERNIVÄLITILINPÄÄTÖS

Konsernin toiminta ja talous -osio sisältää kuvauksen kaupunkikonsernin rakenteesta sekä sen muutoksia ja olennaisista tapahtumista tilikauden aikana. Kaupunkikonsernin talous -osio sisältää konsernituloslaskelman ja konsernituloslaskelmaennusteen, konsernin ra-

hoituslaskelman ja konsernitaseen sekä niiden analyysit. Lisäksi merkittävimpien konserniyhteisöjen taloudesta on erillinen yhteisökohtainen raportti. Konsernivälitilinpäätökseen on elokuussa 2022 yhdistelty yhteensä 78 yhteisöä. Omistussuoksissa tapahtuneita muutoksia

osoittaa viereisen taulukon muutos-% -sarake, joka vertaa konsernin omistusosuutta edellisvuoden tilinpäätöshetkeen, jolloin edellinen yhdistely konsernin osalta on tehty.

Konsernirakenne ja olennaiset tapahtumat

Tullinkulman Työterveys Oy on perustanut uuden tytäryhtiön Ratinan Terveys Oy. Tullinkulman Työterveys Oy omistaa uuden tytäryhtiönsä 100 prosenttisesti. Konsernin omistusosuus yhtiöstä on 88,66 prosenttia.

Tampereen kaupungin tytäryhteisö Tuomi Logistiikka Oy fuusioitui Kanta Logistiikka Oy:n kanssa 1.7.2022. Fuusion yhteydessä kaupungin omistusosuus Tuomi Logistiikka Oy:stä laski 50,3 prosentista 44,24 prosenttiin ja näin ollen yhtiön asema konsernissa muuttui tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi.

Kaupungin tytäryhtiö Finnpark Oy on toteuttanut liiketoimintasiirtoja pysäköinti- ja kiinteistöliiketoiminnan osalta. Finnpark Oy on perustanut seitsemän uutta 100 prosenttisesti omistamaansa tytäryhtiötä Finnpark Kiinteistö Management Oy, Kiinteistö Oy Frenckellin

Pysäköinti, Kiinteistö Oy Tampereen Asemakeskus, Kiinteistö Oy Hämeenpuisto, Kiinteistö Oy Tampereen Pysäköintimylly, Kiinteistö Oy Hämpin Parkki ja Kiinteistö Oy Kuninkaankulma.

Kaupunki on luopunut oikeudesta nimittää enemmistön Vuores Palvelu Oy:n hallituksen jäsenistä. Tästä johtuen Vuores Palvelu Oy ei ole enää kaupungin tytäryhtiö. Konsernin omistusosuus yhtiöstä tytäryhtiöaseman muutoshetkellä oli 12,31 prosenttia.

Tampereen Vuokra-asunnot Oy:n neljä tytäryhtiötä As Oy Tampereen Tapetitkatu 5, As Oy Tampereen Lapinkaari 8, As Oy Tampereen lidesranta 14 ja As Oy Tampereen lidesranta 16 fuusioituivat emoyhtiönsä 31.8.2022.

Tampereen kaupunki on lunastanut Suomen Hopealinja Oy:n vähemmistöosakkeet, minkä seurauksena kaupungin

omistusosuus yhtiöstä muuttui 99,92 prosentista 100 prosenttiin.

Tytär-yhteisöt Tampereen Infra Oy (99,90 %), Tampereen Raitiotie Oy (99,85 %) ja Tampereen Tilapalvelut Oy (99,90 %) myivät omia osakkeitaan, minkä seurauksena kaupungin omistusosuus putosi hieman alle sataan prosenttiin.

Konsernin omistusosuus Pirkanmaan Voimia Oy:stä tarkentui 88,49 prosentista 89,02 prosenttiin.

Konsernin omistusosuus Pirkan Putkikeräys Oy:stä ja Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:stä pieneni edelleen, Pirkan Putkikeräys Oy 41,86 prosentista 41,41 prosenttiin ja Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy 30,31 prosentista 27,46 prosenttiin, kun uusia taloyhtiöitä liittyi yhtiöiden osakkaiksi.

Tampereen kaupunki

	31.8.2022	Muutos-%
Tytäryhteisöt		
Ekokumppanit Oy (osuus äänim. 93,50 %)	90,57%	
Finnpark Oy **	100,00%	
Pysäköintiveturi Kiint Oy (osuus äänim. 91,00 %)	92,70%	
Tullin Parkki Oy (osuus äänimäärästä 59,46 %)	69,60%	
Pellavan Parkki Kiint Oy	50,60%	
Kuntokadun Parkki Kiint Oy	100,00%	
Finnpark Pysäköinti Oy	100,00%	100,00%
Finnpark Kiinteistö Management Oy	100,00%	100,00%
Kiint Oy Frenckellin Pysäköinti	100,00%	100,00%
Kiint Oy Tampereen Asemakeskus	100,00%	100,00%
Kiint Oy Hämeenpuisto	100,00%	100,00%
Kiint Oy Tampereen Pysäköintimyly	100,00%	100,00%
Kiint Oy Hämpin Parkki	100,00%	100,00%
Kiint Oy Kuninkaankulma	100,00%	100,00%
Hiedanrannan Kehitys Oy	100,00%	
Keinuistokeskus Oy	57,02%	
Lukonmäen Palvelukeskus Kiint Oy	59,31%	
Länsi-Tesoman Liikekeskus Kiint Oy	52,97%	
Majalanpuiston Lähipalvelukeskus Oy	86,08%	
Pelipuiston Lähipalvelukeskus Oy	54,34%	
Pirkan Opiskelija-asunnot Oy	100,00%	
Tieteenkadun Parkki Kiint Oy	68,75%	
Tupakkikiven Parkki Kiint Oy	61,03%	
Kalevan Stara Kiint Oy	100,00%	
Pirkanmaan Jätehuolto Oy ** (osuus äänim. 65,33 %)	49,69%	
Pirkan Putkikeräys Oy (osuus äänim. 58,46 %)	41,41%	-0,45%
Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy (osuus äänim. 48,63%)	32,28%	-4,27%
Pirkanmaan Voimia Oy	89,02%	0,53%
Runoilijan tie Oy	72,58%	
Suomen Hopealinja Oy	100,00%	0,08%
Tammenlehväsäätiö**	100,00%	
Tammenlehväkeskus Oy	100,00%	
Tampereen Infra Oy	99,90%	-0,01%
T:reen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysytö Tredea Oy	60,47%	
Visit Tampere Oy	60,47%	
Tampereen Kotilinnasäätiö	100,00%	
Pispan Tupahaka As Oy	75,71%	
Tampereen Tammelankodit As Oy	100,00%	
Vellamonkodit Oy	100,00%	
Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy	66,00%	
Tampereen Palvelukiinteistöt Oy	100,00%	
Tampereen Raitiotie Oy	99,85%	-0,15%
Tampereen Sarka Oy	100,00%	
Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy	71,20%	

Tampereen kaupunki

	31.8.2022	Muutos-%
Tytäryhteisöt		
Tampereen Sähkölaitos Oy **	100,00%	
Tammervoima Oy (osuus äänim. 83,01 %)	75,35%	
Tampereen Sähköverkko Oy	100,00%	
Tampereen Vera Oy	100,00%	
Tampereen Särkänniemi Oy**	100,00%	
FunZones Oy	100,00%	
Tampereen Tilapalvelut Oy	99,90%	-0,01%
Tampereen työvalmennussäätiö Syke	100,00%	
Tampereen Vuokra-asunnot Oy	100,00%	
Tampereen Virastotalo KKOy	100,00%	
Tampereen Vuokralosäätiö	100,00%	
Tampereen Atalan Metsätonttu As Oy	100,00%	
Myllyn Pysäköinti Oy	56,68%	
Tampere-talo Oy	100,00%	
Tavase Oy	79,56%	
TREDU-Kiinteistöt Oy	66,46%	
Tullinkulman Työterveys Oy	84,66%	
Vilusen Rinne Oy	100,00%	
Kuntayhtymät		
Pirkanmaan liitto	45,29%	
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntay.	38,18%	
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä	62,45%	
Osakkuus- ja omistusyhteisyyshyöteisöt *		
Atalan Liikekeskus Kiint Oy*	40,00%	
Ateljeetalo Oy	47,66%	
Hervannan Kanjoni As Oy *	41,28%	
Kosken Parkki Kiint Oy *	21,08%	
LiveX Oy	40,00%	
Monetra Oy	21,00%	
Monetra Pirkanmaa Oy*	20,90%	
Mummunkujan pysäköinti Oy *	31,33%	
Suomen Musiikki & Media - Tapahtumat S:M:M: Oy	21,42%	
Tampereen Monitoimiareena Koy*	40,00%	
Tumpin Parkki Kiint Oy *	20,96%	
Tuomi Logistiikka Oy (kaupungin suora omistus 44,24% = ei tytär)	60,35%	-8,36%
Tuotekehitys Oy TamLink *	24,00%	
Virontörmän Lämpö Oy	40,42%	
YH Kodit Oy (konserni) *	21,86%	
Yhteisyyshyöteisöt		
Jotospirtti Oy	50,00%	
Lännen Palveluyhtiöt Oy	31,19%	
Pikassos Oy	25,00%	
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt		
Suomen Itämeri-Instituutin säätiö	100,00%	

* merkityt osakkuusyyshyöteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen

KAUPUNKIKONSERNIN TULOSENNUSTE

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2022	Tot 1-8 / 2021	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 2021
Toimintatuotot	927,3	863,6	1 425,5	1 506,0	80,5
Toimintakulut	-1 665,0	-1 612,7	-2 510,4	-2 641,2	-130,8
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	3,4	3,1	10,3	4,4	-5,9
Toimintakate	-734,3	-746,0	-1 074,6	-1 130,8	-56,2
Verotulot	794,9	756,4	1 117,5	1 176,5	59,0
Valtionosuudet	246,0	237,4	360,8	371,5	10,7
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	1,4	1,3	2,2	1,5	-0,7
Muut rahoitustuotot	4,5	2,6	5,5	3,3	-2,2
Korkokulut	-24,8	-24,0	-37,7	-42,3	-4,6
Muut rahoituskulut	-2,8	-0,3	-2,9	-2,1	0,8
Vuosikate	284,9	227,4	370,8	377,6	6,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-153,8	-140,7	-230,8	-246,7	-15,9
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0	-25,4	0,0	25,4
Arvonalentumiset	-2,4	-0,2	-0,6	-2,5	-1,9
Tilikauden tulos	128,7	86,5	114,0	128,4	14,4
Tilinpäätössiirrot	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Tilikauden verot	-18,7	-9,3	-12,8	-23,2	-10,4
Laskennalliset verot	-0,5	0,0	-7,4	-6,4	1,0
Vähemmistöosuudet	-2,2	-8,4	-7,2	-1,2	6,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	107,3	68,9	86,6	98,2	11,6

TILIKAUDEN TULOS

128,4 milj. €

(TP Enn 2022)

INVESTOINNIT

513,5 milj. €

(TP Enn 2022)

LAINAKANTA

2 287,7 milj. €

(TP Enn 2022)

Konsernituloslaskelman toteuma ja ennuste

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Tämä tarkoittaa, että konsernitiilin päätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta. Tässä

tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilin päätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Konsernin nettomenot (toimintakate) toteutui tammi-elokuussa 11,7 milj. euroa edellisvuotta parempana johtuen toimintatuottojen kasvusta. Elokuun lopun tilanteesta laaditun ennusteen mukaan toimintakate toteutuu 56,2 milj. euroa (5,2 %) edellisvuotta heikompana johtuen pääasiassa toimintakulujen kasvusta.

Vuosikate toteutui tammi-elokuussa 57,5 milj. euroa vertailukautta parempana johtuen pääosin verotulojen ja toimintakatteen paremmasta toteumasta. Elokuun ennusteen mukaan vuosikate paranee 6,8 milj. euroa (1,8 %) tilinpäätöksestä verotulojen ja valtionosuuksien kasvun seurauksena.

Konsernin rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli -1,3 milj. euroa vertailukautta heikompi. Ennusteen mukaan rahoitustuotot ja -kulut tulevat toteutumaan 6,7 milj. euroa edellisvuotta heikompana pääosin kasvavien korkokulujen takia.

Konsernin tulos oli elokuussa 42,2 milj. euroa parempi kuin vuoden 2021 elokuussa. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 13,1 milj. euroa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta ja niiden ennustetaan kasvavan 15,9 milj. euroa (6,9 %) tilinpäätöksestä. Merkittävimmät poistot ovat kaupungilla ja Tampereen Sähkölaitos-konsernilla.

Ennusteen mukaan konsernin tilikauden tulos muodostuu 128,4 milj. euroa ylijäämäiseksi, mikä on 14,4 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä. Konsernin tulosenusteeseen vaikuttaa positiivisesti erityisesti kaupungin tulos. Tytäryhtiöistä erityisesti Tampereen Palvelukiinteistöt Oy:n, Tampereen Sähkölaitos-konsernin ja Tampereen Vuokralosäätön tulokset kasvattavat kon-

sernin positiivista tulosta. Edelliseen vuoteen verrattuna tulos (eliminoitu) parantui erityisesti kaupungilla sekä tytäryhtiöistä Tampereen Palvelukiinteistöt Oy:llä ja Tampereen Vuokra-asunnot Oy:llä.

Tilikauden ylijäämän ennuste on 11,6 milj. euroa parempi kuin tilinpäätöshetkellä. Tilikauden verojen ennustetaan kasvavan 10,4 milj. euroa (81,3 %).

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	Tot 1-8 / 2022	Tot 1-8 / 2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56	54
Vuosikate/Poistot, %	182	161
Vuosikate, euroa / asukas	1153	938
Asukasmäärä 31.8.	247 120	242 457

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate, euroa / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin rahoituslaskelma

Milj. Euroa	Tot 1-8 / 2022	Tot 1-8 / 2021	TP 2021
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	284,9	227,4	370,8
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden verot	-18,7	-9,3	-12,8
Tulorahoituksen korjaukset	-52,1	-26,9	-62,6
	214,1	191,2	295,4
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-320,7	-294,1	-520,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,3	1,0	5,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	135,9	56,6	84,4
	-184,5	-236,5	-430,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	29,6	-45,3	-135,2
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-0,8	-0,3	-2,8
Antolainasaamisten vähennykset	-0,7	2,4	2,5
	-1,5	2,1	-0,3
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	106,8	200,2	478,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-107,9	-96,5	-344,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14,5	-35,7	-5,6
	-15,7	68,0	128,1
Oman pääoman muutokset	-3,5	-3,5	-3,5
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,5	-0,4	-0,3
Vaihto-omaisuuden muutos	-11,5	-3,6	7,3
Saamisten muutos	33,8	33,9	-47,4
Korottomien velkojen muutos	53,4	-33,4	55,4
	75,1	-3,6	15,0
Rahoituksen rahavirta	54,5	63,0	139,2
Rahavarojen muutos	84,1	17,7	4,1
Rahavarat 31.8.	472,9	402,4	388,8
Rahavarat 1.1.	388,8	384,7	384,7

Konsernin rahoituslaskelman toteuma

Konsernin rahoituslaskelma kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja konsernin ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirtavaikutukset. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja

voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Kaupunkikonsernin toiminnan rahavirran tammi-elokuun toteuma oli 22,9 milj. euroa enemmän kuin vertailuvuonna johtuen vuosikatteen 57,5 milj. euron kasvusta. Tulorahoituksen

korjauksissa vuosikatetta oikaistaan konsernin saamien pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja -tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien ja osinkojen sekä pakollisten varustusten muutosten osalta.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Konsernin investointien ra-

havirta oli tammi-elokuussa 52,0 milj. euroa alhaisempi kuin edellisvuoden vastaavana ajanjaksona johtuen pysyvien vastaavien luovutustulosten 79,3 milj. euron kasvusta. Pysyvien vastaavien luovutustulot olivat elokuun lopussa 51,5 milj. euroa suuremmat kuin tilinpäätöksessä 2021. Raportointihetkeltä laaditun konserniennusteen mukaan vuoden 2022 investointitaso tulee olemaan 513,5 milj. euroa, mikä on 7,1 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Merkittävimmät konsernin investoinnit muodostuivat kaupungin, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n, TREDU-Kiinteistöt Oy:n ja Tampereen Raitiotie Oy:n investoinneista. Kaupungin investointeja on analysoitu kaupungin investointien toteumavertailun yhteydessä. Merkittävimpien tytäryhteisöjen investointeja on analysoitu tarkemmin Konsernikatsaus-osiossa. Konsernin suurimmat pysyvien vastaavien luovu-

tustulot olivat Tampereen Palvelukiinteistö Oy:n.

Maksuvalmiutta mittaava investointien tulo-rahoitusprosentti oli elokuun lopun tilanteessa 89, mikä tarkoittaa, että alkuvuoden vuosikate kattoi investointien omahankintamenoista 89 prosenttia.

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirran toteuma oli tammi-elokuussa 29,6 milj. euroa positiivinen. Rahavirran positiivisuus tarkoittaa sitä, että toiminnan rahavirta on riittänyt kattamaan konsernin investointimenot kokonaisuudessaan.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirta toteutui tammi-elokuussa 8,5 milj. euroa vertailukautta heikompana. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 93,4 milj. euroa vähemmän kuin vastaa-

vana ajankohtana vuosi sitten. Korottomien velkojen muutos oli 86,8 milj. euroa vertailukautta suurempi.

Konsernissa uutta lainaa nostettiin kuluvalle tilikaudella eniten Tampereen Raitiotie Oy:n (50 milj. euroa) ja Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n (30 milj. euroa) toimesta. Kaupunki ei nostanut tammi-elokuussa uutta pitkäaikaista lainaa. Konserniennusteen mukaan korollisen vieraan pääoman määrä tilikauden lopussa tulee olemaan 2 287,7 milj. euroa.

Konsernin rahavarat kasvoivat tarkastelujaksolla 84,1 milj. euroa. Rahavaroilla olisi katettu kaikki toiminnan aiheuttamat maksut 81 päivän ajan. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate oli elokuun lopussa yksi, mikä ilmaisee konsernin lainanhoitokyvyn olevan tyydyttävällä tasolla.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

	Tot 1-8 / 2022	Tot 1-8 / 2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. €	-686,4	-782,1
Investointien tulo-rahoitus%	89	78
Laskennallinen lainanhoitokate	1	1
Lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys, pv	81	72

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta välituloksen viiden vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitkäaikaisella aikavälillä.

Investointien tulo-rahoitus

100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman pysyvien vastaavien lisäyksiä joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

365 * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernitase

Milj. euroa	31.8.2022	31.12.2021	Milj. euroa	31.8.2022	31.12.2021
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	636,7	636,7
Aineettomat oikeudet	17,9	21,4	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	0,3	0,3
Muut pitkävaikuttiset menot	126,5	138,3	Muut omat rahastot	35,0	35,8
Ennakkomaksut	3,0	2,8	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	878,6	799,0
	147,3	162,5	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	107,3	86,6
Aineelliset hyödykkeet				1 657,9	1 558,4
Maa- ja vesialueet	287,4	274,0	VÄHEMMISTÖOSUUDET	79,9	93,7
Rakennukset	1 853,7	1 916,7	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	813,8	700,3	Eläkevaraukset	1,5	1,4
Koneet ja kalusto	189,1	204,3	Muut pakolliset varaukset	29,7	32,4
Muut aineelliset hyödykkeet	33,7	33,9		31,2	33,9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	537,6	518,9	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	21,5	21,8
	3 715,3	3 648,1	VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 144,9	2 186,1
Osakkuusyhteisöosuudet	86,7	75,3	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	92,2	89,8
Muut osakkeet ja osuudet	27,1	26,1	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	120,3	95,7
Muut lainasaamiset	27,6	26,1	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	585,9	547,1
Muut saamiset	1,0	1,0		2 943,3	2 918,7
	142,4	128,5	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 733,8	4 626,4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4,9	4,7			
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	45,2	42,8			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	10,5	9,9			
Lyhytaikaiset saamiset	195,3	241,2			
Rahoitusarvopaperit	83,4	175,3			
Rahat ja pankkisaamiset	389,5	213,5			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 733,8	4 626,4			

Konsernitase

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyhteisöjen varat ja velat. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat, aktivoitujen sisäiset katteet sekä keskinäinen omistus on vähennetty. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa. Tampereen kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli elokuun lopussa 107,4 milj. euroa (2,3

%) enemmän kuin tilinpäätöksessä 2021. Alkuvuoden konsernirakenteen muutoksia on käsitelty osiossa Konsernirakenne ja olennaiset tapahtumat.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Elokuun lopussa yli 90 prosenttia konsernin pysyvistä vastaavista oli aineellisia hyödykkeitä. Pysyvät vastaavat kasvoivat tammi-elokuun aikana 65,9 milj. eurolla (1,7 %) pääasiassa kiinteiden rakenteiden ja laitteiden 113,5 milj. euron kasvun vuoksi. Rakennusten tasearvo laski

tilinpäätöshetkestä 63,0 milj. euroa, mitä selittää erityisesti Tampereen Palvelukiinteistöt Oy:n rakennusten myynnit. Merkittävimmät konsernin investoinnit muodostuivat kaupungin, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n, TREDU-Kiinteistöt Oy:n ja Tampereen Raitiotie Oy:n investoinneista. Elokuun lopun tilanteesta laaditun konsernienusteen mukaan vuoden 2022 investointitaso tulee olemaan 513,5 milj. euroa, mikä on 7,1 milj. euroa vähemmän kuin vertailuvuonna.

Sijoitukset kasvoivat tammi-elokuussa vuodenvaihteen tilanteeseen nähden 13,9 milj. eurolla (10,8 %) pääosin osakkuusyhteisöosuusien kasvun myötä. Kasvua selittää Tuomi Logistiikka Oy:n ja Fimlab Laboratoriot Oy:n (Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä -konserni) muutos tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi.

Rahoitusarvopaperit pienenivät vuodenvaihteen tilanteesta 91,9 milj. euroa (52,4 %) johtuen osakkeiden ja osuuksien laskusta. Muutoksen taustalla ovat erityisesti kaupungin alkuvuoden rahastojen myynnit. Rahat ja pankkisaamiset ovat kasvaneet 176,0 milj. euroa (82,4 %) edellisestä tilinpäätöksestä. Muutosta on analysoitu konsernin rahoituslaskelman analyysin yhteydessä.

Konsernin oma pääoma oli elokuun lopussa 1 657,9 milj. euroa, mikä on 35,0 prosenttia taseen loppusummasta. Konsernin omavaraisuusaste 37 prosenttia oli vuodenvaihteen tasolla. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan kuntasektorilla pitää vähintään 50 prosenttia, mitä ei todennäköisesti kuluvaan vuonna tulla saavuttamaan.

Konsernin vieras pääoma kasvoi tilikaudella 24,6 milj. euroa. Konsernin lainakanta eli korollinen vieras pääoma oli elokuun lopun tilanteessa 2 265,2 milj. euroa, joka on 16,6 milj. euroa vähemmän kuin vuoden vaihteessa. Asukas kohtainen lainakanta pieneni tilikauden aikana 177 eurolla asukasta kohden. Lainakannan ennustetaan olevan vuoden lopussa 2 287,7 milj. euroa, mikä

on 5,9 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2021. Yli puolet ennusteen lainakannasta muodostuu kaupungin, Tampereen Raitiotie Oy:n ja Tampereen Vuokratulosäätiön lainakannoista. Lyhytaikainen koroton vieras pääoma ei ole täysin vertailukelpoinen edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli elokuun lopun tilanteessa 99 % prosenttia, mikä tarkoittaa, että tammi-elokuun käyttötulot olisivat juuri riittäneet konsernin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Konsernitaseen tunnusluvut	31.8.2022	31.12.2021
Konsernin omavaraisuusaste, %	37	36
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	99	101
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa	985 920	885 619
Konsernin kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa / asukas	3 990	3 626
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	2 265 153	2 281 801
Konsernin lainat, euroa / asukas	9 166	9 343
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	27 636	26 133
Asukasmäärä	247 120	244 223

Konsernin omavaraisuusaste, %

=100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut Ennakot)

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %

=100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Konsernin lainakanta 31.12.

=Korollinen vieras pääoma

Konsernin lainasaamiset 31.12.

=Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

KONSERNIKATSAUS

Konsernikatsaus-osiossa seurataan huhti-, elo- ja joulukuussa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen talouden kehitystä. Elokuun katsauksessa seurattavat tytäryhteisöt ovat Tampereen Sähkölaitos -konserni, Pirkanmaan Jätehuolto -konserni, Finnpark -konserni, Tampere-talo

Osakeyhtiö, Tampereen Vuokra-asunnot Oy, Särkänniemi -konserni, Tuomi Logistiikka Oy, Tullinkulman Työterveys Oy -konserni, Tampereen Tilapalvelut Oy, Pirkanmaan Voimia Oy, Tampereen Infra Oy ja Tampereen Raitiotie Oy.

Tampereen Sähkölaitos -konserni

Alkuvuonna Ukrainan kriisi eskaloitui sodaksi ja vastatoimena Eurooppa asetti pakotteita Venäjää vastaan. Näiden seurauksena alkuvuoden kaasun markkinahinnat yhdeksänkertaistuivat ja sähkön markkinahinnat kaksinkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna. Muuttuneen toimintaympäristön johdosta Sähkölaitos järjesti tuotantoaan uudelleen ja pidensi vanhan käyttöikänsä lopussa olleen Naistenlahti 2 voimalaitoksen käyttöaikaa kuukaudella ja ajoitti uudelleen Naistenlahti 3 -biovoimalaitoksen rakentamiskataulua. Näillä toimenpiteillä Sähkölaitos pienensi merkittävästi alkuvuoden kalliita kaasuhankintoja. Naistenlahti 2 käyttöajan pidennyksen, voimalaitosten hyvän käytettävyyden, vahvan hankinnan suojauksen sekä poikkeuksellista markkinatilannetta hyödyntäneiden kauppojen avulla Tampereen Sähkölaitos -konsernin tammi-elokuun liiketulos toteutui 17,4 milj. euroa edellisvuotta korkeampana.

Venäjän energia-aseen käyttö Eurooppaa vastaan on sekoittanut koko Euroopan energiemarkkinat. Vuoden viimeisen tertiaalin sähkön ja kaasun pörssihinnat ovat pilvissä ja hintojen volatilitteetti poikkeuksellinen. Suomen sähköjärjestelmää hallinnoiva Fingrid on antanut varoituksen sähkön saatavuudesta tulevana talvena ja EU tasolla pohditaan toimenpiteitä energiemarkkinoiden hallitsemiseksi. Sähkölaitos rakentaa kovaa vauhtia kotimaisilla biopolttoaineilla toimivaa Naistenlahti 3:sta. Samalla varaudumme

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	188,3	201,2	320,0	375,6	55,6
Liikevoitto (-tappio)	31,7	49,1	51,7	70,7	19,1
Nettotulos	19,2	32,9	33,2	46,8	13,7
Tilikauden voitto (tappio)	19,2	32,9	33,2	46,8	13,7
Investoinnit	29,7	16,2	50,3	51,3	0,9
Korollinen vieras pääoma	246,0	246,0	246,0	246,0	0,0
Taseen loppusumma	513,9	671,2	573,0	622,8	49,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	10,3	15,6	11,1	14,7	3,7
Liikevoitto-%	16,8	24,4	16,1	18,8	2,7
Nettotulos-%	10,2	16,4	10,4	12,5	2,1
Omavaraisuusaste-%	32,9	29,2	31,8	33,7	1,8
Henkilöstömäärä	426	426	410	412	2

lämmittämään Tamperetta poikkeuksellisesti myös öljyllä kylmimmillä pakkasilalla. Öljyn poikkeuksellinen käyttö johtuu muiden polttoaineiden, kuten kaasun hintaan ja saatavuuteen liittyvistä riskeistä. Tuloksemme on kalliin öljyn vuoksi erittäin lämpötilariippuvainen, normaalia kylmempi sää laskee tulostamme merkittävästi. Konsernin loppuvuoden liiketulos on erittäin epävarma. Pidämme riskien toteutumisen mahdollisena ja olemme tehneet 20 milj. euron riskivaruksen tulosennusteeseemme. Myös positiivinen tulosmuutos on mahdollinen. Liiketulos on energiakriisissä erityisen herkkä markkinoiden, poliittisen säätelyn ja säätilojen muutokselle.

Konsernin merkittävin investointihanke on leasingjärjestelynä toteutettava Naistenlahti 3 -biovoimalaitos. Se on edennyt

pääosin suunnitellun aikataulun mukaisesti. Hankkeen kokonaiskustannusarvio optioineen on hieman yli 200,0 milj. euroa. Muissa investoinneissa on mm. sähkökattila- sekä tavanomaisia laajennus- ja peruskorjausinvestointeja. Sähkölaitos käyttää poikkeuksellisia vuosina 2022-2023 tavoitteita enemmän fossiilisia polttoaineita. Kuitenkin normaalin ajan palattua ja Naistenlahti 3:n valmistumisen jälkeen Sähkölaitoksen hiilidioksidipäästöt laskevat suunnitellusti.

Vuoden 2023 liiketulos ilman kaukolämmön hinnankorotusta tulisi laskemaan merkittävästi vuosien 2021-2022 tasosta, koska vasta vuodelle 2023 realisoituu polttoaineiden merkittävä hinnannousu. Sähkölaitos on ilmoittanut noin 10,0 % kaukolämmön hinnankorotustarpeesta.

Pirkanmaan Jätehuolto -konserni

Pirkanmaan Jätehuolto-konsernin tu-
loskehityksen vaikuttaa merkittävästi
biolaitoksen rakennusten käyttöönotto
sekä nopeasti muuttunut ulkoinen toi-
mintaympäristö voimakkaan kustannu-
sinflaation myötä.

Biolaitoksen rakennusten käyttöö-
notto joulukuussa 2021 nostaa konsernin
poistoja vuositasolla noin 2,2 milj. euroa.
Laitoksen käynnistämiseen liittyy myös
merkittäviä kertaluonteisia operatiivisia
kustannuksia, jotka ovat vuoden 2022
aikana arviolta noin 1,5 milj. euroa. Lai-
toksen operatiivisessa vastaanotossa on
ilmennyt merkittäviä haasteita ja hidas-
teita. Osapuolten näkemykset laitoksen
sopimuksen mukaisesta luovutuksesta
ovat tällä hetkellä varsin kaukana toisis-
taan. Biokaasun jälleenmyyntiin liittyvät
tuotot alkavat ja kasvavat vaiheittain
arviolta vasta Q4/2022 alkaen. Laitok-
sen toimintaan liittyen tulevaisuudessa
odotetaan sekä taloudellista tuottoa että
ympäristöhyötyjä biokaasun liikennekäy-
tön myötä. Yhtiön toimintaympäristöön
jätekuljetusten kustannusten osalta on
vaikuttanut merkittävästi myös fossiilis-
ten polttonesteiden nopea ja merkittävä
kallistuminen Q1/2022 alkaen. Näitä kus-
tannuksia ei ole ollut mahdollista siirtää
asiakashintoihin vuoden 2022 aikana.

Jätelainsäädäntöön ja jätehuoltomää-
räyksiin liittyvät erilliskeräysvaatimukset
tulevat nostamaan sekä yhtiön suori-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	28,4	29,1	44,2	45,2	1,0
Liikevoitto (-tappio)	2,6	0,0	3,2	-1,7	-4,9
Nettotulos	2,1	0,0	2,1	-1,6	-3,7
Tilikauden voitto (tappio)	2,1	-0,0	2,1	-1,6	-3,7
Investoinnit	4,0	3,1	7,3	4,2	-3,1
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	72,5	69,7	72,2	68,2	-4,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	5,4	0,1	2,9	-2,2	-5,1
Liikevoitto-%	9,1	0,2	7,2	-3,8	-11,0
Nettotulos-%	7,4	-0,2	4,9	-3,4	-8,3
Omavaraisuusaste-%	60,4	59,5	61,6	61,5	-0,1
Henkilöstömäärä	97	100	98	100	2

temäärää että liikevaihtoa lähivuosina.
Yhtiön muun operatiivisen toiminnan
volyymit, katteet ja kassavirrat ovat edel-
lisen vuoden tasolla.

Konsernin tytäryhtiöt Pirkan Putkike-
räys Oy ja Ranta-Tampellan Putkikeräys
Oy jatkava Tampereen kaupungin kaava-
määräysten mukaisten alueellisten put-
kikeräysjärjestelmien rakennuttamista
vielä pitkälle 2020-luvulle toiminta-alueil-
leen. Nopeasti noussut korkotaso tulee
vaikuttamaan merkittävästi yhtiöiden
rahoituskustannuksiin lähitulevaisuu-
dessa.

Finnpark -konserni

Maaliskuun puolivälistä 2020 lähtien koronakriisin vaikutukset konsernin toimintaan ovat olleet lähes saman suuruisia koko kriisin ajan lukuun ottamatta kesäajan 2020 ja 2021 hetkellisiä parannuksia. Maaliskuusta 2022 alkaen rajoitusten purkautumisen seurauksena liiketoiminta on alkanut normalisoitua.

Yrityksen liikevaihto koostuu lyhytaikapysäköinnistä, sopimus pysäköinnistä, pysäköintipalvelutoimituksista sekä kiinteistöliiketoiminnan tuloista. Lyhytaikapysäköinnin määrä ei ole vielä palautunut aivan koronaa edeltävälle tasolle, mutta yhtiön tarjonnan kasvettua korona-aikana, on lyhytaikapysäköinnin kokonaisliikevaihdossa päästy lähes samalle tasolle, kuin vuoden 2019 liikevaihto oli. Moovy-liiketoiminta on koronasta huolimatta jatkanut hyvää kasvua.

Sopimus pysäköinnin osalta normalisoituminen kestää pitempään, mikä voi johtua mm. lisääntyneestä etätyöskentelystä. Koronakriisin vuoksi kysynnässä on vallinnut poikkeustila, joten raitiotien käyttöönoton vaikutusta pysäköintimääriin ei pystytä arvioimaan, sillä käytettävissä ei ole vertailukelpoista dataa. Nokia Arenan aukeamisella on ollut merkittävä positiivinen muutos keskustan asiointiin ja sen vaikutus on näkynyt pysäköintimäärissä. Nykyisellä

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	15,5	18,3	25,1	27,4	2,3
Liikevoitto (-tappio)	2,2	3,4	3,4	5,6	2,2
Nettotulos	0,8	1,8	1,5	3,5	2,0
Tilikauden voitto (tappio)	0,9	1,8	1,5	3,4	1,9
Investoinnit	1,7	0,1	3,3	2,7	-0,7
Korollinen vieras pääoma	68,2	63,2	66,2	69,6	3,4
Taseen loppusumma	130,1	125,2	127,1	133,9	6,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,0	4,4	2,9	4,7	1,8
Liikevoitto-%	14,0	18,6	13,5	20,3	6,8
Nettotulos-%	5,0	9,8	6,0	12,7	6,7
Omavaraisuusaste-%	39,0	41,5	39,7	39,7	0,0
Henkilöstömäärä	66	69	67	72	5

kapasiteetilla on kuitenkin pystytty vastaamaan hyvin Nokia Arenan tuomaan pysäköinnin kysyntään.

Yhtiössä tehtiin 1.4. alkaen yhtiöjärjestely, jonka myötä kiinteistö- ja pysäköintiliiketoiminta erotettiin omiksi yhtiöikseen ja kiinteistöt siirrettiin kukin omiin yhtiöihinsä.

Mikäli markkinassa ei tapahdu oleellisia muutoksia, vuoden 2022 liikevaihto tulisi olemaan 10 kuukauden osalta lähes ennustetun kaltainen. Liikevaihdon palautuminen kohti normaalia on ollut hieman nopeampaa kuin huhtikuussa

ennakoitiin. Ennusteessa on oletettu, että koronakriisi ei enää aiheuta uusia yhtäkkisiä vaikutuksia pysäköinnin kysyntään.

Vuoden 2022 investointipanostukset kohdistetaan digitaaliseen liiketoimintaan, kiinteistökantamme perusparannuksiin sekä suurhankkeiden mahdollistamiseen (Asemakeskus, Hämpin laajennus ja Kunkun Parkki). Palvelu- ja digitaalisen liiketoiminnan kasvattaminen edellyttävät investointien lisäksi myös henkilöstöresurssien lisäämistä.

Tampere-talo Oy

Tampere-talo Oy:n alkuvuosi oli koronapandemian vuoksi hiljainen rajoitusten ollessa voimassa aina helmikuun loppuun saakka. Maaliskuussa toiminta alkoi hiljalleen palautua, mutta asiakkaiden käyttäytyminen oli pitkään varovaista. Tampere-talossa oli jääkiekon MM-kisojen oheistapahtumia, jotka toivat talolle hyvin liikevaihtoa sekä kävijöitä. Kesällä Tampere-talossa toteutettiin kaksi kesänäyttelyä, jotka toivat hyvän tuloksen.

Loppuvuosi näyttää toiminnassa kiihtoiselta. Ennusteen mukaan liikevaihto olisi noin 14,0 milj. euroa ja tulos hieman positiivinen (78 000 euroa). Yhtiö sai alkuvuoden koronasulkuun tukea Valtiokonttorilta 333 000 euroa. Ennustaminen on aikaisempaa vaikeampaa, sillä asiakkaiden käyttäytyminen on koronan vuoksi muuttunut siten, että ostopäätös tehdään aivan tapahtuman lähipäivinä.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	2,4	7,4	6,2	14,0	7,8
Liikevoitto (-tappio)	-0,6	-0,4	0,5	0,1	-0,4
Nettotulos	-0,6	-0,4	-0,0	0,1	0,1
Tilikauden voitto (tappio)	-0,6	-0,4	-0,0	0,1	0,1
Investoinnit	0,0	0,0	0,1	0,1	-0,0
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	6,2	6,8	8,7	7,2	-1,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-9,1	-5,2	-0,2	1,1	1,3
Liikevoitto-%	-23,8	-4,8	7,9	0,6	-7,3
Nettotulos-%	-23,8	-4,8	-0,2	0,6	0,8
Omavaraisuusaste-%	37,5	42,2	41,0	41,0	-4,9
Henkilöstömäärä	49	51	61	51	-10

Tampereen Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön alkuvuosi on toteutunut suunnitellusti. Liikevaihdon kasvu + 1,4 milj. euroa alkuvuonna johtuu asuntokannan kasvusta. Edellisen tilikauden aikana yhtiölle valmistui 138 uutta asuntoa sekä lisäksi yhtiö osti 173 asuntoa. Edellisen tilikauden aikana yhtiö myi 110 asuntoa sekä purki hipposkylän alueelta 64 asuntoa. Tilikauden 2021 aikana yhtiön asuntokanta kasvoi nettona 137 asunnolla.

Tilikauden 2022 ennusteen mukaan yhtiön liikevaihto kasvaa 1,4 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu johtuu erityisesti kannan kasvusta sekä keväällä 2022 tehdystä 1,6 % vuokrankorotuksesta. Vuoden 2021 liikevoitto (13,5 milj. euroa) sisälsi 10,6 milj. euron myyntivoiton ja vuoden 2022 osalta arvioidaan liikevoiton olevan noin 11,1 milj. euroa, joka sisältää myyntivoittoa noin 8,0 milj. euroa. Yhtiön hoitokulut kasvavat noin 5,0 %, joka johtuu pääosin kiinteistökannan kasvusta (+5,0 %) sekä yleisestä kustannusten noususta. Hoitokulujen kustannusten nousu pyritään siirtämään vuokriin.

Yhtiölle valmistui 47 asuntoa sisältävä uudisrakennushanke Kalevaan

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	13,7	15,4	21,1	22,5	1,4
Liikevoitto (-tappio)	2,6	5,6	13,5	11,1	-2,4
Nettotulos	2,1	4,9	11,5	9,4	-2,1
Tilikauden voitto (tappio)	2,1	4,9	3,8	1,1	-2,7
Investoinnit	0,0	7,3	21,9	9,0	-12,9
Korollinen vieras pääoma	55,1	88,8	89,3	86,8	-2,5
Taseen loppusumma	106,1	155,4	152,7	149,5	-3,2
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,1	6,0	11,6	7,4	-4,2
Liikevoitto-%	18,7	37,1	64,0	49,1	-14,9
Nettotulos-%	15,4	32,4	54,5	41,8	-12,7
Omavaraisuusaste-%	46,4	40,0	38,4	42,3	3,9
Henkilöstömäärä	19	20	20	19	-1

30.6.2022. Yhtiöllä on rakenteilla Niemenrantaan 45 asunnon hanke, joka valmistuu 31.3.2023. Lisäksi yhtiöllä on suunnittelussa Hipposkylän alueelle 220 asunnon hanke sekä Hervannassa 60 asunnon hanke. Hipposkylän ja Hervannan hankkeiden rakentaminen alkaa arviolta keväällä 2023.

Yhtiön maksuvalmius on erinomaisella tasolla ja yhtiö pystyy kassavaroin

suoriutumaan käynnissä olevista investoinneistaan. Yhtiön korollinen vieras pääoma on ennusteen mukaan tilikauden 2022 lopussa 86,8 milj. euroa ja yhtiön omavaraisuusaste 42,3 %. Yhtiöllä on hyvät taloudelliset edellytykset jatkaa suunnitelman mukaisesti 100 uuden asunnon vuosittaisia investointeja.

Tampereen Särkänniemi -konserni

Alkuvuonna liikevaihtoa on saatu 3,8 milj. euroa enemmän kuin viime vuonna. Viime vuonna liikevaihtoa pienensi se, että koronarajoitusten vuoksi puisto saatiin auki useita viikkoja myöhemmin kuin normaalisti. Myös Ravintola Näsinneulaan kohdistui viime vuonna isompia rajoitustoimia kuin tänä vuonna. Tänä vuonna puisto saatiin auki normaalisti vappua edeltävällä viikolla. Tilikauden ylijäämä on tällä hetkellä 1,0 milj. euroa parempi kuin viime vuonna. Viime vuonna jouduttiin tekemään laajoja supistustoimia asiakastarjontaan, mikä laski asiakastytyväisyyttä. Tänä vuonna suurimmasta osasta supistustoimia luovuttiin, mikä näkyy kohonneina kustannuksina viime vuoteen verrattuna. Kiinteiden kulujen osuus on kuitenkin edelleen alempi kuin ennen koronaa.

Tulosennusteen ero viime vuoden tilinpäätökseen verrattuna johtuu yllä mainitun lisäksi koronatuista, joita saatiin viime vuonna n 1,0 milj. euroa. Viime vuonna tehtiin koronan takia päätös jättää sellaisia huoltoja tekemättä, joita voitiin siirtää ilman, että asiakasturvallisuus vaarantuisi. Tästä on aiheutunut myös korjausvelkaa, joka tulee vaikuttamaan lähivuosien kannattavuuteen laskevasti. Ensi vuodelle kohdistuu merkittävää

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	15,8	19,5	18,8	21,6	2,8
Liikevoitto (-tappio)	4,4	5,3	3,4	1,2	-2,1
Nettotulos	4,3	5,2	3,0	1,0	-2,1
Tilikauden voitto (tappio)	4,3	5,2	2,8	1,0	-1,8
Investoinnit	0,7	1,2	1,2	2,4	1,2
Korollinen vieras pääoma	16,8	15,5	16,0	14,6	-1,4
Taseen loppusumma	38,7	41,5	35,9	36,7	0,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	20,0	22,4	11,0	4,0	-7,0
Liikevoitto-%	27,8	27,0	18,0	5,7	-12,3
Nettotulos-%	27,3	26,7	15,0	4,4	-10,6
Omavaraisuusaste-%	50,0	55,0	48,0	57,0	9,0
Henkilöstömäärä	456	482	278	290	12

epävarmuutta johtuen energian hinnasta sekä inflaatiosta, ja sen vaikutuksesta erityisesti kulutuskysyntään. Epävarmaa on, kuinka paljon asiakkailla on rahaa käytettävissä muihin kuin välttämättömyyshyödykkeisiin.

Investoinneista suurin osa keskittyy tänäkin vuonna myynnin järjestelmien digitalisointiin. Isoimpana muutoksena on lippujen digitalisointi ja dynaamisen hinnoittelulogiikan automatisointi. Erityises-

ti dynaamisen hinnoittelun odotetaan tuovan merkittävästi lisätuottoja korkeampien keskihintojen ja tasaisempien asiakasvirtojen vuoksi. Myynnin järjestelmien digitalisointiprosessi jatkuu edelleen ensi vuonna. Laitepuolen investointi tänä vuonna oli vesialue Keidas, jonka tavoitteena oli lisätä puiston kapasiteettia ilman henkilöstökustannusten lisäystä ja tässä onnistuttiin.

Tuomi Logistiikka Oy

Vuonna 2022 Tuomi Logistiikka Oy keskittyi hyvinvointialueiden palveluiden ja toimitusprosessien valmisteluun.

Kanta Logistiikka Oy fuusioitui Tuomi Logistiikkaan 1.7.2022. Raportoiduissa luvuissa on mukana Kanta Logistiikan luvut kausilta 7-12/2022.

Kahdeksan ensimmäisen kuukauden liikevaihto oli 89,2 milj. euroa ja vastavasti edellisvuonna 87,7 milj. euroa, joten liikevaihto nousi vähän. Liikevoitto oli 0,6 milj. euroa, edellisvuonna liikevoitto 3,8 milj. euroa. Alennetut myyntihinnat, pienentyneet henkilökuljetusvolyymit, Huoltovarmuuskeskuksen toimitusten välittäminen ja hoitajien lakko vaikuttivat volyyymi- ja katetasoihin pienentävästi. Henkilömäärä 391 elokuun lopulla on kasvanut 89 henkilöllä verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöressurssien lisäystä on tarvittu hankintapalveluiden kehittämiseen ja hyvinvointialueesta tulevien muutosten valmisteluun.

Koko vuoden ennusteen mukainen liikevaihto on 140,0 milj. euroa ja vuoden 2021 liikevaihto oli tasolla 134,2 milj. euroa. Liikevoittoennuste on 0,8 milj. euroa ja viime vuonna 3,5 milj. euroa. Liikevoittoennuste 0,8 milj. euroa on selvästi alle budjetoidun tason. Koronan aiheuttamien ulkoisten muutosten on arvioitu vähentyvän vuoden loppua kohti ja tällä on liikevaihtovolyyymiä laskeva vaikutus.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	87,7	89,2	134,2	140,1	5,9
Liikevoitto (-tappio)	3,8	0,6	3,5	0,8	-2,7
Nettotulos	3,0	0,4	2,8	0,6	-2,2
Tilikauden voitto (tappio)	3,0	0,4	2,8	0,6	-2,2
Investoinnit	0,2	0,2	0,4	0,5	0,0
Korollinen vieras pääoma	1,1	2,8	1,1	2,8	1,7
Taseen loppusumma	22,8	29,2	25,0	30,0	5,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	69,3	7,3	43,7	7,1	-36,6
Liikevoitto-%	4,3	0,6	2,6	0,6	-2,0
Nettotulos-%	3,4	0,5	2,1	0,4	-1,7
Omavaraisuusaste-%	37,1	38,1	33,1	37,7	4,6
Henkilöstömäärä	302	391	300	390	90

Taseen loppusumma 8/22 oli 29,2 milj. euroa ja ennuste taseen loppusummasta vuoden 2022 lopulle on 30,0 milj. euroa, tähän vaikuttavat kassavarojen ja käyttöpääomaerien muutokset sekä Kanta Logistiikan lukujen yhdistäminen. Vaihto-omaisuus on alkuvuonna pysynyt korkealla, noin 10,0 milj. euron tasolla. Tililimiitin määrä on pidetty ennallaan.

Tampereen kaupungin omistusosuus Tuomi Logistiikka Oy:stä laski 1.7.2022 alle 50 %:n, joten Tuomi Logistiikasta tuli Tampereen osakkuusyhtiö. Omistussuhteiden muutoksesta johtunut

SAP-projekti alkoi 9/2022. Samasta syystä yhtiö irtosi Tampereen konsernitilistä 1.7.2022. Uusi HR-järjestelmä on otettu kokonaan käyttöön alkuvuonna. Henkilöliikenteen kuljetustenohjausjärjestelmä uusitaan vuoden loppuun mennessä. Sähköisen ostamisen KORI-järjestelmää kehitetään edelleen PIRHAN tarpeita huomioiden. Toimitusvarmuus on säilynyt hyvällä tasolla volyyminmuutoksista huolimatta. Muutoksia asiakasrajapinnassa seurataan ja toimintaa sopeutetaan tilannetta vastaavaksi.

Tullinkulman Työterveys Oy

Tuloskehitys on ollut tammi-elokuulta huonompi kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona. Alkuvuoden kolmansiin koronarokotuksiin (Tampereen kaupunki) varauduttiin asiakkaan toiveesta sekä lisätiloilla että henkilöstöllä ja todellinen kysyntä oli oletettu niukempaa.

Yhtiö jakautui alkuvuodesta siten, että Tullinkulman Työterveys Oy perusti liiketoimintasiirrolla tytäryhtiön Ratiinan Terveys Oy:n. Tässä käsitellään koko konsernin tuloskehitystä, jotta luvut ovat vertailukelpoisia viime vuoteen. Yhtiöstä muodostui konserni.

Emoyhtiö jatkaa omistaja-asiakkaiden ja niiden sidosyksikköjen palvelemista ja 1.3.2022 toimintansa aloittanut tytäryhtiö keskittyy yksityisillä markkinoilla toimiviin asiakkaisiin. Yhtiön jakautuminen toteutettiin 1.1.2023 voimaan astuvan hankintalainsäädännön vuoksi.

Vaikka liikevaihto on toteutuneella kaudella parempi kuin viime vuonna, niin yhtiön tulos jäi tappiolliseksi. Syynä on se, että yhtiön laskutusasteet ovat laskeneet. Tämä johtuu osittain jakautumisesta (liiketoimintasiirrosta) aiheutuneesta häiriöstä, mutta myös oman suunnitellun kysynnän muutoksista (koronarokotus, lakot), henkilökunnan

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	15,5	16,0	24,3	24,9	0,6
Liikevoitto (-tappio)	0,1	-0,2	0,3	0,0	-0,3
Nettotulos	0,1	-0,3	0,2	0,0	-0,2
Tilikauden voitto (tappio)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investoinnit	0,1	0,0	0,1	0,1	-0,1
Korollinen vieras pääoma	0,3	0,2	0,2	0,1	-0,1
Taseen loppusumma	4,2	4,6	5,0	5,1	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	10,1	-20,7	37,0	0,0	-37,0
Liikevoitto-%	0,7	-1,3	1,1	0,0	-1,1
Nettotulos-%	0,6	-2,0	0,8	0,0	-0,8
Omavaraisuusaste-%	28,9	27,2	25,8	31,2	5,4
Henkilöstömäärä	257	274	254	255	1

sairastamisesta sekä uuden tilapäisen työvoiman hankinnasta. Yhtiön tuloksen odotetaan kehittyvän vähintään nollassa vuoden loppuun mennessä. Liikevaihdossa näkyvät myös viime vuoden lopulla toteutetut hinnankorotukset.

Investointeja ei kaudelle juuri ole. Tullinkulman Työterveys Oy valittiin tulevan Pirkanmaan hyvinvointialueen

työterveyspalvelujen tuottajaksi ja merkittävät hankkeet liittyvät uuteen hyvinvointialueeseen valmistautumiseen. Virroille avataan toimipiste 1.10.2022 ja Valkeakosken toimipisteeseen on saatu lisää tilaa. Muita uusia toimipisteitä ei ole tarkoitus avata Pirkanmaalle, vaan palvelun tarjonta toteutetaan Virtain lisäksi nykyisten seitsemän toimipisteen kautta sekä etäpalveluilla.

Tampereen Tilapalvelut Oy

Liikevaihto 1-8/2022 on noin 102,3 milj. euroa, joka on noin 6,0 milj. euroa suurempi kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana. Rakennushankkeita on toteutettu Tampereen kaupungin kasvaneen talonrakennusohjelman budjetin mukaisesti.

Tilikauden 1-8/2022 tulos on n. 0,2 milj. euroa ja on edellisvuoden tasolla. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset. Liikevaihdosta ja tuloksesta puuttuu nopeutetusta raportointiaikataulusta johtuen n. 100 000 euroa laskuttamatonta liikevaihtoa. Ylläpitopalveluiden tulos on edellistä vuotta jäljessä mm. lakoista, covid19-poissaoloista ja henkilöstön rekrytoinnin haasteista johtuen. Toisaalta mm. pienten rakennushankkeiden suurempi volyyymi sekä toiminnan tehostaminen karsimalla kiinteitä kustannuksia ovat auttaneet pitämään tuloksen viime vuoden tasolla.

Yhtiön koko vuoden liikevaihtoennuste on 157,1 milj. euroa, joka on n. 1,0 milj. euroa vuoden 2021 tilinpäätöstä pienempi. Vaikka rakennuttamisen ennustetaan toteutuvan edellisvuotta suurempana niin liikevaihdon ennustetta pienentää mm. energioiden viime vuotta pienempi osuus sekä myydyt sote-kiinteistöt jäivät pois 1.5.2022 alkaen Tilapalveluiden palveluiden piiristä. Ylläpidettävän kiinteistö-kannan ennustetaan edelleen pienenevän vuoden 2023 aikana Hyvin-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	96,3	102,3	158,1	157,1	-1,0
Liikevoitto (-tappio)	0,4	0,4	1,3	1,0	-0,4
Nettotulos	0,3	0,2	1,1	0,7	-0,3
Tilikauden voitto (tappio)	0,3	0,2	1,0	0,7	-0,3
Investoinnit	0,2	0,3	0,4	0,3	-0,1
Korollinen vieras pääoma	0,6	0,3	0,3	0,0	-0,3
Taseen loppusumma	15,4	11,3	21,1	21,0	-0,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	14,1	15,1	29,5	26,6	-2,9
Liikevoitto-%	0,5	0,4	0,8	0,6	-0,2
Nettotulos-%	0,3	0,2	0,7	0,5	-0,2
Omavaraisuusaste-%	25,8	30,4	17,8	18,8	1,0
Henkilöstömäärä	240	228	238	243	5

vointialueen toiminnan alkaessa. Liikevaihtoa pyritään kasvattamaan in house -myynnillä uusille asiakkaille.

Vuoden 2022 tilikauden tulosennuste on n. 0,3 milj. euroa vuoden 2021 tilinpäätöstä pienempi. Yhtiön tulosta viime vuoteen verrattuna heikentää liikevaihdon pieneminen sekä tehostamisohjelma, jolla haetaan miljoonan euron vuosittaista laskutuksen tehostumista. Hintoja ei kustannusten kasvusta huolimatta korotettu vuodelle 2022. Liikevaihtoa pyritään kasvattamaan mm. in house -myynnillä uusille asiakkaille.

Toukokuussa tuotanto siirtyi uusiin toimitiloihin Tampereen Postitorvenkadulle. Uudet toimitilat mahdollistavat jatkossa toiminnan tehostumisen ja kiinteiden kustannusten edelleen pienentämisen. Yhtiön tavoitteena on seudullinen laajentuminen ja asiakaspohjan hallittu kasvattaminen. Yhtiössä on myös käynnissä lukuisia kehityshankkeita, joilla panostetaan tulevaisuuteen. Yhtiön koko toiminnalle myönnettiin ISO 9001 -laatusertifikaatti toukokuun alussa.

Investoinnit sisältävät uusien tuotantotilojen koneita ja kalustamista.

Pirkanmaan Voimia Oy

Pirkanmaan Voimia Oy:n tammi-elokuun liikevaihto kehittyi edellisvuoteen verrattuna myönteisesti: yhtiön liikevaihto 41,6 milj. euroa ylitti edellisvuoden (39,6 milj. euroa) yli 5,0 %.

Alkuvuoden kannattavuus on ollut ennakoitua selkeästi heikompi. Liiketulos painui alkuvuonna -1,5 milj. euroa negatiiviseksi (0,1 milj. euroa). Ennakoitua heikomman tuloskehityksen keskeisiä aiheuttajia ovat olleet yleinen kustannustason kasvu erityisesti elintarvike- ja logistiikkakustannuksissa sekä poikkeuksellisen korkeat TES-sopimuskorotukset. Lisäksi kannattavuuteen on vaikuttanut negatiivisesti alkuvuonna toteutuneet julkisen sektorin työtaistelut.

Yhtiön loppuvuoden tuloksen ennustamiseen liittyy epävarmuutta edelleen kohoavien materiaalikustannusten johdosta. Yhtiön ennakoitua heikommasta alkuvuodesta johtuen tilikauden tulostenuste on tappiollinen -0,6 milj. euroa.

Investoinnit toteutuivat tarkastelujaksolla suunnitelman mukaisena ollen elokuun lopussa yhteensä 1,2 milj. euroa (ennuste tilikaudelle 1,7 milj. euroa). Investoinnit ovat kohdentuneet pääasiassa koulujen ja päiväkotien uusiin keittiöihin sekä tuotantorakenteen muutokseen liittyviin investointeihin. Syyskuun lopulla käynnistyvän tuotantokeittiö Padan

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	39,6	41,6	61,6	65,8	4,2
Liikevoitto (-tappio)	0,2	-1,4	0,5	-0,6	-1,1
Nettotulos	0,1	-1,4	0,4	-0,6	-1,0
Tilikauden voitto (tappio)	0,1	-1,4	0,4	-0,6	-1,0
Investoinnit	1,2	2,0	1,8	1,7	-0,1
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	12,1	12,0	13,4	12,4	-1,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,7	-46,5	9,5	-11,3	-20,8
Liikevoitto-%	0,4	-3,5	0,8	-0,9	-1,7
Nettotulos-%	0,2	-3,5	0,7	-0,9	-1,6
Omavaraisuusaste-%	41,9	33,0	40,1	37,4	-2,7
Henkilöstömäärä	743	753	741	753	12

rakentaminen toteutui suunnitelman mukaisesti. Padan rakentaminen rahoitettiin leasingrahoituksella (SEB Leasing Oy).

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 16.8.2022 päättänyt tukipalvelujen järjestämistavat ja keskittämisen in-house -yhtiöihin. Päätöksen mukaan Pirkanmaan hyvinvointialueen merkittävänä kumppanina Pirkanmaan Voimia tuottaa ateria- ja puhtauspalveluita 1.1.2023 alkaen.

Tampereen Infra Oy

Elokuun liiketulos oli 0,2 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen mukaan liiketulos on 0,04 milj. euroa ja toteutuu 0,3 milj. euroa edellisvuotta heikompana. Talviolosuhteiden ja energiakustannusten nousun vuoksi kunnossapitoon tulee vuonna 2022 toteutumaan vuoden 2021 kaltaisesti enemmän kustannuksia kuin talviolosuhteiltaan helpompana vuonna 2020.

Liikevaihdon toteuma oli 32,4 milj. euroa. Liikevaihdon ennustetaan olevan 48,2 milj. euroa eli toteutuvan 4,2 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Liikevaihdon laskun ennustetaan johtuvan pääosin rakentamisprojektien volyymin pienenemisestä.

Materiaalien ja palvelujen ostoja on toteutunut 19,8 milj. euroa, mikä on 0,7 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa jaksoa vähemmän. Materiaalien ja palvelujen ennustetaan toteutuvan 3,9 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Kunnossapidon talvikauden olosuhteet ovat nostaneet materiaalien ja palvelujen ostoja, mutta rakentamisprojektien volyymin pienentyminen on vähentänyt materiaalien ja palvelujen ostoja. Kaluston ja irtaimiston myynnistä saatavien liiketoiminnan muiden tuottojen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa edellisvuotta pienempinä.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	33,7	32,4	52,3	48,2	-4,2
Liikevoitto (-tappio)	0,8	0,2	0,4	0,0	-0,3
Nettotulos	0,8	0,1	0,3	0,0	-0,2
Tilikauden voitto (tappio)	0,8	0,1	0,3	0,0	-0,2
Investoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	9,4	8,4	9,4	9,0	-0,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	48,3	6,4	12,1	0,4	-11,7
Liikevoitto-%	2,3	0,7	0,7	0,1	-0,6
Nettotulos-%	2,3	0,3	0,5	0,0	-0,5
Omavaraisuusaste-%	31,0	27,3	24,2	24,8	0,6
Henkilöstömäärä	376	378	352	300	-52

Henkilöstömenoja on toteutunut 10,1 milj. euroa eli 0,1 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa jaksoa enemmän. Henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa edellisvuotta pienempinä. Henkilömäärä elokuun lopussa oli 378, mikä on 2 enemmän kuin edellisvuotena. Viherkunnossapidossa on ollut kesän ajan kausiväkeä enemmän kuin edellisessä kesänä, mutta eläköitymisten myötä vakituisen henkilöstön määrä vähenee.

Vuoden 2022 aikana ei tehdä investointeja.

Tampereen Raitiotie Oy

Tampereen Raitiotie Oy:n vuosi 2022 on alkanut talouden osalta ennakoidusti. Verrattuna vuoden 2021 vastaavaan tarkastelujaksoon, sekä liikevaihto että kulut ovat nousseet odotetusti. Tuuloslaskelman kulujen nousuun vaikuttaa suurimmalta osin osan 1 järjestelmän valmistuminen ja liikennöinnin aloitus elokuussa 2021, mikä käynnisti Tampereen Raitiotie Oy:n osalta poistot raitiotieinfra. Myös kaikki raitiovaunut ja kunnossapitokalusto tulivat yhtiön omistukseen vuoden 2021 aikana. Osan 1 rahoituslainojen viimeinen erä nostettiin maaliskuussa 2021 ja lyhennysten käynnistyminen on nostanut yhtiön rahoituskuluja edellisvuoteen verrattuna.

Raitiotien osan 2 rakentaminen etenee suunnitelmien mukaan aikataulussa ja investoinnit ovat toteutuneet odotetusti vuonna 2022. Toukokuussa 2022 tehtiin sopimus viiden lisävaunun toimitamisesta osan 2 liikennöintiä varten. Osan 2 investoinnit sisältävät infran ja raitiovaunukaluston lisäksi infran kunnossapitolaitteiden lisähankinnat. Osan 2 ensimmäinen rahoituslaina nostettiin heinäkuussa 2022 ja toisen lainan kilpailutus aloitetaan loppuvuodesta.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	TP Enn 2022	TP Enn 22 / TP 21
Liikevaihto yhteensä	11,8	18,6	17,7	27,8	10,1
Liikevoitto (-tappio)	6,6	7,8	5,8	8,0	2,2
Nettotulos	5,6	4,7	-0,5	0,5	1,0
Tilikauden voitto (tappio)	5,6	4,7	-0,5	0,5	1,0
Investoinnit	267,2	303,0	286,3	321,3	35,0
Korollinen vieras pääoma	303,2	303,2	299,3	338,2	38,9
Taseen loppusumma	328,0	363,5	319,2	355,0	35,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,0	3,5	2,1	0,1	-2,0
Liikevoitto-%	55,7	41,8	32,5	28,7	-3,8
Nettotulos-%	47,7	25,1	-2,8	1,8	4,6
Omavaraisuusaste-%	105,0	2,9	1,8	0,7	-1,2
Henkilöstömäärä	16	17	14	18	4

Tampereen Ratikan Liikennöintiä on siirtynyt kehitysvaiheesta palveluvaiheeseen ja ensimmäinen tavoitteellinen palvelujakso alkoi 1.1.2022. Kunnossapitoallianssin kehitysvaihe on edennyt projektisuunnitelman mukaisesti ja loppuvuonna valmistellaan ensimmäisen kunnossapitovaiheen tilausta.

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Talousarvion toteutuminen -tilinpäätösennuste

Talousarvion toteumavertailu sisältää koonnin sitovien erien poikkeamista talousarvioon nähden sekä kaupungin eriyksiköiden talouden toteuma- ja tilinpäätösennustetiedot. Talousarvion toteumavertailuosion luvut sisältävät myös sisäiset erät pl. korkotuotot ja -kulut ja pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Tilikauden tulos on ennusteen mukaan 34,4 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 64,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän.

Sivistyspalvelujen palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 1,8 milj. euroa budjetoitua heikompi, mitä selittävät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelujen ostojen ylitykset sekä koronapandemian aiheuttamat maksutulojen menetykset liikuntapalveluissa.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelualueen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 11,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Suurimmat ylitykset aiheutuvat psykososiaalisen tuen palvelujen ostoista. Korona-avustusten ennuste on 13,2 milj. euroa ja koronakustannuksia jää kompensoimatta arviolta 8,3 milj. euroa. Tulee kuitenkin huomioida, että kaikkia koronasta aiheutuvia kustannuksia ei pystytä arvioimaan tilinpäätösennusteeseen.

Elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 19,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Asunto- ja kiinteistölahtakunnan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 18,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana maankäyttösopimuskorvausten, pysyvien vastaavien myyntivoittojen ja vuokratuottojen vuoksi. Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate-ennuste on 0,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi, mitä selittää henkilöstömenojen budjetoitua alhaisempi toteumaennuste.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste ylittää vuosisuunnitelman 5,9 milj. eurolla. Joukkoliikennelautakunnan ennustettu ylitys on 5,0 milj. euroa, mikä aiheutuu polttoaineen poikkeuksellisen voimakkaasta hinnannoususta ja koronapandemian arvioiduista vaikutuksista joukkoliikenteen lipputuloihin. Yhdyskuntalautakunnan ennustettu ylitys 0,9 milj. euroa aiheutuu pääosin katujen kunnossapidon kustannusten ylityksestä.

Konsernihallinnon (pl. tietohallinnon ICT-kehittäminen, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta) toimintakatteen tilinpäätösennuste on 1,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi, mitä selittää erityisesti henkilöstömenojen alittu-

TILIKAUDEN TULOS

34,4 milj. €

(TP Enn 2022)

INVESTOINTIEN TULORAHOITUSPROSENTTI

60,0 %

(TP Enn 2022)

minen. Yhteisten erien ennuste on 3,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi johtuen pääasiassa Coxan osakkeiden myyntivoitosta.

Liikelaitosten yhteenlaskettu liikeylijäämäennuste on lähes vuosisuunnitelman mukainen. Tampereen Vesi Liikelaitoksen liikeylijäämän ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana ja Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2022 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 258,7 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 30,6 milj. eurolla. Merkittävimmät poikkeamat ovat Asunto- ja

PALVELUALUEIDEN YHTEENLASKETTU TOIMINTAKATE

0,5 milj. €

(TP Enn 22/VS 22)

LIIKELAITOSTEN YHTEENLASKETTU LIIKEYLIJÄÄMÄ

0,1 milj. €

(TP Enn 22/VS 22)

NETTOINVESTOINNIT

+30,6 milj. €

(TP Enn 22/VS 22)

kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeissa, Hiedanranta-kehitysohjelmassa, maanhankinnan ja maan esiraikentamisen investoinneissa (pl. erikseen sitovat erät), Yhdyskuntalautakunnan Viiden Tähtien Keskusta-kehitysohjelmassa ja Konsernihallinnon ICT-kehittämisen investoinneissa.

Korkotuottojen ja -kulujen ennuste on 1,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Uutta pitkäaikaista lainaa ei tulla

ennusteen mukaan nostamaan, mikä tarkoittaa 140,0 milj. euron eroa vuosisuunnitelman mukaiseen lainojen lisäykseen.

Tarkemmat tiedot poikkeamien syistä löytyvät Kaupungin toiminta ja talous-osan luvusta Investoinnit sekä Talousarvion toteumavertailu -osasta ao. yksiköiden kohdalta.

Yhteenvedo poikkeamista talousarvioon sitovuustasoin

KÄYTTÖTALOUS

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Palvelualueet (toimintakate)					
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Sivistys- ja kulttuurilautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-275 267	-405 954	-419 338	-421 137	-1 799
Hiedanranta	-49	-69	-75	-75	0
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue					
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-575 427	-838 163	-874 858	-885 883	-11 025
Tampere Junior	-187	-666	-668	-668	0
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-56 692	-89 626	-95 549	-92 046	3 503
Ammatillinen koulutus (tilikauden tulos)	-531	-2 194	0	-2 516	-2 516
Viiden tähden keskusta	-2 180	-2 678	-4 608	-4 608	0
Hiedanranta	-131	-180	-429	-429	0
Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma	-131	0	-1 279	-1 279	0
Elämystalouden kehitysohjelma	-293	0	-790	-778	12
Asunto- ja kiinteistöalautakunta					
Asunto- ja kiinteistöalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	93 209	190 635	163 798	182 031	18 233
Hiedanranta	-229	-310	-300	-300	0
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-30 186	-30 857	-39 926	-40 786	-860
Viiden tähden keskusta	-44	-101	-330	-330	0
Hiedanranta	-11	-3	-400	-400	0
Hiilineutraaleja tekoja	-47	0	-385	-385	0
Raitiotie	0	-1 294	0	0	0
Smart Tampere	0	-552	0	0	0
Joukkoliikennelautakunta	-20 655	-27 744	-24 249	-29 249	-5 000
Konsernihallinto (toimintakate)					
Konsernihallinto					
ICT-kehittäminen (toimintakate+nettoinvestoinnit)	-6 068	-8 699	-15 500	-13 400	2 100
Tarkastuslautakunta	-263	-404	-447	-447	0
Keskusvaalilautakunta	-289	-929	-592	-412	180
Konsernihallinto, muut	-14 180	-22 342	-26 300	-25 132	1 168
Yhteiset erät	-83 024	-125 839	-130 638	-127 151	3 487
Taseyksiköt (liikeylijäämä)					
Pirkanmaan pelastuslaitos	-495	-300	-1	-1	0
Liikelaitokset					
Tampereen Vesi Liikelaitos (liikeylijäämä)	19 240	31 118	27 421	27 576	155
Tampereen Vesi Liikelaitos (korvaus peruspääomasta)	-9 800	-10 500	-14 700	-14 700	0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos (liikeylijäämä)	-1 153	-478	100	0	-100

INVESTOINNIT

Nettoinvestoinnit sitovuustasoin, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-2 553	-6 310	-12 854	-12 350	504
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue					
Sosiaali- ja terveystaloutenkunta	-390	-1 117	-1 535	-1 416	119
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Ammatillinen koulutus	-1 506	-1 615	-3 700	-2 850	850
Asunto- ja kiinteistölautekunta					
Asunto- ja kiinteistölautekunta (pl. erikseen sitovat erät)	-11 340	-8 075	-21 210	-16 505	4 705
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	-69 260	-87 745	-119 451	-105 827	13 624
Hiedanranta	-7 985	-7 833	-19 000	-14 500	4 500
Viiden tähden keskusta	-1 093	-3 278	-4 250	-4 250	0
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-32 760	-56 847	-60 030	-59 230	800
Hiedanranta	-60	-10	-100	-100	0
Viiden tähden keskusta	-2 801	-9 750	-12 000	-8 500	3 500
Joukkoliikennelautekunta	-13	-270	-500	-500	0
Konsernihallinto					
Konsernihallinto, muut	-3	-123	-93	0	93
Yhteiset erät	-197	-18 086	-3 700	-3 700	0
Taseyksiköt					
Pirkanmaan pelastuslaitos (sitovuustaso investointien rahavirta)	-287	-2 334	-425	-425	0
Liikelaitokset					
Tampereen Vesi Liikelaitos	-6 857	-21 269	-21 000	-21 000	0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	-36	0	-500	-36	464

LASKELMAOSA

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Korkotuotot ja -kulut	-6 711	-10 152	-11 402	-9 620	1 782
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5 384	140 000	0	-140 000

TALOUSARVION TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan sekä pormestariohjelmaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.

Alla olevassa taulukossa esitetään kokonaisnäkyä vuoden 2022 talousarvi-

on toiminnan tavoitteiden (pois lukien liikelaitokset ja Pirkanmaan pelastuslaitos) etenemisestä tammi-elokuun aikana ja arvio niiden toteutumisesta vuoden loppuun mennessä.

Seuraavassa luvussa arvioidaan tarkemmin kaupunkitasoisten toiminnan

tavoitteiden toteutumista. Lautakunnille, liikelaitoksille ja Pirkanmaan pelastuslaitokselle asetetuista tavoitteista raportoidaan tarkemmin niiden omissa osioissa. Tytärtyhteisöille asetetuista tavoitteista raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksessä.

TALOUSARVION SITOVA TAVOITTEET 2022

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Toteuma	Lisätietoa toteumasta
1	Vähintään 70 % 3.- ja 7. -luokkalaisista lapsista kokee olonsa hyväksi koulussa	+	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
2	Kaupungin Lupa harrastaa -harrastusryhmien 1.-9. -luokkalaisten lasten määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	+	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
3	Oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomien, vailla ammatillista tutkintoa olevien perustutkinto-opiskelijoiden, negatiiviset eroamiset* ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
4	Pienten lasten alueellisen tuen saatavuus on parantunut vuoteen 2020 verrattuna	+	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
5	Ikäihmisistä noin 92 % asuu kotona, vähintään 6,0 % tehostetussa palveluasumisessa ja enintään 2,0 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa	+	Sosiaali- ja terveyslautakunta
6	Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	+	Sosiaali- ja terveyslautakunta
7	0-17-vuotiaiden lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä on enintään 5,7 %	+	Sosiaali- ja terveyslautakunta
8	Asunnottomuus kokonaisuutena on vähentynyt ja pitkäaikaisasunnottomuus on kääntynyt laskuun edelliseen vuoteen verrattuna	?	Sosiaali- ja terveyslautakunta
9	Päihdepalvelujen laituskuntoutus, lääkkeetön laituskuntoutus ja korvaushoito vastaavat paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin edelliseen vuoteen verrattuna	+/-	Sosiaali- ja terveyslautakunta
10	Nuorisovastaanoton ja perheneuvolan lastenpsykiatrian avohoidon jonotusaika on lyhentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	+/-	Sosiaali- ja terveyslautakunta
11	Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen luovutus hyvinvointialueelle on hallittu ja palvelujen jatkuvuus on turvattu	+/-	Kaupunginhallitus**, Sosiaali- ja terveyslautakunta
12	Laajan työttömyysasteen*** kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kauden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	+/-	Elinvoima- ja osaamislautakunta
13	Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea**** saa Tampereella keskimäärin vähintään 4900 henkilöä kuukaudessa	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
14	MAL4-sopimuksen mukainen asuntotuotantotavoite 573 asuntoa toteutuu	+	Asunto- ja kiinteistölahtakunta
15	Yhtiömuotoiseen asumiseen on asetettu haettavaksi avoimessa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä tontteja 100.000 kem2	+	Asunto- ja kiinteistölahtakunta
16	Asemakaavoituksella on mahdollistettu vuosittain 110 pientalon rakentaminen	-	Yhdyskuntalautakunta
17	Osallisuus- ja yhteisöllisyysuunnitelma ja siihen liittyvä mittaristo on valmistunut	+/-	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
18	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ovat palautuneet vuoden 2019 tasolle	+/-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta
19	Suurtapahtumien ja kongressien määrä on palautunut vuoden 2019 tasolle	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta
20	Mielikuva kulttuuritarjonnan monipuolisuudesta on parantunut vuoteen 2020 verrattuna	?	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
21	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta

22	Mielikuva Tampereen onnistumisesta innovaatioiden tukemisessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
23	80 % asemakaavoitetusta asuin- ja palvelusalueesta sijoittuu joukkoliikenneväyille ja aluekeskuksiin	?	Yhdyskuntalautakunta
24	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on palautunut vuoden 2019 tasolle	+	Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
25	Liikkuminen kestäväillä kulkutavoilla on lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna	+	Yhdyskuntalautakunta
26	Raitiotien osan 2 rakentaminen on edennyt tavoitellun aikataulun mukaisesti	+	Yhdyskuntalautakunta
27	Luonnon monimuotoisuusohjelman toimeenpano on käynnistynyt	+	Yhdyskuntalautakunta
28	Tutkijoiden ja erityisasiantuntijoiden ensimmäisten oleskelulupien määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
29	Työllisyyskokeilun aikana työllistyneiden kokonaismäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
30	Ammatillisista perustutkinnoista on valmistunut vähintään 2700 opiskelijaa	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
31	Keskustan saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla on huomioitu liikennetarkoituksissa ja liikkumisen asiakastytyväisyyden seuranta on käynnistynyt	+	Yhdyskuntalautakunta
32	Kansainvälistä saavutettavuutta vahvistetaan Tampere-Pirkkalan lentoyhteyksien kasvulla. Joukkoliikennedyhteyksiä Tampere-Pirkkalan lentoasemalle kehitetään	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
33	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakoulu yhteisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
34	Tampere on Suomen suosituin opiskelukaupunki	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
35	2.- ja 7. -luokkalaisten oppimistulokset ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna	?	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
36	Lukioihin pääsyn helpottamiseksi on laadittu lähivuodet kattava suunnitelma aloituspaikkojen lisäämisestä	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
37	Tilikauden tulos on enintään 28,7 milj.euroa alijäämäinen (alkuperäinen TA2022-tavoite 26,6 milj.euroa)	+	Kaupunginhallitus
38	Investointien tulo-rahoitus-% on 29 (alkuperäinen TA2022-tavoite 36)	+	Kaupunginhallitus
39	Talouden tasapainotus- ja tuottavuusohjelma on laadittu ja toteutus on käynnistetty	+	Kaupunginhallitus
40	Esimiesarvioinnin kaupunkitasoinen keskiarvo on vähintään 3	?	Kaupunginhallitus
41	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus
42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	+	Kaupunginhallitus, kaikki lautakunnat
43	Tampereen houkuttelevuus työntekijänä on vahvistunut	?	Kaupunginhallitus
44	Asiakaskokemus on parantunut kaupungin valituissa palveluissa edelliseen vuoteen verrattuna*****	+/-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta, Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta, Yhdyskuntalautakunta
45	Asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 30 % kaupungin palveluja	?	Kaupunginhallitus
46	Hankintojen innovaatio- ja yhteistyökyky on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Kaupunginhallitus

* Negatiivisella eroamisella tarkoitetaan tilannetta, jolloin opiskelija lopettaa tutkintotavoitteisen opiskelun kokonaan. Negatiiviseksi eroamiseksi ei lasketa esim. siirtymistä toiseen oppilaitokseen tai työelämään.

** Tarkastuslautakunta on esittänyt, että suoraan kaupunkistrategiasta johdettujen tavoitteiden osalta tavoitteiden vastuutaho on toimielin. Tästä syystä kaupunkitasoisten tavoitteiden vastuutahoksi on määritelty kaupunginhallitus (aiemmin konsernihallinto). Kaupunkitasoisia tavoitteita toteutetaan yhteisvastuullisesti usean toimijan kesken, ja viranhaltijatasoinen vastuutus tehdään johtajien tuloskorkeissa.

*** Laaja työttömyysaste pitää sisällään työttömät työnhakijat ja erilaisten työllisyyspalveluiden piirissä olevat henkilöt.

**** Työmarkkinatukea voi saada työttömyyden tai työllistymistä edistävän palvelun (mm. työnhaun tuki, osaamisen kehittäminen ja kuntoutus) perusteella. Kunta ei maksa työmarkkinatuon kuntaosuutta siltä ajalta, jolloin työmarkkinatukea saava henkilö osallistuu työllistymistä edistäviin palveluihin

***** Terveysasemat, suun terveydenhuolto, perusopetus, nuorisopalvelut, Tredu, lukiokoulutus, joukkoliikenne, rakennusvalvonta, katujen ja yleisten alueiden kunnossapito

Kaupunkitasoiset toiminnan tavoitteet

Vuoden 2022 talousarviossa on asetettu 10 kaupunkitasoisista toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista neljän arvioidaan toteutuvan ja yhden toteutuvan osittain vuoden loppuun

mennessä. Viiden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
11	Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja palvelustalouden luovutus hyvinvointialueelle on hallittu ja palvelujen jatkuvuus on turvattu	Kaupungin puolella valmistelu etenee suunnitelman mukaisesti. Syksyn painopisteenä on käytännön tehtävistä ja siirron yksityiskohdista sopiminen Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, sekä henkilöstöviestintä ja muutostuki. Hallittu siirtymä edellyttää kuitenkin myös sujuvan vastaanottamisen hyvinvointialueen puolella. Riskit tähän liittyvät kaupungin näkökulmasta kohonneet. Uudistuksen aikataulu on tiukka, ja erityisenä haasteena on saada valmistelutyöhön vastinparit hyvinvointialueen organisaatiosta. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
37	Tilikauden tulos on enintään 28,7 milj.euroa alijäämäinen (alkuperäinen TA2022-tavoite 26,6 milj. euroa)	Tilikauden tulosenuste on 34,5 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 63,2 milj. euroa talousarviotavoitetta parempi. Toimintakate-ennuste on 6,8 milj. euroa budjetoitua parempi, mikä aiheutuu erityisesti Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintatuotoista. Vastaavasti Sosiaali- ja terveystalouden lautakunnan ja Joukkoliikennelautakunnan toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan selvästi budjetoitua heikompina. Nettomenojen kasvu on 95,2 milj. euroa eli 7,2 %. Verorahoituksen ennuste on 67,1 milj. euroa talousarviota parempi, mikä aiheutuu erityisesti yhteisö- ja kunnallisverojen hyvistä kertymistä. Ennusteessa verorahoituksen muutos edellisvuoteen on 70,3 milj. euroa eli 4,8 %. Poistoarvio on 10,5 milj. euroa budjetoitua suurempi, mikä johtuu pääosin Yhdyskuntalautakunnan sekä Asunto- ja kiinteistölautakunnan tarkentuneista poistoarviosta. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
38	Investointien tulo-rahoitus-% on 29 (alkuperäinen TA2022-tavoite 36)	Vuosikate-ennuste on 155,1 milj. euroa, mikä on 74,7 milj. euroa budjetoitua parempi. Nettoinvestointien ennuste 258,7 milj. euroa alittaa vuosisuunnitelman 30,6 milj. eurolla. Investointien tulo-rahoitusprosentiksi muodostuu 60 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
39	Talouden tasapainotus- ja tuottavuusohjelma on laadittu ja toteutus on käynnistetty	Talous- ja tuottavuusohjelman valmistelu on edennyt. Valmistelutyöryhmien konkreettisia toimenpite-esityksiä on käsitelty kaupunginhallituksen talousseminaarissa ja tehostamistoimenpiteitä vuodelle 2023 on sisällytetty kaupunginhallituksen 22.8.2022 hyväksymään talousarviokehukseen. Ohjelman valmistelutilannetta ja konsultin tekemää raporttia käsitellään kaupungin laajennetun johtoryhmän talousarvioseminaarissa 20.9.2022 ja kaupunginhallituksen kehittämiskokouksessa 26.9.2022. Kaupunginhallitus käsittelee talous- ja tuottavuusohjelma -raporttia lokakuussa ja se viedään kaupunginvaltuuston käsittelyyn 14.11.2022. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
40	Esimiesarvioinnin kaupunkitasoinen keskiarvo on vähintään 3	Esimiesarviointi toteutetaan syksyllä 2022. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
41	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työhyvinvoinnin kehitystä seurataan työhyvinvointimatriisilla, joka huomioi sairauspoissaolojen, työtapaturomien, työkyvyttömyyseläkemaksujen sekä keskeisten Kunta-10-mittareiden kehityksen. Työhyvinvointimatriisin tulos raportoidaan kerran vuodessa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden ensimmäinen työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.8. – 31.8.2022. Kyselyn tulokset ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna: QWL-tulos oli 60,06 % 8/2022 (tulos 58,63 % 12/2021). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
43	Tampereen houkuttelevuus työnantajana on vahvistunut	Hakijakokemuskysely otettu käyttöön 30.5.2022. Hakijakokemuskysely korvasi aikaisemmin käytössä olleen rekrytoinnin palautekyselyn. Kyselyyn lisättiin uusia kysymyksiä liittyen työnantajakuvaan ja hakijakokemukseen. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
45	Asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 30 % kaupungin palveluja	Palvelutietovarantoon on ilmoitettu tiedot 306 Tampereen kaupungin palvelusta. Näistä 74 tarjoaa asiointikanavana verkkoasiointin. Prosenttiosuus on siis noin 24 %. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
46	Hankintojen innovaatio- ja yhteistyökyky on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Innovaatio- ja yhteistyökyvyn mittaus toteutetaan loppuvuodesta 2022. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot. 2022 1-8	TP 2021	VS 2022	TP 2022 Enn.	TP Enn / VS 2022
Toimintatulot	28 872	41 163	42 800	42 400	-400
Toimintamenot	-304 188	-447 186	-462 213	-463 612	-1 399
Toimintakate	-275 316	-406 023	-419 413	-421 212	-1 799
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Toimintatulot	8 181	14 925	12 414	12 314	-100
Toimintamenot	-98 800	-143 647	-147 582	-149 449	-1 867
Toimintakate	-90 619	-128 722	-135 168	-137 136	-1 967
Perusopetus					
Toimintatulot	10 154	13 819	14 191	14 191	0
Toimintamenot	-133 862	-197 848	-205 019	-204 575	444
Toimintakate	-123 708	-184 029	-190 828	-190 384	444
Kulttuuri					
Toimintatulot	6 592	7 976	9 624	9 824	200
Toimintamenot	-42 831	-62 830	-65 917	-65 703	214
Toimintakate	-36 239	-54 854	-56 293	-55 878	414
Liikunta ja nuoris					
Toimintatulot	3 946	4 442	6 572	6 072	-500
Toimintamenot	-28 732	-42 860	-43 694	-43 885	-191
Toimintakate	-24 786	-38 418	-37 123	-37 813	-691

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

Suurimmat poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Henkilöstökulut alittuvat toteutuneiden lakkopäivien vuoksi
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelujen ostojen ylitykset
- Liikuntapalvelujen toimintatuottojen menetykset koronapandemian vuoksi

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan tammielokuun toimintakate on 3,2 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi. Toimintatuottojen 0,3 milj. euron alitus aiheutuu pääosin alkuvuoden koronarajoitusten vuoksi menetetyistä toimintatuotoista liikuntapalveluissa. Toimintakulut ovat toteutuneet 3,5 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Suurimmat alitukset olivat henkilöstökuluissa,

mikä aiheutui toteutuneista lakkopäivistä, rekrytointien viiveestä ja kulttuuripalvelujen suunniteltua pienemmästä sijaitarpeesta.

Lautakunnan tilinpäätösennusteen toimintakate on 1,8 milj. euroa budjetoitua heikompi. Ennuste on heikentynyt 0,5 milj. euroa kesäkuun talouskatsauksen ennusteesta, mikä aiheutuu pääosin varhaiskasvatuksen tarkentuneesta henkilöstökulujen ennusteesta. Toimintatuottojen ennuste on 0,4 milj. euroa budjetoitua heikompi, mikä johtuu koronatilanteen aiheuttamista maksutulojen menetyksistä liikuntapalveluissa. Toimintakulujen ennuste on 1,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi, mikä aiheutuu palvelujen ostojen ylityksistä. Palvelujen ostojen suurimmat ylitykset aiheutuvat palvelusetelipäivähoidon kas-

vusta ja indeksikorotuksista, työterveyden kustannuksista sekä ateria- ja kuljetuspalvelujen kustannusten noususta. Työterveyden kustannuksia korottavat koronakäyntien ja -testauksien aiheuttamat kulut. Vastaavasti henkilöstökulut alittuvat mm. toteutuneista lakkopäivistä johtuen. Koronapandemian arvioidut nettovaikutukset ovat noin 1,4 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen nettomenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 15,2 milj. euroa eli +3,7 %.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakate on toteutunut tammi-elokuussa 0,8 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa heikompana palvelujen ostojen toteumasta johtuen. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 2,0 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennuste on 0,1 milj. euroa vuo-

sisuunnitelmaa pienempi, koska lakko vaikutti maksutuottojen kertymään. Toimintakulujen ylitysennuste on 1,9 milj. euroa, mikä aiheutuu työterveyspalvelujen ostoista, palvelusetelipäivähoidon kasvusta ja indeksikorotuksista sekä ateria- ja kuljetuspalvelujen kasvusta. Ateriapalvelujen ylitys aiheutuu Voimian tekemistä hintojen korotuksista. Integroitujen ryhmien lisääntyminen on lisännyt kuljetusten tarvetta. Yhteensä palvelujen ostojen ylitysennuste on 1,5 milj. euroa. Henkilöstökulujen ennuste on vuosisuunnitelman mukainen. Lakkopäivät vähensivät henkilöstömenoja noin 1,0 milj. euroa, mutta koronatilanne on kasvattanut sairauspoissaoloja ja sijaiskustannukset ovat lisänneet henkilöstökuluja. Palkallisen ajan sijaisten määrässä on ollut noin 15 % kasvu edellisiin vuosiin verrattuna. Avustusten ennustetaan ylittyvän 0,3 milj. euroa, mikä johtuu kotihoidon tuen indeksikorotuksista. Vuokrissa ennustetaan 0,2 milj. euron ylitystä tilamuutoksista ja ict-laitteiden lisäämisestä johtuen.

Perusopetuksen toimintakate on toteutunut 2,6 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana, mikä johtuu pääosin henkilöstökulujen säästöstä. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,4 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennuste on budjetoidun mukainen. Toimintakulujen ennuste alittaa budjetin 0,4 milj. euroa, mikä johtuu pääosin henkilöstökuluista. Lakkopäivät vaikuttavat toteumaa alentavasti noin 1,9 milj. euroa. Vastaavasti alkuvuonna sairauspoissaolot ovat kasvaneet koronapandemian vuoksi ja palkallisen ajan sijaisten määrä on tästä johtuen kasvanut noin 25 % edellisiin vuosiin verrattuna. Lisäksi Ukrainasta saapuvi-

en lasten opetuksen järjestäminen lisää henkilöstömenoja. Yhteensä henkilöstökulut alittuvat 0,6 milj. euroa. Palvelujen ostoissa ennustetaan 0,6 milj. euron ylitystä työterveyspalvelujen käytöstä ja ateriapalvelujen hintojen noususta johtuen. Ylitykseen vaikuttaa osaltaan koronakäyntien ja -testauksen aiheuttamat kulut. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän menojen ennustetaan alittuvan 0,2 milj. euroa Hyhkyn koulun ensikertaisen kalustamisen siirryttyä vuodelle 2023. Vuokrakulujen ennustetaan alittuvan 0,2 milj. euroa. Tilamuutokset sekä uudisrakennus- ja remonttikohteiden väistötilojen vuokrat aiheuttavat poikkeamaa vuosisuunnitelmaan verrattuna.

Kulttuurin palveluryhmän toimintakate tammi-elokuussa on 1,2 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi, mikä aiheutuu erityisesti henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen toteutuksesta sekä historiallisten museoiden myynti- ja maksutuottojen hyvästä kertymästä. Henkilöstökulujen säästö johtuu rekrytointien viiveestä sekä sijaisten vähäisestä tarpeesta toimintojen ollessa normaalia supistetummat alkuvuoden koronatilanteen vuoksi. Palvelujen ostojen alitus heijastelee alkuvuoden supistettua palvelutuotantoa ja toimintojen siirtymistä loppuvuoteen. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,4 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennustetaan ylittyvän yhteensä 0,2 milj. euroa, mikä johtuu erityisesti historiallisten museoiden runsaista yleisömääristä. Vastaavasti Muumimuseon ja Tampereen seudun työväenopiston maksutuotot toteutuvat budjetoitua pienempinä. Toimintakulujen ennustetaan alittuvan 0,2 milj. euroa alkuvuoden henkilöstökulujen säästöistä johtuen. Toiminta on

käynnistynyt alkuvuoden rajoitusten jälkeen normaalisti ja noudattaa vuoden sykliä totuttuun tapaan. Syksyn menojen kertymään vaikuttaa mm. historiallisten museoiden päänäyttelyn päättyminen lokakuussa ja uuden näyttelyn valmistelutyöt. Uudesta näyttelystä ei kuitenkaan ehdi vielä kertyä pääsymaksutuottoja.

Liikunta ja nuoriso palveluryhmän toimintakate on toteutunut 0,1 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana. Alkuvuoden koronarajoitukset näkyvät maksutulojen alituksena, mutta vastaavasti toimintakulut ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,7 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan tilinpäätöksessä 0,5 milj. euroa budjetoitua alemmina. Koronarajoitusten poistuttua toiminta on normalisoitunut ja tuottojen ennustetaan kertyvän budjetoidusti, mutta alkuvuoden vajetta ei pystytä kattamaan. Toimintamenojen ennuste on 0,2 milj. euroa budjetoitua heikompi, vaikka alkuvuoden toteuma alittaa vuosisuunnitelman. Tilannetta selittää osaltaan kausille jaetun vuosisuunnitelman epätarkkuus. Suurimmat ylitykset ovat palvelujen ostoissa, mikä aiheutuu ulkoisista ict-kustannuksista, siivous- ja työterveyspalvelujen ostoista sekä maansiirto- ja työkonopalvelujen ostoista. Lisäksi polttoainekustannusten nousu ja Kaupin suunniteltua suuremmat vuokrakustannukset aiheuttavat ylityksiä budjettiin. Vastaavasti henkilöstökulujen ennuste on vuosisuunnitelmaa pienempi mm. toteutuneista lakkopäivistä johtuen.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot. 2022 1-8	TP 2021	VS 2022	TP 2022 Enn.	TP Enn / VS 2022
Bruttoinvestoinnit	-2 553	-6 310	-12 854	-12 350	504

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan investointeja on toteutunut tammi-elokuussa 2,6 milj. euroa. Investointien toteuma-aste on 20 %. Investointien valmistuminen painottuu loppuvuoteen.

Investointiennuste on 12,4 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Investointien ennakoidaan alittuvan, koska Leinolan päiväkodin sekä Hyhkyn ja Sammon koulujen ensikertainen kalustaminen siirtyvät rakentamisaikataulujen muutoksesta johtuen

vuodelle 2023. Kulttuuri ja liikuntapalvelujen investointien ennustetaan toteutuvan tässä vaiheessa budjetin mukaisesti. Suurimpia kohteita ovat Kaupin urheilupuiston kehittäminen, Vuoreksen reittien rakentaminen ja tekonurmikenttien uusiminen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle on asetettu vuoden 2022 talousarviossa 10 sitovaa toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista neljän arvioidaan toteutuvan ja kolmen tavoitteen toteutu-

van osittain vuoden loppuun mennessä. Kolmen tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Vähintään 70 % 3. ja 7. -luokkalaista lapsista kokee olonsa hyväksi koulussa	Tampereen 3.-luokkalaista 94,7 % ja 7.-luokkalaista 83,2 % kokee olonsa hyväksi koulussa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Kaupungin Lupa harrastaa -harrastusryhmien 1.-9. -luokkalaisten lasten määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Kaupungin Lupa harrastaa -ryhmiin on ilmoittautunut 5450 oppilasta lukuvuoden 2021-2022 aikana. Lupa liikkuu -harrastustunnit ovat tavoittaneet noin 42500 oppilasta. Ilmoittautumisjärjestelmä on muuttunut vuodelle 2022, joten tarkkaa vertailuarvoa ei ole vuodelta 2021. Arvio on, että kasvua on tapahtunut noin 30 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
4	Pienten lasten alueellisen tuen saatavuus on parantunut vuoteen 2020 verrattuna	Pienten lasten tukea järjestetään yhä enemmän alueellisesti ja koko kaupunkia palvelevia ryhmiä on vähennetty. Toimintakaudella 2019-2020 integroitua varhaiskasvatusryhmiä oli 20 ja kaudella 2022-2023 ryhmiä on 28. Integroitua esiopetusryhmiä toimintakaudella 2019-2020 oli 3 ja toimintakaudella 2022-2023 ryhmiä on 19. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
17	Osallisuus- ja yhteisöllisyysuunnitelma ja siihen liittyvä mittaristo on valmistunut	Osallisuus- ja yhteisöllisyysuunnitelma valmistuu vuoden loppuun mennessä, mutta mittariston kehittämisen ja käyttöönoton arvioidaan jatkuvan ensi vuoden puolelle. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
18	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ovat palautuneet vuoden 2019 tasolle	Tavoite toteutuu osassa kohteissa kesän suuren yleisömäärän vuoksi. Osa kohteista ei pysty kuromaani kiinni tammi-helmikuun koronasulkuja. Museoissa kasvua vuoteen 2019 on sulusta huolimatta noin 8 %. Erityisesti Vapriikki ja Sara Hildénin taidemuseo ovat olleet vetovoimaisia. Tampere Filharmonia on kuruonut yleisövajetta ja on nyt -21 % verrokkivuodesta. Kirjastoissa asiakkaita on edelleen kolmannes vuotta 2019 vähemmän. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

19	Suurtapahtumien ja kongressien määrä on palautunut vuoden 2019 tasolle	Vuonna 2022 suurtpahtumatyöryhmässä käsiteltyjen ja toteutuneiden suurtpahtumien määrä (12 kpl) on palautunut vuoden 2019 tasolle (12 kpl). Kansainvälisten kongressien osalta vertailutiedot raportoidaan loppuvuonna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
20	Mielikuva kulttuuritarjonnan monipuolisuudesta on parantunut vuoteen 2020 verrattuna	Taloustutkimuksen kysymysasettelu on muuttunut ja tulokset eivät ole vertailukelpoisia. Tutkimuksen mukaan 52 % vastaajista ajattelee monipuolisen kulttuuritoiminnan olevan Tampereelle ominaista. Maan kuntien keskiarvo on 11%. Aiemman kysymysasettelun luku oli 71 %. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
35	2. ja 7. -luokkalaisten oppimistulokset ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna	Perusopetuksen oppimistuloksista tarkasteltavaa lukutaitoa mittaavat arvioinnit toteutettiin tässä muodossa ensimmäistä kertaa. Vertailutietoa edelliseen vuoteen ei ole saatavilla. Tampereen oppilaat menestyivät lukutaidon arvioinnissa hyvin. Oppilaiden keskimäärälliset ratkaisuprosentit olivat tilastollisesti korkeampia verrattaessa niitä muihin kuntiin. Tytöt menestyivät tilastollisesti merkittävästi poikia paremmin. Poikien tulokset olivat kuitenkin keskimääräistä parempia koko Suomen aineistossa. Tampereen koulujen lukutaitoerot tasoittuvat myös koulupolun aikana. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden ensimmäinen työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.8.-31.8.2022. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
44	Asiakaskokemus on parantunut perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa edelliseen vuoteen verrattuna	Perusopetuksen asiakaskokemus oli 8,28 (vastauksia 3250, asteikolla 4-10). Vuonna 2021 se oli 8,44 (vastauksia 1271). Nuorisopalvelujen asiakaskokemuksen NPS oli 79, kun vuonna 2021 se oli 66. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Tuottavuus

Talouden päämittarien asukaskohtaiset nettokustannukset kasvoivat 1,2 % ja käyttökustannukset 2,2 % edellisvuoteen verrattuna. Nettokustannusten maltilliseen kasvuun on vaikuttanut osaltaan toimintatuottojen elpyminen laajojen koronasulkujen jälkeen. Tarvikekustannusten aleneminen ja keväällä toteutuneet

lakkopäivät ovat osaltaan hidastaneet kustannusten kasvua. Palveluhankintojen kasvua selittää mm. ateriapalvelujen ostot, palvelusetelipäivähoidon laajentuminen ja indeksikorotukset sekä perusopetuksen kotikuntakorvaukset. Asiakaskokemus on lähellä tavoitetasoa suurimmassa osassa yksiköitä, mutta

muutamien palvelujen matalampi tulos heikentää kokonaistulosta. Työntekijäkokemus on edelleen hyvällä tasolla. Sairauseroissa olosuhteet ovat kasvaneet selvästi edellisvuodesta erityisesti varhaiskasvatuksen palveluissa, jossa alkuvuoden koronatilanne vaikutti sairauseroissa olosuhteiden lisääntymiseen.

Tuottavuusmittarit, Sivistys- ja kulttuurilautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	TA 2022**
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa/asukas	-1 101	-1 114	-13	1,2 %	-1 698
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-1 218	-1 245	-27	2,2 %	-1 899
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-604	-614	-10	1,6 %	-932
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-228	-246	-18	8,0 %	-376
Täydentävät mittarit					
Asiakaskokemus (NPS)*, Kulttuuri, Liikunta ja nuoriso	59	53	-6	-10,2 %	65
Selittävät mittarit					
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	60,6	59,6	-1,1	-1,8 %	60,0
Sairauseroissa olosuhteet, %	4,32	5,16	0,84 %-yks.		4,10
Tilatehokkuus, htm2/asukas	1,92	1,93	0,01	0,4 %	1,97
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %	247 000

* Kulttuuri sekä Liikunta ja nuoriso palvelukokonaisuuksien yhteinen asiakastytyväisyyden mittaus aloitettiin vuonna 2020. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa mitataan asiakastytyväisyyttä keväisin. Jatkuvan asiakaspalautteen keräämistä ja hyödyntämistä kehitetään.

** TA2022 on päivitetty talousarvio

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot. 2022 1-8	TP 2021	VS 2022	TP 2022 Enn.	TP Enn / VS 2022
Toimintatulot	88 087	152 924	109 327	126 886	17 560
Toimintamenot	-663 701	-991 753	-984 853	-1 013 438	-28 585
Toimintakate	-575 615	-838 829	-875 526	-886 551	-11 025
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut					
Toimintatulot	6 176	9 822	9 710	9 510	-200
Toimintamenot	-82 871	-120 640	-121 000	-123 652	-2 652
Toimintakate	-76 695	-110 818	-111 289	-114 141	-2 852
Vastaanottopalvelut					
Toimintatulot	18 170	45 064	18 529	25 229	6 700
Toimintamenot	-71 689	-119 562	-100 440	-107 080	-6 640
Toimintakate	-53 519	-74 498	-81 911	-81 851	60
Psykososiaalisen tuen palvelut					
Toimintatulot	16 210	23 694	23 448	24 748	1 300
Toimintamenot	-102 736	-147 034	-142 405	-156 632	-14 227
Toimintakate	-86 526	-123 340	-118 957	-131 885	-12 927
Ikäihmisten palvelut					
Toimintatulot	38 378	59 066	51 777	56 377	4 600
Toimintamenot	-154 792	-220 761	-227 956	-233 128	-5 172
Toimintakate	-116 415	-161 695	-176 178	-176 751	-572
Sairaalapalvelut					
Toimintatulot	9 153	15 278	5 862	11 022	5 160
Toimintamenot	-251 613	-383 756	-393 052	-392 946	107
Toimintakate	-242 460	-368 478	-387 190	-381 923	5 266

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

Suurimmat poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Palvelujen ostojen ylitykset
- Koronapandemiasta aiheutuvat kustannukset ja niihin arvioitu valtionavustus
- Ikäihmisten palvelujen rekrytointihaasteet

Sosiaali- ja terveyslautakunnan tammielokuun toimintakate on toteutunut 5,2 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana, mikä aiheutuu erityisesti korona-avustusten jaksotuksesta, ikäihmisten palvelujen merkittävistä

rekrytointihaasteista ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin (PSHP) palvelutilauksen suunniteltua pienemmästä toteumasta. Koronaviruspandemia on vaikuttanut merkittävästi talouden toteumaan. Suurimmat vaikutukset ovat PSHP:n tuottamassa erikoissairaanhoidossa ja vastaanottopalvelujen laboratoriopalvelujen ostoissa (koronatestit). Tammi-elokuussa on arvioitu välittömiä koronakustannuksia yhteensä 14,7 milj. euroa. Vastaavasti tuottoihin on jaksotettu noin 12,5 milj. euron valtionavustus koronakustannuksiin. Arvio avustuksesta perustuu elokuussa annettuun korona-avustusten asetuseräluonnokseen. Tampe-

reen kaupunginhallitus antoi lausunnon asetuseräluonnoksesta 29.8.2022 § 323. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 11,0 milj. euroa budjetoitua heikompi. Suurimmat ylitykset aiheutuvat psykososiaalisen tuen palvelujen ostoista. Vastaavasti sairaalapalvelujen ennuste on selvästi budjetoitua parempi, koska kiireettömän hoidon toteuma on ollut suunniteltua pienempi. Ennuste on parantunut kesäkuun ennusteeseen verrattuna 0,7 milj. euroa mm. ikäihmisten palvelujen henkilöstökulujen ennusteen tarkentumisen vuoksi. Tilinpäätösennusteessa Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) avustuserämalliin kuuluvat välittö-

mät koronakustannukset ovat 18,3 milj. euroa ja lisäksi koronasta aiheutuvien erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien kustannukset ovat arviolta 3,2 milj. euroa. Avohoitokäynnit eivät sisälly STM:n asetusluonnoksen avustumalliin. Korona-avustusten ennuste on 13,2 milj. euroa. Yhteensä koronakustannuksia jää kompensoimatta siis arviolta 8,3 milj. euroa. Lisäksi on huomioitava, että kaikkia koronasta aiheutuvia kustannuksia ei pystytä arvioimaan tilinpäätösennusteseen. Tilinpäätösennusteen nettomenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 47,7 milj. euroa eli +5,7 %. Ennuste ei sisällä mahdollista PSHP:n alijäämän kattamista hyvinvointialueelle siirryttäessä.

Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 17,6 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä johtuu suurelta osin välittömien koronakustannusten kattamiseksi saatavista valtionavustuksista. Avustusten ylitysennuste on yhteensä 13,3 milj. euroa. Myyntituottojen ennustetaan toteutuvan 1,8 milj. euroa budjetoitua parempina, mikä aiheutuu mm. aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta Oriveden yhteistoimintaosuudesta ja kotikuntalain mukaisista kotikuntakorvauksista. Maksutuotot ylittyvät 2,1 milj. euroa. Suurimmat ylitykset ovat ikäihmisten palveluissa, jossa palvelujen volyymikasvu ja asiakasmaksulain muutokset vaikuttavat tuottojen ylitykseen. Asiakasmaksulain (1.7.2021 alkaen) muutoksen maksutuottoja pienentävä vaikutus on ollut talousarviovalmistelussa arvioitua vähäisempi.

Toimintakulujen ennuste on 28,6 milj. vuosisuunnitelmaa suurempi. Suurimmat ylitykset ovat palvelujen ostoissa, jossa vuosisuunnitelman ylitysennuste on 30,4 milj. euroa. Suurimmat ylitykset ovat koronatestaukseen liittyvissä laboratoripalveluissa, vammaispalveluissa, päihde- ja mielenterveyspalveluissa, ikäihmisten asumispalveluissa

ja kotihoidossa sekä lastensuojelussa. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan 4,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä ikäihmisten palvelujen, sairaalapalvelujen ja suun terveydenhuollon merkittävien rekrytointihaasteiden vuoksi. Työvoimavajetta on korvattu palvelujen ostoilla. Palvelualueen vuosisuunnitelmaa laadittaessa on jouduttu karsimaan vuorolisä- ja sijaisrahoja kehyykseen pääsemiseksi. Karsinnasta johdun henkilöstömenoennuste ja henkilötövuosiennuste eivät ole yhteneväisiä. Ilman tehtyjä karsintoja henkilöstökulujen alitus olisi vielä suurempi. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän 0,5 milj. euron ylitykset johtuvat pääosin huumekuntouksen lääke- ja hoitotarvikkeiden kustannuksista sekä koronapandemian suojarustekustannuksista. Avustusten 2,0 milj. euron ylitys aiheutuu pääosin ulkoisille palvelutuottajille maksettavista korona-suojarustekorvauksista ja vammaispalvelujen henkilökohtaisen avun työnantajamallin kustannuksista. Vuokrakulujen ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina pääosin ikäihmisten koneiden ja laitteiden vuokrien johdosta.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen Tammi-elokuun toimintakate on toteutunut 2,2 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa heikompana, mikä johtuu pääosin myyntituottojen alituksesta ja palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen ylityksistä. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 2,9 milj. euroa budjetoitua heikompi. Ennuste on heikentynyt 0,6 milj. euroa palvelujen ostojen kasvusta johtuen. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa budjetoitua heikompana. Myyntituotot alittuvat 0,5 milj. euroa johtuen Luotsin ohjaustyön ja aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvan Oriveden yhteistoimintaosuuden toteutumista. Vastaavasti tuet ja avustukset toteutuvat ennusteessa 0,1 milj. euroa ja muut toimintatuotot 0,2

milj. euroa budjetoitua parempina. Toimintakulujen ylitysennuste on 2,7 milj. euroa, mikä johtuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Henkilöstökulujen 0,8 milj. euron ylitykset aiheutuvat perhetukikeskusten lisähenkilöstötarpeesta, avoimien vakanssien työnjakojärjestelyiden ylityö-, vuorolisä- ja sijaiskuluista sekä sosiaalityöntekijöiden palkantarkistuspäätöksestä rekrytointihaasteiden helpottamiseksi. Palvelujen ostojen 2,0 milj. euron ylitykset johtuvat pääosin lastensuojelun sijaishuollon ostopalveluista. Lastensuojelun sijaishuollon asiakaspalvelujen ostoissa pitkäaikaisen (+458 vrk, 5,3 %) ja lyhytaikaisen (+383 vrk, 36 %) perhehoidon sekä pitkäaikaisen osastohoidon (+104 vrk, +1,7 %) vuorokaudet ovat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Lastensuojelun palvelujen lisäksi omaishoidon tuen ja työterveyshuollon sekä tulkkaus- ja työnhajauspalvelujen ostot ovat ylittäneet vuosisuunnitelman.

Vastaanottopalvelujen toimintakate on toteutunut 1,2 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempina erityisesti avustustuottojen ylityksen vuoksi. Koronapandemian vaikutukset näkyvät tuottojen ja kulujen ylityksinä. Elokuun toteumaan on jaksotettu korona-avustuksia noin 5,9 milj. euroa. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Ennuste on parantunut 0,8 milj. euroa kesäkuun raporttiin verrattuna mm. henkilöstökulujen ennusteen tarkentumisen vuoksi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 6,7 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä johtuu pääosin koronakustannuksiin arvioidusta valtionavustuksesta. Tukien ja avustusten ylitysennuste on 6,8 milj. euroa. Myyntituottojen ennuste on 0,3 milj. euroa budjetoitua suurempi, mikä johtuu pääosin aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta Oriveden yhteistoimintaosuudesta. Vastaavasti maksutuottojen arvioidaan to-

teutuvan 0,4 milj. euroa suunniteltua pienempinä, mikä aiheutuu koronapandemiasta sekä terveysasemien toimintamallin muutoksesta. Toimintakulujen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 5,6 milj. eurolla. Pääosa ylityksestä aiheutuu koronakustannuksista. Suurimmat ylitykset ovat palvelujen ostojen 5,3 milj. euron ja henkilöstökulujen 1,3 milj. euron ylitykset. Henkilöstökulujen ylitys aiheutuu pääosin Hatanpään rokotusyksikön ja terveysasemien toiminnasta. Ylityksen taustalla ovat koronapandemia ja kohonneet sijaiskustannukset. Rokotusten ennustetaan jatkuvan syksyllä tehokierroksella. Vastaavasti suun terveydenhuollossa on työvoimavajetta. Palvelujen ostojen ylitys johtuu pääosin koronates-taukseen liittyvistä laboratoriopalvelujen ostoista. Testauksen ennustetaan jatkuvan matalammalla volyymillä vuoden loppuun asti. Suun terveydenhuollon oman tuotannon rekrytointihaasteiden ennustetaan jatkuvan, jolloin työvoimavajetta joudutaan korvaamaan ostopalvelulla.

Psykososiaalisen tuen palvelujen toimintakate on toteutunut tammi-elokuussa 7,1 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa heikompana palvelujen ostojen toteumasta johtuen. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 12,9 milj. euroa budjetoitua heikompi. Ennuste on heikentynyt 1,5 milj. euroa kesäkuun raporttiin verrattuna palvelujen ostojen ja avustusten ennusteiden tarkentumisen vuoksi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 1,3 milj. euroa talousarviota parempana. Tuottojen ylitykseen vaikuttaa koronakustannuksiin arvioidut 0,4 milj. euron valtionavustukset sekä myyntituottojen 0,8 milj. euron ylitys. Myyntituottojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen pääosin Oriveden yhteistoimintaosuudesta, vammaispalvelujen kotikuntakorvauksista ja hätämajoituksen valtion korvauksista. Toimintakulu-

jen ylitysennuste on 14,2 milj. euroa, mikä johtuu pääosin vammaispalveluiden sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen ostoista. Palvelujen ostoissa kuluvan vuoden lähtökohta on hankala, sillä vuosisuunnitelma on yhteensä 4,6 milj. euroa edellisen vuoden toteumaa pienempi. Lisäksi palveluihin on kohdistunut merkittäviä hinnankorotuksia, joihin ei ole varauduttu talousarviossa. Vammaispalveluissa suurimmat ylitykset aiheutuvat mm. palveluasuminen omaan kotiin -tuotteen hintojen merkittävästä korotuksista, palvelusetelien käytön lisääntymisestä ja kehitysvammaisten asumispalvelujen hintojen noususta. Päihde- ja mielenterveyspalvelujen ostojen ylitykset aiheutuvat pääosin tehostetun palveluasumisen ja huume kuntoutuksen kustannuksista. Yhteensä palvelujen ostojen ylitysennuste on 11,2 milj. euroa. Tarvikekustannusten ennustetaan toteutuvan 0,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempana johtuen huume kuntoutuksen lääkkeistä ja hoitotarvikkeista sekä vähävaraisille hankituista maskeista. Avustusten 1,5 milj. euron ylitys aiheutuu henkilökohtaisen avun työnantajamallin kustannuksista, toimeentulotuesta sekä ulkoisille palvelutuottajille korvattavista koronakustannuksista.

Ikäihmisten palvelujen toimintakate on toteutunut 1,6 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana, mikä aiheutuu pääosin maksutuottojen hyvästä kertymästä ja rekrytointiongelmien vuoksi alittuvista henkilöstökuluista. Vastaavasti palvelujen ostot ovat toteutuneet selvästi budjetoitua suurempina. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,6 milj. euroa budjetoitua heikompi. Ennuste on parantunut 2,0 milj. euroa henkilöstökulujen ennusteen tarkentumisen vuoksi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 4,6 milj. euroa budjetoitua suurempina. Maksutuottojen ylitysennuste on 3,0 milj. euroa. Asiakasmaksulain (1.7.2021 alkaen) muutoksen mak-

sutuottoja pienentävä vaikutus on ollut talousarviovalmistelussa arvioitua vähäisempi. Lisäksi palvelujen volyymikasvu nostaa myös maksutuottojen kertymää. Tukien ja avustusten ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman 1,0 milj. euroa pääosin valtion koronakorvauksesta johtuen. Myyntituottojen 0,6 milj. euron ylitykseen vaikuttaa aiheutuneisiin kustannuksiin perustuva Oriveden yhteistoimintaosuus. Toimintakulujen ylitysennuste on 5,2 milj. euroa, mikä johtuu pääosin palvelujen ostoista. Kustannuksia nostavat merkittävästi mm. jatkuva asumispalvelupaikkojen tarpeen kasvu väestön ikääntyessä, koronapandemias-ta johtuva hoitovelan purkautuminen ja kasvavat palvelujen kustannukset (Ukrainan sodan aiheuttama talouden inflaatio, henkilöstön kasvavat saatavuushaasteet, työmarkkinatilanne). Palvelujen ostojen suurimmat ylitykset aiheutuvat tehostetun palveluasumisen ja palveluasumisen ostoista, kotikuntalain kotikuntakorvauksista, lyhytaikaishoidon ja kotihoidon ostoista sekä työterveyshuollon kustannuksista. Henkilöstövajetta on jouduttu korvaamaan merkittävässä määrin työvoiman vuokrauksella. Yhteensä palvelujen ostojen ylitysennuste on 10,5 milj. euroa. Avustusten ennustetaan ylittävän 0,4 milj. euroa yksityisille palvelutuottajille maksettavien koronavastusten vuoksi. Koneiden ja laitteiden vuokrien 0,6 milj. euron ylitykseen vaikuttaa lääkeautomaattien lisääntyminen ja autojen vuokrat. Vastaavasti henkilöstökulujen ennuste on 6,0 milj. euroa budjetoitua pienempi rekrytointivaikeuksista johtuen. Palveluryhmässä oli elokuussa 268 avointa vakituista vakanssia. Hakijoita vakansseihin on edelleen huonosti. Työvoimavajetta on korvattu palvelujen ostoilla. Henkilöstökulujen alittumisen nuste on suhteellisen pieni verrattuna avoimien vakanssien määrään. Tätä selittävät budjetoimattomat palkat sekä budjetin tasapainottamiseksi tehdyt

vuorolisäleikkaukset. Budjetoimattomia arvioituja henkilöstökuluja ovat Filippiiniläisten hoiva-avustajien palkat ja kotihoidon lähihoitajien määräaikainen palkankorotus. Lisäksi omaan toimintaan otetun Tammelan kotihoidon kustannukset ovat suuremmat kuin Kotitorin ostokotihoidossa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän ennustetaan alittuvan 0,4 milj. euroa, koska kaluston ostot toteutuvat suunniteltua pienempinä. Sairaalapalvelujen tammi-elokuun toimintakate on toteutunut 11,7 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana, mikä aiheutuu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin (PSHP) kiireettömän hoidon suunniteltua pienemmästä toteumasta ja tuloihin jaksotetusta korona-avustuksesta. Koronatilanne ja hoitajien työtaistelu ovat vaikuttaneet laskutuksen ja suoritämäärien kehitykseen alkuvuonna. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 5,3 milj. euroa budjetoitua parempi. Ennuste on parantunut yhteensä 0,2 milj. euroa, kun sekä toiminta-

tuottojen että toimintakulujen ennusteet ovat pienentyneet. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 5,2 milj. euroa budjetoitua suurempana, mikä aiheutuu pääosin valtion 5,0 milj. euron korona-avustuksesta. Lisäksi myyntituottojen ennustetaan ylittävän 0,6 milj. euroa aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta Oriveden yhteistoimintaosuudesta johtuen. Maksutuottojen ennuste on 0,5 milj. euroa budjetoitua pienempi, mikä johtuu oman toiminnan hoitovuorokausien sekä käyntien vähenemisestä. Toimintakulujen ennuste on 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan 1,5 milj. euroa talousarviota pienempinä rekrytointihaasteista johtuen. Vastavasti palvelujen ostojen ylitysennuste on 1,4 milj. euroa, mikä aiheutuu PSHP:n palvelutilauksesta, vuokratyövoiman ostoista oman tuotannon henkilöstöväjään kattamiseksi sekä puhtaanpito- ja pesupalvelujen ylityksestä. Alkuvuoden toteuman perusteella Pirkanmaan sai-

raanhoitopiiriltä (PSHP) hankittavan erikoissairaanhoidon kokonaisuuden ennustetaan ylittävän talousarvion 1,0 milj. eurolla. PSHP:n laskutus koronasta aiheutuvista hoitovuorokausista on arviolta 9,9 milj. euroa. Lisäksi koronasta aiheutuvien avohoitokäyntien kustannukset ovat noin 3,2 milj. euroa. Arvioidut korona-avustukset (5,0 milj. euroa) kompensoivat aiheutuneet kustannukset vain osittain. Nettoennuste on kuitenkin selvästi budjetoitua parempi kiireettömän hoidon suunniteltua pienemmästä toteumasta johtuen. Ennuste ei sisällä mahdollista PSHP:n alijäämän kattamista. Jos hyvinvointialueelle siirryttäessä sairaanhoitopiirissä on kertynyttä alijäämää, niin kunnat joutuvat sen kattamaan ja kirjaamaan vuodelle 2022. Sairaanhoitopiirin arvion mukaan katettavaa alijäämää voi jäädä noin 8 milj. euroa, josta Tampereen kaupungin osuus on yli 40 %. Sairaanhoitopiiri on ryhtynyt toimenpiteisiin alijäämän syntymisen estämiseksi.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle on asetettu vuoden 2022 talousarviossa yhdeksän sitovaa toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista kolmen arvioidaan toteutuvan ja neljän toteutu-

van osittain vuoden loppuun mennessä. Kahden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
5	Ikäihmisistä noin 92 % asuu kotona, vähintään 6,0 % tehostetussa palveluasumisessa ja enintään 2,0 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa	Tamperelaisista ikäihmisistä (yli 75v.) kotona asui 91,7 %, tehostetussa palveluasumisessa 7,3 % ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa 1,0 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
6	Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Kotihoidon asiakkaiden kaikki sairaalavuorokaudet ovat vähentyneet 10,9 % (4543 vrk) vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kotihoidon asiakkaiden suunnittelemattomat sairaalavuorokaudet vähenivät yhteensä 13,4 % (3899 vrk). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
7	Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0-17-vuotiaat) on enintään 5,7 %	Lastensuojelun 0-17-vuotiaiden asiakkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli elokuun lopun tilanteessa 5,4 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
8	Asunnottomuus kokonaisuutena on vähentynyt ja pitkäaikaisasunnottomuus on kääntynyt laskuun edelliseen vuoteen verrattuna	Asunnottomien määrästä saadaan tieto marraskuussa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen johdolla toteutettavasta selvityksestä. Tampere on sitoutunut asunnottomuuden puolituttamisen toimenpideohjelmaan. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
9	Päihdepalvelujen laitospäätyminen, lääkkeetön laitospäätyminen ja korvaushoito vastaavat paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin edelliseen vuoteen verrattuna	Päihdepalveluja järjestetään asiakkaiden tarpeita vastaavasti. Tänä vuonna tarve on painottunut korvaushoitoon ja lääkkeelliseen laitospäätymiseen. Tästä kertoo korvaushoidon asiakasmäärän kasvu 47 asiakkaalla (+10 %) ja lääkkeettömän laitospäätyksen asiakasmäärän lasku 17 asiakkaalla (-12 %) sekä hoitovuorokausien määrän lasku 396 vrk (-10 %). Laitospäätyksessä kokonaisuutena hoitovuorokaudet ovat laskeneet 253 vrk (-6 %) asiakasmäärän pysyessä samalla tasolla. Asiakkaiden ohjautuminen eri päihdepalveluihin perustuu aina lääketieteelliseen arvioon. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
10	Nuorisovastaanoton ja perheneuvolan lastenpsykiatrian avohoidon jonotusaika on lyhentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Nuorisovastaanottoon on elokuun loppuun mennessä saapunut läheteitä 572 eli saman verran kuin vuonna 2021 yhteensä. Lähetemäärä on kasvanut 48 %. Kasvavista asiakasmäärästä huolimatta jonossa olevien asiakkaiden määrä on vähentynyt, kun välittömän asiakastyön määrää on pystytty kasvattamaan. Perheneuvolan lastenpsykiatrian palvelussa olevien asiakkaiden osuus (suhteessa sosiaalihuoltolain mukaisessa kasvatus- ja perheneuvossa oleviin asiakkaisiin) on kasvanut kuluvan vuoden aikana 56 prosenttiin, kun aiemmin osuus on ollut n. 40 prosenttia. Muutos on lisännyt lastenpsykiatrian jonossa olevien asiakkaiden määrää. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
11	Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen luovutus hyvinvointialueelle on hallittu ja palvelujen jatkuvuus on turvattu	Kaupungin puolella valmistelu etenee suunnitelman mukaisesti. Syksyn painopisteenä on käytännön tehtävistä ja siirron yksityiskohdista sopiminen Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, sekä henkilöstöviestintä ja muutostuki. Hallittu siirtymä edellyttää kuitenkin myös sujuvan vastaanottamisen hyvinvointialueen puolella. Riskit tähän liittyvät ovat kaupungin näkökulmasta kohonneet. Uudistuksen aikataulu on tiukka, ja erityisenä haasteena on saada valmistelutyöhön vastinparit hyvinvointialueen organisaatiosta. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden ensimmäinen työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.8.-31.8.2022. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
44	Asiakaskokemus on parantunut terveysasemilla ja suun terveydenhuollossa edelliseen vuoteen verrattuna	Asiakaskokemus parani suun terveydenhuollon palveluissa tulokseen 70 (tammi-elokuu 2021: 69) ja heikkeni terveysasematoiminnassa tulokseen 52 (tammi-elokuu 2021: 67). Asteikko on -100:sta 100:aan. Terveysasematoiminnan asiakaskokemuksen kehittämisen osa-alueisiin panostetaan osana terveysasemien toimintamallin kehittämistä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot. 2022 1-8	TP 2021	VS 2022	TP 2022 Enn.	TP Enn / VS 2022
Bruttoinvestoinnit	-390	-1 117	-1 535	-1 416	119

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Sosiaali- ja terveyslautakunnan investointien toteutuminen painottuu loppuvuoteen. Alkuvuonna investointeja on toteutunut 0,4 milj. euroa ja koko vuoden ennuste on 1,4 milj. euroa. Investoin-

tiennuste on 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempi, mikä johtuu pääosin vaikeavammaisten hisseistä ja nostolaitteista, joiden hankinta siirtyi Pirkanmaan apuvälinekeskukselle 1.1.2022 alkaen.

Tuottavuus

Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi toimintatuottojen ja -kulujen muutokseen. Asukaskohtaiset nettokustannukset alenivat 1,1 % ja käyttökustannukset kasvoivat vain 0,9 % edellisvuoteen verrattuna. Nettokustannusten alenemiseen vaikutti merkittävästi korona-avustusten jaksotuskäytännön muutos. Vuoden 2022 toteumaan

on jaksotettu korona-avustuksia noin 13 milj. euroa ja edellisvuonna avustuksia ei jaksotettu lainkaan elokuun toteumaan. Vastaavasti koronakustannuksia on toteutunut edellisvuotta vähemmän. PSHP:n palvelutilauksen kasvu on ollut maltillinen kiireettömän toiminnan suunniteltua pienemmästä toteumasta johtuen. Asiakaskokemus on edelleen

hyvällä tasolla, vaikka tulokset ovat heikentyneet edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaolot ovat kasvaneet selvästi edellisvuodesta; heikoin tilanne on ikäihmisten palveluissa. Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus on tuottavuusmittariston uusi mittari.

Tuottavuusmittarit, Sosiaali- ja terveyslautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	TA 2022**
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa/asukas	-2 356	-2 329	27	-1,1 %	-3 545
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-2 665	-2 689	-23	0,9 %	-3 994
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-632	-660	-28	4,5 %	-993
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-1 767	-1 761	6	-0,4 %	-2 609
Täydentävät mittarit					
Asiakaskokemus*	69	60	-9	-13,0 %	70
Selittävät mittarit					
Työntekijäkokemus,QWL (max 100)	57,1	58,3	1,1	2,0 %	60,0
Sairauspoissaolot, %	5,40	6,88	1,48 %-yks.		5,00
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus, %	7,3	7,7	0,4 %-yks.		7,5
Tilalahokkuus, htm2/asukas	0,80	0,79	-0,01	-1,7 %	0,79
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %	247 000

* Mittariin on koottu NPS-pisteet seuraavista palveluista: terveysasemapalvelut, terveydenhuollon erityispalvelut, hammashoitolat, lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuissosiaalityö.

** TA2022 on päivitetty talousarvio

ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösnuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Toimintatulot	73 144	106 837	111 375	110 202	-1 173
Toimintamenot	-132 383	-200 455	-212 637	-210 594	2 043
Toimintakate	-59 239	-93 618	-101 262	-100 392	870
Ammatillinen koulutus					
Toimintatulot	67 564	98 499	101 669	101 471	-198
Toimintamenot	-67 376	-99 632	-100 276	-102 722	-2 446
Toimintakate	188	-1 133	1 393	-1 251	-2 644
Lukiokoulutus					
Toimintatulot	765	1 107	1 225	1 225	0
Toimintamenot	-21 157	-30 901	-33 743	-33 743	0
Toimintakate	-20 392	-29 795	-32 518	-32 518	0
Työllisyys- ja kasvupalvelut					
Toimintatulot	4 148	6 109	7 746	6 696	-1 050
Toimintamenot	-36 243	-56 867	-62 748	-58 317	4 431
Toimintakate	-32 095	-50 758	-55 002	-51 620	3 382
Elinkeinopalvelut					
Toimintatulot	19	44	12	12	0
Toimintamenot	-2 031	-5 226	-4 814	-4 814	0
Toimintakate	-2 012	-5 183	-4 802	-4 802	0
Vetovoima ja edunvalvonta					
Toimintatulot	363	470	500	575	75
Toimintamenot	-2 945	-4 361	-5 796	-5 739	58
Toimintakate	-2 582	-3 891	-5 296	-5 163	133
Kehitysohjelmat (Keskusta ja Hiedanranta)					
Toimintatulot	285	608	222	222	0
Toimintamenot	-2 631	-3 467	-5 259	-5 259	0
Toimintakate	-2 346	-2 859	-5 037	-5 037	0

Suurimmat ylitykset:

- Tilinpäätösnusteessa Ammatillisen koulutuksen tilikauden tulos on 2,5 milj. euroa negatiivinen. Vuonna 2022 opiskelijavuosien arvioidaan ylittävän tavoitteellisen määrän noin 300 opiskelijavuodella, mikä nostaa erityisesti henkilöstömenoja.
- Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste on 26,7 milj. euroa ja se ylittää vuosisuunnitelman 2,2 milj. euroa. Työllisyys- ja kasvupalveluiden palveluryhmän toimintakateennuste on kuitenkin kokonaisuutena 3,4 milj. euroa budjetoitua pienempi.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui tammi-elokuussa 9,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienem-

pänä. Toimintatuotot toteutuivat 1,2 milj. euroa suunniteltua pienempinä ja toimintakulut 10,9 milj. euroa alle kauden budjetin. Tukien ja avustusten sekä myös henkilöstömenojen toteumaa pienentää palkkatukityöllistämisen väheneminen. Ammatillisen koulutuksen palveluryhmän osalta henkilöstökulujen toteuma ylittää kauden vuosisuunnitelman 0,1 milj. euroa, mutta koko lautakunnan tasolla henkilöstökulut ovat alkuvuonna toteutuneet 4,1 milj. euroa alle suunnitellun tason. Palvelujen ostot ovat toteutuneet 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa

pienempänä. Avustukset ovat toteutuneet 1,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina, mikä aiheutuu työmarkkinatukimenojen kasvusta. Työmarkkinatuen kuntaosuuden tammi-elokuun toteuma 16,3 milj. euroa ylittää kauden vuosisuunnitelman 1,3 milj. euroa. Edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden tammi-elokuun työmarkkinatukimeno ovat toteutuneet 3,0 milj. euroa pienempinä.

Tilinpäätösnusteen mukaan lautakunnan toimintakate toteutuu 0,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 1,2 milj. euroa alle budjetoidun. Tuet ja avustukset koskien pääasiassa työllistämistukia ja ammatillisen koulutuksen projekteja ovat jäämässä 1,4 milj. euroa suunniteltua pienemmiksi. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 2,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Henkilöstömenojen ennustetaan alittavan budjetoidun koko lautakunnan tasolla 2,9 milj. euroa. Alitusta on tulossa etenkin Työllisyys- ja kasvupalveluista, joissa henkilöstömenojen ennuste on pääasiassa palkkatukityöllistämisen pienemisestä johtuen 4,3 milj. euroa budjetoitua pienempi. Toisaalta Tredussa henkilöstömenot ovat ylittämässä suunnitellun tason 1,4 milj. eurolla opiskelijavuosien ylittäessä tavoitteellisen määrän noin 300:lla. Avustuksiin sisältyvän työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste, -26,7 milj. euroa, on parantunut edellisestä raportoinnista, mutta on edelleen 2,2 milj. euroa budjetoitua suurempi. Vuokratulujen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 0,4 milj. eurolla. Poikkeama kohdistuu Ammatillisen koulutuksen palveluryhmään.

Ammatillisen koulutuksen tammi-elokuun toteutunut tilikauden tulos oli -0,5 milj. euroa. Henkilöstömenot ovat

toteutuneet 0,1 milj. euroa suunniteltua korkeampina ja tilojen vuokratulot 0,8 milj. euroa budjetoitua korkeampina. Tilavuokrien toteumaa nostavat takautuvasti laskutetut ylläpitovuokrat vuosilta 2020-2021. Tredu Koy:n kanssa on sovitettu kertaluonteisesta 1 milj. euron vuokranalennuksesta vuonna 2022.

Tilinpäätösennusteen mukaan Ammatillisen koulutuksen vuoden 2022 tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 2,5 milj. euroa negatiivinen. Toimintatuotot alittavat vuosisuunnitelman 0,2 milj. euroa, koska projektien tuet ja avustukset ovat toteutumassa 0,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Valtionosuustulojen arvioidaan toteutuvan 0,3 milj. euroa korkeampina oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvausudistukseen myönnetyn lisärahoituksen johdosta. Vuoden 2021 tilinpäätös oli 2,2 milj. euroa alijäämäinen ja opiskelijavuotia toteutui 8956, mikä oli 341 enemmän kuin rahoituksen perustana oleva tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä. Vuonna 2022 opiskelijavuosien arvioidaan ylittävän jälleen tavoitteellisen määrän noin 300 opiskelijavuodella, mikä nostaa erityisesti henkilöstömenoja, joiden ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelmaa 1,4 milj. euroa. Vuokratulujen arvioidaan ylittävän vuosisuunnitelmaa 0,4 milj. eurolla, mutta ylitysuhka on pienentynyt Tredu Koy:n kanssa sovitun vuokranalennuksen myötä.

Lukiokoulutuksen toimintakate toteutui tammi-elokuussa -20,4 milj. euron. Tilinpäätösennusteessa toimintakatte arvioidaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena -32,5 milj. euron. Edelliseen vuoteen nähden lukiokoulutuksen toimintakate kasvaa suunnitellun mukaisesti 2,7 milj. euroa oppivelvollisuuden laajenemisen seurauksena. Opiskelijahuollon toiminnassa tapahtuneen muutoksen vuoksi edellisessä ennusteessa toimintakatte arvioidettiin toteutuvan 16 tuhatta euroa suunniteltua heikom-

pana. Työtaistelun vaikutus palkkakustannuksiin, toteutuneet palkattomat vapaat ja henkilöstövaihdosten yhteydessä toiminta ilman sijaisia on vaikuttanut henkilöstökustannuksia alentavasti. Myös tältä osin ennustetta muutetaan vuosisuunnitelman mukaiseksi. Opiskelijahuolto kokonaisuudessaan siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden tammi-elokuun toimintakate toteutui -32,1 milj. euron, joka on 5,0 milj. euroa kauden vuosisuunnitelmaa vähemmän. Toimintatuotot jäivät 1,3 milj. euroa suunnitellusta ja toimintamenot alittivat vuosisuunnitelman 6,3 milj. euroa. Henkilöstökulut alittivat 3,5 milj. euroa johtuen palkkatukityöllistämisen pienemisestä. Tammi-elokuun toteutunut työmarkkinatuen kuntaosuus -17,6 milj. euroa on 1,3 milj. euroa kauden suunnitelmaa enemmän, mutta edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden 3,0 milj. euroa vähemmän.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden toimintakatte arvioidaan toteutuvan 3,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Toimintatuotot ovat toteutumassa 1,0 milj. euroa pienempinä. Toimintakulujen ennuste alittaa vuosisuunnitelman 4,4 milj. eurolla. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelmaan nähden 4,3 milj. euroa pienempinä johtuen etenkin palkkatukityöllistämisestä. Palkkatukityöllistämiseen tuo epävarmuutta sosiaali- ja terveystalouteen työllistettyjen määrän laskuun liittyen hyvinvointialueen muodostumiseen ja hyvinvointialueen organisoitumisen keskeneräisyys. Osa palkkatukipäätöksistä on tehty vain vuoden 2022 loppuun asti. Lisäksi toukokuussa voimaan tullut uusi lainsäädäntö pohjoismaisesta työvoimapaikallisuudesta on uuden asiakasprosessin opettelu myötä asiakastyöntekijöiden työaika perustyöstä, vaikuttaen myös palkkatukipaikkojen ohjaukseen. Kaupungin palkkatuella tapahtu-

via rekrytointeja hidastaa lisäksi kullekin toimialalle sopivan tukikelpoisen henkilöstön saatavuusongelmat. Palvelujen ostojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelmaan nähden 2,2 milj. euroa pienempinä. Alkuvuoden koronatilanteesta johtuen osa suunnitelluista hankinnoista on viivästynyt ja käynnissä on keskeneräisiä hankintoja, jotka eivät ole vielä toteutuneet suunnitellusti. Työllisyyden kuntakoikeilussa on käytettävissä valtion työllisyysmäärärahoja asiakkaiden palvelujen järjestämiseksi, joita ELY-keskus kohdentaa kokeilukunnille ja TE-toimistoille. Määräraha neuvotellaan pitkän vuotta. Määrärahojen vuosittaisista saatavuudesta on vaikea arvioida. Työllisyyden hoidossa painotetaan ensisijaisesti valtion työllisyysmäärärahojen käyttöä. Avustukset tulevat ennusteen mukaan toteutumaan 1,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Työmarkkinatukimenojen osalta koko vuoden ennuste on 26,7 milj. euroa (TP2021: 30,9 milj. euroa), joka on 2,2 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän tammi-elokuun toteutunut toimintakate on noin 1,2 milj. euroa suunniteltua parempi. Ero vuosisuunnitelmaan nähden johtuu pääosin palvelujen ostojen toteutumisesta alkuvuonna ennakoitua pienempinä. Nämä ostot koskevat palveluryhmään sisältyvän Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman hankintoja. Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelman painopisteet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 28.3.2022 ja ohjelmaan sisältyvien palvelujen ostot painottuvat tämän vuoksi vasta myöhäisemmille raportointikuukausille. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen mukaan toimintakate tulee toteutumaan vuosisuunnitelman mukaisena. Olemassa olevat sopimukset, hankinnat ja käynnistynyt toiminta huomioiden myös Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma tulee toteutumaan budjetin mukaisesti.

ti. Tarkemmat tiedot kehitysohjelmasta on esitetty katsauksen Kehitysohjelmat -osiossa.

Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän tammi-elokuun toteutunut toimintakate on n. 0,9 milj. euroa suunniteltua parempi. Ero vuosisuunnitelmaan johtuu palvelujen ostojen, henkilöstökulujen ja avustusten ennakoitua pienemmästä toteumasta. Myös toimintatuotot ovat ylittyneet vuosisuunnitelmaan nähden. Vuositasolla toimintakat-

teen ennustetaan kuitenkin toteutuvan 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Palveluryhmään sisältyvän Elämystalouden kehitysohjelman osalta toimintakatteen ennuste on vuosisuunnitelman mukainen. Tarkemmat tiedot kehitysohjelmasta on esitetty katsauksen Kehitysohjelmat -osiossa.

Kehitysohjelmat -palveluryhmän kokonaisuus muodostuu Viiden tähden keskustan ja Hiedanrannan kehitysohjelmien elinvoima- ja osaamislautakunnan

alaisesta toiminnasta. Palveluryhmän toimintakate on toteutunut tammi-elokuussa 1,0 milj. euroa kauden vuosisuunnitelmaa pienempänä. Koko vuotta koskeva tilinpäätösennuste on kuitenkin vuosisuunnitelman mukainen. Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien taloudesta on raportoitu kokonaisuutena Kehitysohjelmat -osiossa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-15	0	0	0	0
Ammatillinen koulutus					
Bruttoinvestoinnit	-1 506	-1 615	-3 700	-2 850	850
Pysyvien vastaavien luovutustulot	11	67	0	0	0

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Elinvoima- ja osaamislautakunnan investoinnit koostuvat erikseen sitovista ammatillisen koulutuksen investoinneista. Vuosisuunnitelma 3,7 milj. euroa muodostuu ajoneuvojen, koneiden, laitteiden ja kalusteiden, raskaiden koneiden, tietokonelaitteiden sekä tietokoneohjelmistojen käyttöoikeuksien hankinnoista.

Investointeja on tammi-elokuussa toteutunut 1,5 milj. euroa sisältäen mm. Santalahdentien toimipisteeseen hiljaiset työtilat, Pirkkalan toimipisteeseen

lentokoneasentajakoulutuksen kehittämistä mahdollistava lentokelpoisen lentokoneen sekä Silta-kampuksen ensikertaisten kalustamisen hankinnat.

Investointien tilinpäätösennuste on 2,9 milj. euroa, joka on 0,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi. Nokian Silta-kampuksen ensikertaista kalustamista ei saada kokonaan toteutettua vuoden 2022 aikana. Muiden hankintojen osalta saatavuusongelmat ja toimitusaikojen venyminen vaikeuttavat hankintojen toteuttamista.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja osaamislautakunnalle on asetettu vuoden 2022 talousarviossa 16 sitovaa toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista seitsemän arvioidaan toteutuvan ja kolmen toteutu-

van osittain vuoden loppuun mennessä. Kuuden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
3	Oppivelvollisuuden piiriin kuumattomien, vailla ammatillista tutkintoa olevien perustutkinto-opiskelijoiden, negatiiviset eroamiset ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna	Koska oppivelvollisuuden laajentuminen tuli voimaan vasta 08/2021, tarkastellaan tässä kaikkia yli 18-vuotiaita vailla ammatillista tutkintoa olevia perustutkinto-opiskelijoita, joista negatiivisen syyn vuoksi eronneiden määrä oli 345 ajalla 1-8/2022 ja 325 ajalla 1-8/2021. Huom. tieto opiskelijoiden pohjakoulutuksesta ei ole kaikilta osin luotettavasti Tredun tiedossa. Eroprosentit lasketaan vuoden viimeiseen raporttiin. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
12	Laajan työttömyysasteen kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	Nuorten ja ulkomaalaisten työllisyystilanteen myönteinen kehitys Tampereella jatkui. Verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen nuorten laaja työttömyysaste laski Tampereella 3,3 prosenttiyksikköä. Viidessä muussa suuressa kaupungissa lasku oli keskimäärin 3,1 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten laajan työttömyysasteen muutos vuoden takaiseen oli Tampereella -1,9 prosenttiyksikköä. Muissa kuutoskaupungeissa laskua oli keskimäärin -4,5 prosenttiyksikköä. Tampereella ulkomaalaisten työttömyysaste on Espoon jälkeen, yhdessä Oulun kanssa kuutossten toiseksi matalin. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
13	Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea saa Tampereella keskimäärin vähintään 4900 henkilöä kuukaudessa	Työttömien työnhakijoiden määrä on Pirkanmaalla laskenut merkittävästi siitä, kun tavoitetaso on asetettu. Suhteessa laskeneeseen työttömyyteen asetettu tavoite ei ole realistinen saavuttaa. Kela maksoi 2022 tammi-elokuussa työmarkkinatukea aktiivitoimenpiteen ajalta keskimäärin 3896 asiakkaalle. Työvoiman hyvän kysynnän ansiosta asiakkaita on ohjattu ensisijaisesti työhön ja vasta toissijaisesti työllistymistä edistäviin palveluihin. Koronan vaikutukset aktivointiasteeseen alkavat olla ohi. Työllisyyskokeilun aktivointiaste on noussut 6,5 prosenttiyksikköä vuoden takaiseen ollen heinäkuun lopussa 39,0 %. Aktivointiaste on korkea suhteessa muihin suuriin kaupunkeihin. Työllisyyskokeilun työttömien asiakkaiden määrä on laskenut elokuusta 2021 14,6 prosentilla (-1580 asiakasta). Lisäksi elokuun lopulla 2021 oli 325 lomautettua kokeilun asiakasta, kun niitä nyt on 113. Työmarkkinatukea työttömyyden takia saavien määrä on laskenut Tampereella 22,2 %. Tässä yhtenä vaikuttavana tekijänä on yrittäjien työmarkkinatukioikeuden päätyminen. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
18	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ovat palautuneet vuoden 2019 tasolle	Tavoite toteutuu osassa kohteissa kesän suuren yleisömäärän vuoksi. Osa kohteista ei pysty kuromaan kiinni tammi-helmikuun koronasulkuja. Museoissa kasvua vuoteen 2019 on suluista huolimatta noin 8 %. Erityisesti Vapriikki ja Sara Hildénin taidemuseo ovat olleet vetovoimaisia. Tampere Filharmonia on kuronut yleisövajettaan ja on nyt -21 % verrokkivuodesta. Kirjastoissa asiakkaita on edelleen kolmanneksen vuotta 2019 vähemmän. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
19	Suurtapahtumien ja kongressien määrä on palautunut vuoden 2019 tasolle	Vuonna 2022 suur tapahtumatyöryhmässä käsiteltyjen ja toteutuneiden suur tapahtumien määrä (12 kpl) on palautunut vuoden 2019 tasolle (12 kpl). Kansainvälisten kongressien osalta vertailutiedot raportoidaan loppuvuonna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
21	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	Seuraava startup -selvitys valmistuu Q3/2022. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
22	Mielikuva Tampereen onnistumisesta innovaatioiden tukemisessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuotta 2022 koskeva tutkimus valmistuu syksyllä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

ELINVOIMAN JA KILPAILUKYVYN PALVELUALUE

28	Tutkijoiden ja erityisasiantuntijoiden ensimmäisten oleskelulupien määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Tavoite raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
29	Työllisyyskokeilun aikana työllistyneiden kokonaismäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuonna 2021 tammi-helmikuussa työllisyyskokeilu ei ollut vielä alkanut, joten vertailuarvoja ei kyseiselle ajalle ole saatavissa. Keskiarvolla laskien kokeilun aikana vuonna 2021 työllistyi 754 asiakasta kuukaudessa Ura-järjestelmästä saatavien tietojen perusteella. Tammi-helmikuussa 2022 työllistymisiä kirjattiin 1532 eli melko tarkkaan vuoden 2021 keskiarvon mukaisesti. Maalis-elokuun työllistymisiä kirjattiin vuonna 2021 yhteensä 4894 ja vuonna 2022 4934. Huomioiden työttömyyden jäljellä oleva rakenne voidaan tulosta pitää hyvänä. Huomioitava on, että työttömien asiakkaiden määrä kokeilussa on vähentynyt elokuusta 2021 14,6 prosentilla (-1580 asiakasta). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
30	Ammatillisista perustutkinnoista on valmistunut vähintään 2700 opiskelijaa	Ajalla 1-8/2022 valmistui 1695 perustutkinto-opiskelijaa. (Ennuste 6.9.2022: 2755 valmistunutta tilanteessa 31.12.2022). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
32	Kansainvälistä saavutettavuutta vahvistetaan Tampere-Pirkkalan lentoyhteyksien kasvulla	Keväällä 2022 on avattu Tampere-Pirkkalan lentokentältä 7 uutta yhteyttä Eurooppaan (Air Baltic). Tavoite toteutui.	+
33	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakouluyhteisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Tampereen ammattikorkeakoulun kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärät kasvoivat noin 37 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tampereen yliopiston kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärät lisääntyivät 9 % maisteriohjelmiin (hakukohteet vaihtelevat vuosittain) ja 151 % kandiohjelmiin. Tavoite toteutui.	+
34	Tampere on Suomen suosituin opiskelukaupunki	Tampere on vuonna 2022 Suomen suosituin opiskelukaupunki (Taloustutkimus Oy, 9.5.2022). Tavoite toteutui.	+
36	Lähivuodet kattava suunnitelma lukioiden aloituspaikkojen lisäämiseksi on laadittu	Lukuvuosina 2023-2024, 2024-2025 ja 2025-2026 lukioiden aloituspaikkoja voidaan lisätä 30/lukuvuosi laaditun alustavan suunnitelman mukaisesti. Alustava suunnitelma on laadittu. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden ensimmäinen työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.8.-31.8.2022. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
44	Asiakaskokemus on parantunut Tredussa ja lukiokoulutuksessa edelliseen vuoteen verrattuna	Tredussa valmistuvien opiskelijoiden tyytyväisyys saamaansa koulutukseen oli 4,2 ajalla 1-8/2022 (1-8/2021: 4,2). Lukiokoulutuksessa tammikuussa toteutetuissa palautekyselyissä abiturienttien opiskelijatyytyväisyys oli 4,1 (2021:4,0) ja aloittavien 4,1 (2021:4,1). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Tuottavuus

Elinvoima- ja osaamislautakunnan palvelujen tavoitteena on edistää alueen elinvoimaisuutta, kilpailukykyä, työllisyyttä ja osaamista sekä kaupungin kansainvälistä tunnettuutta ja vetovoimaisuutta.

Viime vuoteen verrattuna asukaskohdaisiin työvoimakustannuksiin on vaikuttanut etenkin oppivelvollisuuden laaje-

neminen, joka on kasvattanut menoja lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Nämä katetaan Tredun osalta ammatillisen koulutuksen valtionosuuksilla, jotka kohdistetaan lautakunnan toimintatuloihin. Tämän vuoksi asukaskohtaisissa nettomenoissa ei ole tapahtunut olennaista muutosta.

Tuottavuusmittarit, Elinvoima- ja osaamislautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	VS 2022
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa/asukas	-245	-240	5	-2,2 %	-409
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-530	-539	-8	1,6 %	-861
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-275	-288	-13	4,9 %	-444
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-76	-78	-2	2,4 %	-164
Selittävät mittarit					
Sairauspoissaolot, %	2,50	3,50	1,0	%yks	2,40%
Tilatehokkuus, htm2/asukas	0,67	0,69	0,03	4%	0,66
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %	244 500

ASUNTO- JA KIINTEISTÖLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliitikka					
Toimintatulot	159 269	292 627	275 527	293 158	17 631
Toimintamenot	-66 289	-102 301	-112 029	-111 427	602
Toimintakate	92 980	190 325	163 498	181 731	18 233

Suurimmat poikkeamat:

- Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan kertyvän 12,4 milj. euroa suunniteltua enemmän.
- Pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennuste on 56,1 milj. euroa, joka on 2,3 milj. euroa suunniteltua suurempi.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakateen toteuma tammi-elokuussa oli 93,0 milj. euroa, mikä on 16,0 milj. euroa kauden vuosisuunnitelmaa huonompi. Toimintatuotot ovat toteutuneet 24,4 milj. euroa tasaisen vauhdin vuosisuunnitelmaa pienempinä. Poikkeama aiheutuu keskeisimmin pysyvien vastaavien myyntivoitoista, jotka eivät kerry tasaisesti vuoden aikana. Toimintakulut

ovat toteutuneet 8,4 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempinä. Budjetissa on huomioitu myytävien kohteiden takaisinvuokraus, joka ei ole toteutunut vielä alkuvuodesta.

Tilinpäätösennusteen toimintakate, 181,7 milj. euroa, on 18,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutuvan 13,9 milj. euroa, joka on 12,4 milj. euroa budjetoitua enemmän. Maankäyttösopimuskorvaukset tuloutuvat yhdyskuntarakentamisen toteutumisen suhteessa. Merkittävimpänä kohteena on Lamminpäässä sijaitseva Nauhatehtaan kaava-alue. Pysyvien vastaavien myynti-

voittojen ennuste 56,1 milj. euroa on 2,3 milj. euroa suunniteltua parempi. Merkittävimpiä kohteita, joista myyntivoitot muodostuvat, ovat Kalevan Iskun alueen asuntotontit sekä Frenckellin kiinteistö ja sote-kiinteistöt. Vuokratuottojen ennuste on 3,0 milj. euroa budjetoitua parempi, koska tonttivuokrien indeksikorotukset ovat olleet budjetoitua korkeammat.

Toimintakulujen ennuste alittaa vuosisuunnitelman 0,6 milj. eurolla, koska tilavuokrauspalveluiden alv-oikaisuiden ajantasaistumisen myötä ei ole tarvetta tehdä niin suurta yksittäistä oikaisua, johon budjetissa oli varauduttu.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Asunto- ja kiinteistölautakunnalle on asetettu vuoden 2022 talousarviossa kolme sitovaa toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista kahden

arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Yhden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
14	MAL4-sopimuksen mukainen asunto- tuotantotavoite 573 asuntoa toteutuu	Elokuun loppuun mennessä Tampereelle on valmistunut 573 kohtuuhintaista asuntoa (vuokra: 534, aso: 39). Kaupunkiseudun asuntopoliittisessa ohjelmassa (seutuhallitus 26.1.2022) on tarkennettu MAL4-sopimuksen kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteeksi Tampereen osalta 716 kohtuuhintaista asuntoa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
15	Yhtiömuotoiseen asumiseen on asetettu haettavaksi avoimessa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä tontteja 100.000 kem2	Kesäkuun yhtiömuotoisten tonttien haussa oli haettavana 37 160 k-m2 rakennusoikeutta. Tonttihaun ohjelmointi 130 000 k-m2 sisältää epävarmoja alueita, joilla asemakaavat eivät ole saaneet lainvoimaansa. Loppuvuoden aikana järjestetään vielä toinen tonttihakua, johon asemakaavojen lainvoimaisuuden etenemisen perusteella odotetaan saatavan rakennusoikeutta vielä reilun 60 000 k-m2:n verran. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden ensimmäinen työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.8.-31.8.2022. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Asunto- ja kiinteistö-lautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-11 340	-8 075	-21 210	-16 505	4 705
Pysyvien vastaavien luovutustulot	2 478	38 053	34 400	16 749	-17 651
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)					
Bruttoinvestoinnit	-69 545	-88 537	-119 744	-106 120	13 624
Rahoitusosuudet	285	792	293	293	0
Nettoinvestoinnit	-69 260	-87 745	-119 451	-105 827	13 624
Pysyvien vastaavien luovutustulot	402	63 245	33 900	99 702	65 802
Hiedanranta					
Bruttoinvestoinnit	-7 985	-7 833	-19 000	-14 500	4 500
Viiden tähden keskusta					
Bruttoinvestoinnit	-1 093	-3 278	-4 250	-4 250	0

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Asunto- ja kiinteistölautakunnan investoinnit muodostuvat talonrakennushankkeista, maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Erikseen valtuustoon nähden sitovien kehitysohjelmien Viiden tähden keskusta ja Hiedanranta investointimenoja sisältyy lautakunnan vuosisuunnitelmaan yhteensä 23,3 milj. euroa.

Tammi-elokuussa lautakunnan alaisia investointeja on toteutettu yhteensä 90,0 milj. eurolla. Talonrakennushankkeita on toteutettu alkuvuoden aikana 69,3 milj. euroa, josta n. 60 % muodostuu koulujen ja päiväkotien uudis- ja lisärakennushankkeista sekä korjaushankkeista. Investointien toteuma maaomaisuuden investoinneista muodostuvan akila pl. erikseen sitovat erät osalta on 11,3 milj. euroa. Toteumasta merkittävimmän osan aiheutti määrärahojen ostaminen Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriltä (KV 31.1.2022 57) 9,9 milj. eurolla.

Lautakunnan nettoinvestointien tilinpäätösennuste, 141,1 milj. euroa, on 22,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi.

Tampereen kaupunki hankkii tiloihin ja rakennuksiin liittyvät hanke- ja rakennuttamispalvelut Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä. Vuoden 2021 talonrakennuksen nettoinvestointien vuosisuunnitelma sisältäen uudelleenbudjetoinnit ovat yhteensä 105,8 milj. euroa. Tilinpäätösennusteessa talonrakennushankkeiden arvioidaan toteutuvan 15,1 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Merkittävimmät kohteet, joihin alitus kohdistuu, ovat Etelä-Hervannan koulu ja päiväkoti uudisrakennus ja Sammon koulun laajennus ja päiväkoti sekä korjaushankkeista Pyynikintie 2 koulurakennus sekä Hyhkyn koulun perusparannus.

Pispalan koulun perusparannus hankkeen vuoden 2022 määräraha on ylittymässä 950 000 euroa. Hankkeen toteutussuunnitelma hyväksyttiin toukokuussa 2020 ja hankkeen kustannusarvio oli 9,8 milj. euroa. Rakennustyöt aloitettiin elokuussa 2020 ja ne valmistuivat sisäpuolisten töiden osalta heinäkuussa 2022 ja pihatöiden osalta syksyllä 2022. Työn aikana rakenteissa on todettu lisää asbestia ja huonokuntoisia kattopalkkeja, joiden purku ja lisätuenta ovat aiheuttanut lisäkustannuksia sekä valmistumisen siirtymisen viidellä kuukaudella. Hankkeen päivitetty toteutuskustannusarvio on 12,2 M€ ja se

on hyväksytty Asunto- ja kiinteistölautakunnan käsittelyssä 20.4.2022.

Hyhkyn koulu (rak 1 ja 2) perusparannus hankkeelle oli talousarviossa 3,750 milj. euron määräraha tälle vuodelle ja uudelleenbudjetoinnilla siirrettiin vuoden 2021 käyttämättä jäänyttä määrärahaa 1,2 milj. euroa. Vuoden 2022 määrärahan ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 1,471 milj. eurolla. Hankkeen kokonaismäärärahan ennustetaan puolestaan ylittävän 1,45 milj. eurolla, koska korjaustöiden tarve on lisääntynyt merkittävästi rakenneavausten yhteydessä todettujen vikojen ja puutteiden takia. Hankkeen uusi toteutuskustannusarvio on 7,8 milj. euroa ja se on hyväksytty Asunto- ja kiinteistölautakunnan käsittelyssä 20.4.2022.

Kaupin urheilupuistolle varattu kokonaismääräraha on yhteensä 13,8 milj. euroa, josta katsomon osuus on 9,98 milj. euroa. Katsomorakennuksen teräsrakenteiden kallistuminen ja toimitusvaikeudet ovat viivästyttäneet töiden valmistumista ja nostaneet toteutuskustannuksia. Uusi kokonaiskustannusennuste on 15,2 milj. euroa ja vuoden 2022 määrärahan ennustetaan ylittävän 1,351 milj. eurolla.

Maaomaisuuden (pl. Kehitysohjelmat) investointien ennuste on 16,5 milj. euroa ja se alittaa vuosisuunnitelman 4,7 milj. euroa. Takojankatu ja Sulkavuori -hankkeissa ennustetaan yhteensä 3,5 milj. euron alitusta. Kaava on edelleen kesken ja sen vahvistumista odotetaan ennen kuin työt voidaan aloittaa. Arvioitu aloitusajankohta on siirtynyt loppuvuoteen.

Pysyvien vastaavien luovutustuloja on kirjattu tammi-elokuussa 2,8 milj. euroa. Pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste koko vuodelle on 116,5 milj. euroa, mikä on 48,2 milj. euroa suunniteltua enemmän. Ennusteeseen sisältyy merkittävimpinä kohteina mm. Ylioppilastalo, Kalevan Iskun alueen asuntotontit sekä Frenckellin kiinteistö ja sote-kiinteistöt.

Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien investoinneista kerrotaan Kehitysohjelmat-osiossa.

Talonrakennushankkeet (1 000 euroa)	Kustannus- arvio	Tot. 2022	VS 2022	Ennuste 2022	Ero VS / Enn
UUDIS- JA LISÄRAKENNUKSET					
Varhaiskasvatus ja perusopetus					
Ahvenisjärven koulu uudisrakennus (ent. Pohjois-Hervannan koulu)	28 335	53	300	200	100
Etelä-Hervannan koulu ja päiväkoti uudisrakennus	33 960	8 839	15 916	13 200	2 716
Eteläpuiston päiväkoti ja koulu	10 049	103	500	300	200
Hippoksen uusi päiväkoti	5 001	0	0	0	0
Ikurin päiväkoti ja koulu uudisrakennus	10 700	2 063	4 617	4 500	117
Isokuusen päiväkoti ja koulu, uudisrakennus	9 892	308	300	360	-60
Lamminpään koulu rakennus 2 uudisrakennus	10 700	60	420	200	220
Lielahden uusi päiväkoti	6 960	22	22	22	0
Multisillan päiväkoti uudisrakennus	7 305	300	510	400	110
Olkahisen koulun uudisrakennus ja päiväkodin perusparannus	12 900	487	1 181	1 148	33
Pellervon päiväkoti ja koulu uudisrakennus	8 915	6	18	10	8
Sammon koulun laajennus ja päiväkoti (ent. Liisanpuiston koulu ja päivä- koti)	28 000	6 339	15 345	12 500	2 845
Messukylän päiväkoti uudisrakennus	8 260	174	928	930	-2
Tasanteen päiväkoti, uudisrakennus	8 070	31	200	180	20
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Kulttuuripalvelut					
Tampereen taidemuseon laajennus	22 830	1	200	50	150
Vapaa-aikapalvelut					
Tammelan stadion uudisrakennus	31 600	9 854	12 448	12 450	-2
Kaupin urheilupuisto	13 800	9 267	8 649	10 000	-1 351
Sosiaali- ja terveystalvet					
Hatanpään sosiaali- ja terveyskeskus, uudisrakennus	29 000	0	475	0	475
Koukkuniemi:Männistö,Rausan laajennus	11 000	0	0	0	0
Konsernihallinto					
Eteläinen paloasema, uudisrakennus	13 377	36	0	40	-40
Tampereen kaupunginarkisto, uudisrakennus	7 399	4 206	6 474	6 300	174
UUDIS- JA LISÄRAKENNUKSET YHTEENSÄ		42 149	68 503	62 790	5 713
PERUSPARANNUSHANKKEET					
Varhaiskasvatus ja perusopetus					
Hyhkyn koulun (rak 1 ja 2) perusparannus	7 800	1 957	4 971	3 500	1 471
Härmälän koulu perusparannus	14 481	47	200	200	0
Kissanmaan koulun perusparannus	13 510	139	222	220	2
Lentävänniemen koulu A-osan sisäilmakorjaukset	3 575	0	0	0	0
Messukylän koulu perusparannus	7 975	1 486	1 410	2 200	-790
Pispalan koulun perusparannus	12 200	3 290	3 429	4 380	-951
Pyynikintie 2 koulurakennus	23 960	7 170	14 685	12 000	2 685
Päiväkotien ja koulurakennusten pienet hankkeet 2022	4 060	1 926	4 060	3 400	660
Päiväkotien perusparannus 2022	5 290	3 935	5 290	5 050	240
Tammelan koulun, rakennus 2 uuden osan sisäilmaperustarannus	16 160	32	579	100	479
Lukiokoulutus					
Lukioiden pienet hankkeet 2022	300	172	300	300	0
Tampereen Lyseon lukio perustarannus	20 237	146	400	300	100

ELINVOIMAN JA KILPAILUKYVYN PALVELUALUE

Talonrakennushankkeet (1 000 euroa)	Kustannus- arvio	Tot. 2022	VS 2022	Ennuste 2022	Ero VS / Enn
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Kulttuuripalvelut					
Kirjastot ja kansalaisopistoyksikkö pienet hankkeet 2022	300	170	300	240	60
Kokoelmakeskus, perusparannus	6 000	19	263	50	213
Kulttuuri ja taide pienet hankkeet 2022	1 031	901	1 031	960	71
Nekalan koulun sisäilmakorjaus ja muutos	13 050	4	300	100	200
Tampereen taidemuseon perusparannus	8 115	0	100	50	50
Tampere-talon korjaustyöt	400	349	400	400	0
Tullikamarin perusparannus	10 810	0	350	200	150
Vapaa-aikapalvelut					
Hakametsän Sport-Campuksen kehittäminen	15 400	0	100	50	50
Hervannan jäähallin oheistilojen perusparannus	2 049	40	100	100	0
Hervannan uimahallin allasosaston perusparannus sekä ilmastoinnin uusiminen	5 700	0	0	0	0
Hervannan vapaa-aikakeskus perusparannus	11 440	168	200	300	-100
Liikunta ja nuoristo pienet hankkeet 2022	1 011	571	1 011	750	261
Liikuntapaikkojen perusparannus 2022	1 441	481	1 441	700	741
Sosiaali- ja terveystalot					
Koukkuniemi Hallintorakennus perusparannus	0	0	0	0	0
Koukkuniemi Havula perusparannus	10 920	0	187	0	187
Koukkuniemi Iltala ja Juhlatalo (Iltala ensin)	15 988	42	300	50	250
Sosiaali- ja terveystalot pienet hankkeet 2022	1 034	414	1 034	980	54
Muut kiinteistöt					
Hiedanrannan rakennusten perusparannus 2021	1 500	-5	1 500	0	1 500
Muiden rakennusten kiinteistö- ja laiteinvestoinnit sekä kaupunkikuvallisten kohteiden investoinnit 2022	4 358	2 429	4 358	3 600	758
Sisäilmaolosuhdeinvestoinnit 2022	3 862	1 481	3 862	2 800	1 062
Valmistuneiden kohteiden jälkityöt 2022	308	20	308	300	8
Ensikertainen kalustaminen välivuokrauksessa 2022	50	0	50	50	0
Kohdistamaton, Liikunta ja nuoriso pienet hankkeet 2022	0	2	0	0	0
Liittymät	0	6	0	0	0
PERUSPARANNUSHANKKEET YHTEENSÄ		27 392	52 741	43 330	9 411
TALONRAKENNUSHANKKEET YHTEENSÄ		69 540	121 244	106 120	15 124
Rahoitusosuudet		-285	-293	-293	0
TALONRAKENUUSHANKKEIDEN NETTOINVESTOINNIT PL. HIEDANRANTA (SITOVA ERÄ)		69 260	119 451	105 827	13 624
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		402	33 900	99 702	65 802
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ		68 858	85 551	6 125	

Tuottavuus

Asunto- ja kiinteistölautakunnan palvelut koostuvat tilaomaisuuden hallinnasta, asumisen kehittämisestä sekä kiinteistötoimen yksiköstä. Asukaskohtaisen tilikauden tuloksen negatiivista kehityssuuntaa selittävät poikkeuksellisen

suuret omaisuuden myyntivoitot alkuvuonna 2021. Edelliseen vuoteen nähden asukaskohtaiset käyttökustannukset ovat kasvaneet noin 9 %, jossa taustalla keskeisimpänä tekijänä on ulkoisten vuokratulujen kasvu.

Tuottavuusmittarit, Asunto- ja kiinteistölautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	VS 2022
Päämittarit					
Tilikauden tulos, euroa/asukas	403	196	-206	-51,2 %	421
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-372	-402	-30	8,1 %	-619
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-11	-12	-1	6,7 %	-20
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-136	-126	10	-7,5 %	-214
Selittävät mittarit					
Tilatehokkuus, htm2/asukas	11,13	9,11	2,02	18,1 %	9,10
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %	244 500

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Toimintatulot	16 432	32 596	30 329	31 129	800
Toimintamenot	-47 122	-65 403	-71 706	-73 366	-1 660
Toimintakate	-30 690	-32 807	-41 377	-42 237	-860
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatieto / Joukkoliikenteeseen kohdistuva osuus)	403	305	336	336	0
Toimintakate vyörytyksin	-30 288	-32 503	-41 041	-41 901	-860
Kaupunkiympäristön suunnittelu					
Toimintatulot	4 358	12 449	12 380	12 380	0
Toimintamenot	-10 120	-14 558	-15 388	-15 488	-100
Toimintakate	-5 762	-2 109	-3 008	-3 108	-100
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-572	-1 225	-1 607	-1 607	0
Toimintakate vyörytyksin	-6 334	-3 334	-4 615	-4 715	-100
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito					
Toimintatulot	9 451	13 719	13 306	14 106	800
Toimintamenot	-29 307	-37 649	-43 386	-44 986	-1 600
Toimintakate	-19 856	-23 930	-30 080	-30 880	-800
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-515	-622	-685	-685	0
Toimintakate vyörytyksin	-20 371	-24 552	-30 764	-31 564	-800
Kestävä kaupunki					
Toimintatulot	2 234	5 774	4 169	4 169	0
Toimintamenot	-5 177	-8 104	-8 886	-8 846	40
Toimintakate	-2 943	-2 330	-4 716	-4 676	40
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-645	-941	-946	-946	0
Toimintakate vyörytyksin	-3 588	-3 270	-5 662	-5 622	40
Raitiotie-kehitysohjelma					
Toimintatulot	0	3	0	0	0
Toimintamenot	0	-1 297	0	0	0
Toimintakate	0	-1 294	0	0	0
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	0	-50	0	0	0
Toimintakate vyörytyksin	0	-1 344	0	0	0

- Maanrakennusalan kustannukset nousivat vuoden 2022 heinäkuussa 18,1 % vuoden takaisesta

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan kaupunkiympäristön palvelualueen toteutuneet toimintatuotot alit-

tavat 3,7 milj. eurolla vuosisuunnitelman ja toimintakulut alittavat 0,6 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Toimintatuottojen alitus johtuu osaltaan toiminnan kasvuvaihteluista, sillä muun muassa kuluvan vuoden hulevesimaksujen laskutus

ajoittuu vuosisuunnitelmasta poiketen. Toisaalta myös kaupunkisuunnittelun sekä rakennusvalvonnan tuotot ovat toteutuneet vuosisuunnitelmaa pienempinä. Toimintakulujen alitukseen vaikuttaa pääosin se, että alkuvuonna aktivoitiin Valmistus omaan käyttöön -tilien kautta omajohtoisten rakennuskohteiden kuluosuuksia investointihankkeiksi suunniteltua enemmän. Toisin sanoen omajohtoisten rakennuskohteiden toteuma oli suunnitelmaa suurempi. Tällä ei ole vaikutusta toimintakatteeseen. Poikkeamaan vaikuttaa myös toiminnan kasvuvaihtelut vuosisuunnitelmaan verrattuna, sillä hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 21.2.2022 § 15) suuruudeltaan 0,03 milj. euron talousarvionmuutoksen yhdyskuntalautakunnan Unalab -projektin käyttötalousmenoihin. Unalabissa on EU-rahoitus ja kustannukset haetaan sopimuksen mukaisesti rahoittajalta vuoden 2022 aikana. Muutoksen nettovaikutus palvelualueen ja kaupungin tulokseen on +/- 0 euroa.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakateen ennustetaan toteutuvan 0,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Tuottojen ylitys johtuu pääasiassa katutilavalvonnan tuottojen suutuisasta kehityksestä. Runsasluminen talvi vaikutti lumenvastaanoton maksutuottoihin, joiden ennustetaan myös ylittyvän. Toisaalta kadunvarsipysäköinnin ja asukaspysäköinnin tuottojen ennustetaan alittuvan. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 1,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen

pääosin katujen kunnossapidon kustannusten ylityksestä.

Talousarvio sisältää 1,1 milj. euroa kaupungin johtoryhmän 8.6.2021 asettamia karsinta- ja lisätulotavoitteita kohdistuen lautakunnan palveluryhmien käyttötaloustuloihin ja käyttötalousmenoihin.

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 3,9 milj. eurolla vuosisuunnitelman johtuen pääosin hulevesimaksujen tuottojen alituksesta, sillä hulevesimaksujen laskutuksen ajoittuminen poikkeaa vuosisuunnitelmasta. Toisaalta myös rakennusvalvonnan tuotot ovat toteutuneet 0,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, sillä myönnettyjen rakennuslupien määrä ei enää kasva edellisvuoden tapaan. Asemakaavoituksessa hankelaskutus on toteutunut 0,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Osittain alitus johtuu osavuotisesti täyttämättä olevista vakansseista sekä osa-aikaisuuksista, jotka alentavat henkilöstökuluja. Alitukseen vaikuttaa myös toiminnan kausivaihtelut vuosisuunnitelmaan verrattuna, sillä hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,1

milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen yleiskaavoituksen ulkoisten palveluostojen ylityksestä. Vuoden 2022 yleiskaavayksikölle budjetoitu konsulttimääräraha ei riitä kaikkien ohjelmoitujen töiden käynnistämiseen vuoden 2022 aikana, mikä aikataulun toteutumiseksi on välttämätöntä. Aikataulussa pysyminen vaatii lisäresursointia.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Ylitys johtuu pääosin pysäköinninvalvonnan ja katutilavalvonnan tuottojen suotuisasta toteumasta. Pysäköinninvalvonnan tuottoja kasvattaa kahden viran täyttäminen ja pysäköintivirhemaksujen suurempi määrä. Katutilavalvonnan tuottoja kasvaa käsiteltyjen lupahakemusten suuri määrä sekä keskustan isojen päätyneiden rakennuskohteiden katulupien laskutus. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Tuottojen ylitys johtuu pääosin edellä mainituista syistä johtuvista pysäköinninvalvonnan ja katutilavalvonnan tuottojen ennustetusta 1,1 milj. euron ylityksestä. Toisaalta kadunvarsipysäköinnin tuottojen ennustetaan alittuvan 0,5 milj. euroa, mihin vaikuttaa muun muassa pysäköinnin siirtyminen enenevässä määrin katujen varsilta pysäköintihalleihin sekä se, että keskustaan tullaan

muilla kulkumuodoilla kuin henkilöautolla. Toisaalta runsasluminen talvi vaikutti lumenvastaanoton maksutuottoihin, joiden ennustetaan ylittyvän 0,2 milj. euroa. Toimintakulut (sisältäen vok) ovat toteutuneet noin 0,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen pääosin kunnossapidon kustannusten ylityksistä. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 1,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Ylitysennusteesta 1,0 milj. euroa johtuu Tampereen Infra Oy:lta kokonaispalveluna ostettavan yleisten alueiden kunnossapidon vaatimasta lisärahoituksesta ja 0,5 milj. euroa johtuu vaikean talven aiheuttamista lisäkustannuksista.

Kestävä kaupunki -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 0,6 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Alitus johtuu pääosin siitä, että saatujen tukien ja avustusten tuloutus ei ajoitu vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti. Toimintakulut ovat toteutuneet noin 0,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä, sillä pääosin ympäristö- ja ilmasto- ja politiikan ja kestävyden hankkeet eivät ajoitu vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti. Toimintatuottojen ja toimintakulujen ennustetaan toteutuvan olennaisesti vuosisuunnitelman mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan olennaisesti vuosisuunnitelman mukaisesti.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-32 760	-59 896	-60 030	-59 230	800
Rahoitusosuudet	0	3 049	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-32 760	-56 847	-60 030	-59 230	800
Viiden tähden keskusta					
Bruttoinvestoinnit	-2 801	-9 750	-12 000	-8 500	3 500
Hiedanranta					
Bruttoinvestoinnit	-60	-10	-100	-100	0

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan Kaupunkiympäristön palvelualueen nettoinvestointien ennuste on 67,8 milj. euroa mikä on 4,3 milj. euroa alle vuosisuunnitelman. Tästä yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan alitus on 0,8 milj. euroa ja Viiden tähden keskusta – kehitysohjelman alitus on 3,5 milj. euroa.

Kustannusten voimakas nousu edellyttää hankkeiden priorisointia ja osittain investointien aloitusten siirtämistä seuraavalle vuodelle. Maanrakennusalan kustannukset nousivat vuoden 2022 heinäkuussa 18,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Valtuusto hyväksyi helmikuussa (KV 21.2.2022 § 15) Kaupunkiympäristön palvelualueen yhdyskuntalautakunnan 3,9 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2021 siirtyneistä kehitysohjelmien hankkeiden rahoista sekä 0,03 milj. uudelleen budjetoinnin Unalab -projektin investointimenoista. Kehitysohjelmien uudelleen budjetoinnista 3,8 milj. euroa kohdistuu Viiden tähden keskusta –kehitysohjelmaan ja 0,1 milj. euroa Hiedanranta –kehitysohjelmaan. Unalab -projektin uudelleen budjetointiesitys kohdistuu viherseinäinvestointiin viimeistelyyn. Unalabissa on 100 prosentin EU-rahoitus ja aiheutuneet kustannukset haetaan rahoittajalta vuoden 2022 aikana.

Kaupunkiympäristön suunniteltu -palveluryhmässä perustoiminnan bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmässä bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan 0,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Alkuvuodesta kilpailutettujen urakoiden hinnat ovat nousseet 5 – 30 prosenttia verrattuna kustannusarvioihin sekä vuoden 2021 hintatasoon. Kustannustason noususta johtuen on arvoltaan noin 4,0 milj. euron hankkeiden aloitusta siirretty tuleville vuosille, mikä keventää vuoden 2022 investointien menoja. Tällaisia hankkeita ovat muun muassa Tammelankadun peruskorjaus, Satakunnan- ja Pirkankadun risteysalueen liikennejärjestelyt, Ratapihan- ja Viinikankadun risteysalue, Rukkamäen kevyen liikenteen väylän levitys, Rivinteripuiston tukimuuri sekä Tammelan stadionin rakentamiseen liittyvät katujärjestelyt. Lisäksi arvoltaan noin 1,8 milj. euron hankkeiden aloitus siirtyy suunnitelmien tai kaavoituksen viivästyttä. Tällaisia hankkeita ovat Kaupinkadun jalankulun ja kevyen liikenteen väylä välillä Sammonkatu – Teiskontie sekä Tohlopinrannan alue. Kolmenkulmantiellä tehdään yhtäjaksoisesti iso louhintaurakka (59 000 m³tr) ja lisä-

tarve kohteelle 2,0 milj. euroa. Louhe murskataan myöhemmin ja käytetään muilla kohteilla rakennusmateriaalina, mistä aiheutuu kustannussäästöjä kyseisissä kohteissa. Tammelan kaava-alueen rakentamiskohteista osa siirtyi vuodelta 2021 tälle vuodelle, mikä merkitsi noin 0,7 milj. euron lisätarvetta verrattuna talousarvioon. Insinöörinkadun ja lankulun ja kevyen liikenteen väylän toteuttamisesta osa siirtyi vuodelta 2021 vuodelle 2022 kaavatilanteesta johtuen, josta aiheutui vajaan 0,5 milj. euron lisätarve tälle vuodelle. Käynnissä olevilla kohteissa on erilaisiin indekseihin sidottuja kustannuksia (merkittävimpana raitiotien rinnakkaishankkeet), mistä saattaa aiheutua huomattavia kustannusseuraamuksia.

Lautakunnan talousarvioon sisältyvän, ja erikseen talousarviossa sitovan, Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan 3,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä, sillä Itsenäisyydenkadun alikulun ja Ratapihankadun sillan kohteet eivät käynnisty vuonna 2022. Hiedanranta -kehitysohjelmien nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Yhdyskuntalautakunnalle on asetettu vuoden 2022 talousarviossa kahdeksan

sitovaa toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista neljän arvioidaan toteutuvan, yhden toteutuvan osittain ja yhden tavoitteen jäävän toteu-

tumatta vuoden loppuun mennessä. Kahden tavoitteen toteutumisesta ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
16	Asemakaavoituksella on mahdollistettu vuosittain 110 pientalon rakentaminen	Asemakaavoitusohjelma 2022-2026 mukaisia pientalotonttien asemakaavoja on ohjelmoitu valmistumaan suurimmaksi osaksi 2024-2026, yhteensä 600-700 kpl. 1-8/2022 on valmistunut 7 uuden omakotitontin asemakaavaa olemassa olevia pientaloalueita täydentäen. Omakotitonttien jakamiseen tähtäävät asemakaavat tehdään kiinteistönomistajan / -haltijan aloitteesta ja niitä on tehty keskimäärin 25 kpl/vuosi. Lisäksi on valmistunut pientalorakentamisen mahdollistavia asemakaavoja mm Hyhkyn laaksoon (ak 8391) 30 uudelle kaupunkipientalolle ja n. 12 rivitaloasunnolle. Hyväksymiskäsittelyssä olevien asemakaavojen varannossa on omakotitontteja lisäksi n. 150 kpl. Jatkuva haussa on Kämmenniemessä 22 asemakaavoitettua omakotitonttia. Tavoite ei tule toteutumaan vuoden 2022 osalla, koko asemakaavoitusohjelman 5-vuotikaudella kylläkin, mikäli kohteet säilyvät nykyisellään.	-
23	80 % asemakaavoitetusta asuin-kerrosalasta sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin	Asemakaavoitusohjelman mukaisesti vuonna 2022 valmistuvien asemakaavojen asuin-kerrosalasta n. 95% sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin. 1-8/2022 ehdotukseksi valmistuneista asemakaavoista tälle kasvun vyöhykkeelle on sijoittunut 36% asumisen kerrosalasta. Vuodelle 2022 valmistuvaksi ohjelmoitujen, kestävän kasvun vyöhykkeelle sijoittuvien asemakaavojen valmistuminen on eri syistä viivästynyt ja tavoitteen saavuttaminen on epävarmaa. Tavoitteen toteutumisesta ei voida vielä arvioida.	?
25	Liikkuminen kestäville kulkutavoilla on lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden 2022 alusta on otettu käyttöön uusi kestävä liikunnan indeksi, jossa on mukana jalankulku, pyöräliikenne sekä joukkoliikenne. Indeksien perusvuodeksi on asetettu vuosi 2017 (indeksi 100 % kaikkien kulkumuotojen osalta). Indeksien kehitys työ on vielä osin kesken ja varsinkin jalankulun mittauspistetieto on tässä vaiheessa rajallista. Mittauspisteitä on lisätty vuoden 2022 aikana. Alustavien tulosten perusteella liikkuminen kestäville kulkutavoilla on tammi-elokuussa 2022 kasvanut 10,1 % vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koko vuoden 2022 indeksin ennustetaan kasvavan runsaalla 10 %:lla vuoteen 2021 verrattuna, jolloin oltaisiin lähellä perusvuoden 2017 indeksiä. Eri kulkumuotojen osalta ennustetaan v. 2022 indeksin kasvavan jalankulun osalta n. 7 %, vähenevän pyöräliikenteen osalta n. 5 % ja kasvavan joukkoliikenteen osalta n. 37 % vuoteen 2021 verrattuna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
26	Raitiotien osan 2 rakentaminen on edennyt tavoitellun aikataulun mukaisesti	Raitiotien rakentaminen Pyyrikintorin ja Santalahden välillä etenee suunnitellulla tavalla. Sepänkadun silta saatiin avattua liikenteelle 8/2022. Raitiotien rakentaminen Hiedanrannan keskustan ja Lentävänniemen välillä etenee myös suunnitellulla tavalla. Näsisaaren rakentaminen etenee aikataulussa. Raitiotien rakentamisaikataulu Näsisaaren kohdalla tarkentuu, kun Näsisaaren painumaseurannan tulokset saadaan arviolta 4/2023. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
27	Luonnon monimuotoisuusohjelman toimeenpano on käynnistynyt	Luonnon monimuotoisuusohjelman toimenpideohjelma on valmistunut ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.6.2022. Ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
31	Keskustan saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla on huomioitu liikenneratkaisuissa ja liikkumisen asiakastytyväisyyden seuranta on käynnistynyt	Keskustan liikennejärjestelmätyö on aloitettu liikennejärjestelmäsuunnitelmaa palvelevien lisäselvitysten osalta. Näitä ovat mm. Kunkun parkin ensimmäisen vaiheen selvitys ja keskustan pysäköintijärjestelmän suunnittelu, liikenteen tulevaisuuden skenaariot ja niiden vaikutukset selvitys, keskustan liikennemallin päivitys ja kaupunkilogistiikan toimenpideohjelma. Selvitykset valmistuvat syksyllä 2022. Käynnissä olevat ja jo aikaisemmin laaditut selvitykset muodostavat pohjan vuonna 2023 tehtävälle keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmalle. Asiakastytyväisyyden seurannan osalta toteutetaan kaikki liikennemuodot käsittävä kyselytutkimus vuonna 2023. Tutkimuksen valmistelu käynnistetään syksyllä 2022. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Vuoden ensimmäinen työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.8.-31.8.2022. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
44	Asiakaskokemus on parantunut rakennusvalvonnassa ja katujen ja yleisten alueiden kunnossapidossa edelliseen vuoteen verrattuna	Rakennusvalvonnan asiakaskokemuksen tunnusluku 3,58 on noussut +1% vertailtavasta tarkastelujaksosta 1.1–31.8.2021. Asiakaskokemusta on pyritty parantamaan sähköisellä ajanvarausjärjestelmällä. Talvikunnossapidon laatu tyytyväisyyskyselyn perusteella heikkeni. Tulos 2022 oli 1,8 ja 2021 2,4. Tulosta selittää vaikea talvi. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Tuottavuus

Tuottavuuden tavoitteet ja kehityksen seuranta on laajennettu vuonna 2021 lautakuntien alaiseen toimintaan. Tuottavuutta mitataan talouden päämittareilla, jotka on suhteutettu asukasmäärään.

Selittävät mittarit kuvaavat toimintoja, joilla on vaikutusta tuottavuuteen. Tuottavuuden parantamiseksi palvelualueella on käynnissä tuottavuus- ja tuloksellisuuspilotti, jossa kehitetään tuottavuuden mittaamista, johtamista ja seuranta. Tavoitteena on saada aikaan mittareilla todennettavaa tuottavuusmuutosta. Koronapandemian aikana toteutettuja uusia toimintatapoja hyödynnetään digitalisaation edistämiseksi.

Talouden päämittareiden mukaan asukaskohtaiset nettokustannukset ovat kasvaneet 20 prosenttia ja käyttökustannukset ovat kasvaneet 13 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kustannusten kasvua selittää pääosin raitiotien vastikkeen kasvu lähes kaksinkertaiseksi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna raitiotiejärjestelmän valmiusasteen noustessa. Raitiotien vastikkeen osuus (painoarvo) lautakunnan kustannusrakenteessa on 20 prosenttia, joten joka viides kustannuseuro on vastikkeen aiheuttama. Vaikutus näkyy prosenttimuutoksena suurempana mittarin nettokustannuksessa kuin bruttokustannuksessa. Käyttökus-

tannuksia kasvattaa myös poistotason kasvu vertailuvuodesta. Työvoimakustannukset ovat vertailuvuoden tasolla ja palveluhankinnat 1 prosenttia vertailuvuotta pienemmät, joten inflatorisesta toimintaympäristöstä huolimatta kustannuskasvu on säilynyt näiden osalta maltillisena.

Selittävien mittareiden mukaan työntekijäkokemuksen tulos (QWL -mittari) on lievästi heikentynyt. Sairauspoissaoloissa on tapahtunut hyppäksenomainen kasvu.

Tuottavuusmittarit, Yhdyskuntalautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	TA 2022 *
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa / asukas	-104	-124	-20,4	20%	-168
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-280	-317	-37,1	13%	-454
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-51	-51	0,2	-0%	-77
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-90	-89	0,5	-1%	-138
Selittävät mittarit					
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	62,8	62,0	-0,8	-1,2 %	62,0
Sairauspoissaolot, %	1,5 %	2,9 %	+1,4 %-yks.		2,2 %
Tilatehokkuus, htm2/henkilötyövuosi *)	20,76	21,99	1,2	6,0 %	13,36
Asukasmäärä	243 417	247 120	3703	1,5 %	247 000

*) TA2022 on päivitetty talousarvio

JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Joukkoliikenne					
Toimintatulot	38 038	53 532	61 772	60 772	-1 000
Toimintamenot	-58 291	-80 971	-85 685	-89 685	-4 000
Toimintakate	-20 252	-27 439	-23 913	-28 913	-5 000
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatietoyksikkö)	-403	-305	-336	-336	0
Toimintakate vyörytyksin	-20 655	-27 744	-24 249	-29 249	-5 000

- Koronapandemia vähentää edelleen jossain määrin Nyssen käyttöä
- Polttoaineiden poikkeuksellisen voimakas hinnannousu

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan joukkoliikenteen palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 3,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Koronapandemia vähentää edelleen jossain määrin joukkoliikennepalvelujen käyttöä. Polttoaineen voimakas hinnannousu vaikuttaa toimintakuluihin, jotka ovat toteutuneet 1,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina pääosin matkustus- ja kuljetuspalvelujen ostojen ylityksen vuoksi.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 5,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 1,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Myyntituottojen ennustetaan toteutuvan 4,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Tuottojen alitus johtuu koronapandemian arvioituista vaikutuksista joukkoliikenteen lipputuloihin. Valtionavustusta ennustetaan saatavan korona -vaikutusten kattamiseen yhteensä 2,0 milj. euroa. Lisäksi joukkoliikenteen muut tuet ja avustukset kasvavat noin 1,0 miljoonaa euroa

vuosisuunnitelmaan verrattuna. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 4,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Polttoaineen poikkeuksellisen voimakkaan hinnannousun vaikutuksesta Tampereen kaupungin liikennelaitoksen kustannukset kasvavat 1,9 milj. euroa ja vastaavasti yksityisille bussiliikennöitsijöille maksettavien korvausten määrä kasvaa 2,1 milj. euroa.

Talousarvio sisältää 3,2 milj. euroa kaupungin johtoryhmän 8.6.2021 asettamia karsinta- ja lisätulotavoitteita kohdistuen lautakunnan käyttötaloustuloihin ja käyttötaloustalouteen.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Joukkoliikenne					
Bruttoinvestoinnit	-13	-275	-500	-500	0
Rahoitusosuudet	0	5	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-13	-270	-500	-500	0

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan Joukkoliikenteen palvelualueen bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennuste on 0,5 milj. euroa, mikä on vuo-

sisuunnitelman mukainen. Investoinnilla rahoitetaan lippu- ja maksatus- ja infojärjestelmän pitkävaikutteisia hankintoja.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle on asetettu vuoden 2022 tulosarviossa neljä sitovaa toiminnan tavoitetta. Elokuun lopun tilanteessa tavoitteista kahden arvioidaan toteutuvan

vuoden loppuun mennessä. Kahden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2022	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
24	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on palautunut vuoden 2019 tasolle	Joukkoliikenteessä tehtiin tammi-elokuussa 2022 yhteensä 26,2 miljoonaa matkaa, mikä on noin 1,5 % vähemmän kuin vastaavalla jaksolla 2019. Tammi-huhtikuun tilanteessa matkustajamäärät olivat vielä 12 % jäljessä vuoden 2019 määrästä. Toukokuusta lähtien Tampereen seudulla on ylittetty vuoden 2019 matkustajamäärät kuukausittain. Joukkoliikenteen matkustajamäärä tulee olemaan vuonna 2022 suurempi kuin se oli vuonna 2019. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
32	Joukkoliikennedyhteys Tampere-Pirkkalan lentoasemalle kehitetään	Talviliikennekaudelle 2021-22 toteutettiin linja 103, joka liikennöi suoraan Tampereen keskustasta Tampere-Pirkkalan lentoasemalle. Reitti kulkee keskustassa rautatieaseman ja linja-autoaseman kautta. Linjalla on yhteydet sekä lähteville, että saapuville lennoille. Omana lentoaseman yhteytenä linjan 103 vuorotarjontaa voidaan muuttaa nopeasti lentoliikenteen tarpeisiin. Palvelun markkinointia on kehitetty yhteistyössä BusinessTampereen kanssa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Työntekijäkokemuskysely toteutettiin 17.-31.8.2022. Kyselyn tulokset eivät ole vielä käytettävissä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
44	Asiakaskokemus on parantunut joukkoliikenteessä edelliseen vuoteen verrattuna	Joukkoliikenteen asiakaskokemuksen mittaamisessa otettiin syyskuussa 2021 käyttöön NPS-mittari. NPS mittaa asiakkaan suosittelemuusluokkua. Bussien osalta NPS-luku oli tammi-elokuussa 24 ja ratikan osalta 45. Suosittelemuusluokkuus on bussien osalta hyvällä ja ratikan osalta erittäin hyvällä tasolla. Vuodenaika vaikuttaa mittaustuloksiin ja Tampereen seudulta ei ole saatavissa vielä vertailutietoa tammi-elokuulta 2021. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

Tuottavuus

Vuoden 2022 tuottavuuden näkökulmasta tärkeimpänä teemana on koronapandemian jälkeen kasvattaa lipputuloja ja erityistä huomiota kiinnitetään tapahtumiin ja uusiin maksutapoihin.

Talouden päämittareiden mukaan asukaskohtaiset nettokustannukset ovat pienentyneet 3 prosenttia ja käyttökustannukset kasvaneet 14 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koronapandemian vaikutus joukkoliikenteen kuluvaan vuoden lipputuloihin on ollut merkittävästi pienempi

kuin pandemian vaikutus oli vertailuvuoden lipputuloihin mikä selittää nettokustannusten pienentymistä elokuun lopun tarkasteluajankohtaan verrattuna. Käyttökustannusten kasvua selittää polttoainehintojen voimakas kallistuminen vertailuajankohtaan verrattuna. Kustannusten kasvua selittää myös raitiotien vastikkeen kasvu noin 50 prosentilla edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna raitiotiejärjestelmän valmiusasteen noustessa. Raitiotien vastikkeen osuus (painoarvo) lautakunnan kustannusrakenteessa on 14 prosenttia,

joten vastikkeen kasvun vaikutus kustannuksiin on merkittävä. Työvoimakustannukset ovat kasvaneet 3 prosenttia, mutta samalla resurssointia asiakaskokemukseen on vahvistettu. Palveluhankinnat ovat kasvaneet 8 prosenttia mihin vaikuttaa liikennöitsijöiden nopeasti kasvaneet kustannukset polttoaineen kallistuessa.

Selittävien mittareiden mukaan työntekijäkokemuksen tulos (QWL -mittari) on säilynyt korkealla tasolla ja sairauspoissaolojen kehitys on ollut maltillista.

Tuottavuusmittarit, Joukkoliikennelautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	TA 2022 *
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa /asukas	-84	-82	2,3	-3%	-97
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-209	-237	-28,3	14%	-348
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-3	-4	-0,1	3%	-6
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-182	-197	-15,3	8%	-289
Selittävät mittarit					
Työntekijäkokemus,QWL (max 100)	77,0	76,9	-0,1	-0,2 %	76,9
Sairauspoissaolot, %	2,6 %	2,7 %	+0,1 %-yks.	-	3,9 %
Tilatehokkuus, htm2/henkilötyövuosi	46,18	36,45	-9,7	-21,1 %	23,4
Asukasmäärä	243 417	247 120	3703	1,5 %	247 000

*) TA2022 on päivitetty talousarvio

KEHITYSOHJELMAT

Hiedanranta

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Hiedanranta	-455	-2 354	-1 204	-1 204	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-166	-1 972	-429	-429	0
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-229	-310	-300	-300	0
Yhdyskuntalautakunta	-11	-3	-400	-400	0

Hiedanrannan kehitysohjelman tehtävänä on johtaa ja koordinoita uuden kaupunginosan kokonaisvaltaista kehitystyötä sekä tuottaa uudenlaisia ratkaisuja älykkäälle ja resurssitehokkaalle kaupunkikehitykselle. Kehitysohjelman tavoitteena on mahdollistaa alueelle 25 000 asukasta sekä 10 000 työpaikkaa.

Kaupunginosan yleissuunnitelma hyväksyttiin 8.6.2020. Hiedanrannan maanomaisuuden kehittämisen yhtiöittämisestä päätettiin kaupunginvaltuustossa 19.10.2020. Yhtiöittämisen tavoitteena on keventää peruskaupungin käyttötalouksia ja investointipanostuksia sekä samalla nopeuttaa alueen rakentumista.

Kaupungin 100-prosenttisesti omistama Hiedanrannan Kehitys Oy on Hiedanrannan keskeisten maa-alueiden omistaja ja kehittäjä. Kaupunki vastaa edelleen kehitysohjelman tavoitteiden edistämisestä kaupungin tehtävien, alueella säilyvien omistusten ja vastuiden näkökulmasta. Kaupunki vastaa myös kaikkien maanomistajien kehittämisen yhteensovittamisesta yleissuunnitelman mukaisesti koko ohjelma-alueella. Hiedanrannan kehitys Oy puolestaan vastaa omistamansa alueen kokonaisvaltaisesta kiinteistökehittämisestä yleissuunnitelman mukaisesti ja toteuttaa alueen yhdyskuntarakentamisen kaupungin ja yhtiön

välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kaupungin puolesta kehitysohjelman ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Yhtiön ohjaus tapahtuu omistajaohjauksen periaatteiden mukaisesti omistajan asettamien tavoittein.

Hiedanrannan käyttötalouden kokonaisuus -1,2 milj. euroa jakautuu elinvoima- ja osaamislautakunnan, asunto- ja kiinteistölautakunnan, sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmiin. Kehitysohjelman tammi-elokuun käyttötalouden toteuma on -0,5 milj. euroa.

Tilinpäätösennuste -1,2 milj. euroa on vuosisuunnitelman mukainen.

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Bruttoinvestoinnit	-8 045	-7 843	-19 100	-14 600	4 500
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-7 985	-7 833	-19 000	-14 500	4 500
Yhdyskuntalautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-60	-10	-100	-100	0

Vuoden 2022 talousarviossa Hiedanrannan investoinnit ovat, uudelleenbudjetoinnit huomioiden, yhteensä 19,1 milj. euroa. Tärkeimmät kohteet vuonna 2022 ovat Näsisaaren vesistöäyttö, alueen rakennusten kunnostus sekä purku ja pilaantuneiden maiden kunnostus.

Tammi-elokuussa investointeja on toteutettu 8,0 milj. euroa. Näsisaaren vesistöäyttö sekä siihen liittyvä Lielahden voimalaitoksen johtosiirto on käynnissä. Paasikiventien hulevesijärjestelyt -urakka on alkamassa.

Näsisaaren ensimmäisen vaiheen vesistöäyttö valmistuu syksyllä 2022 odotamaan suunniteltua painumista ja sen jälkeistä raitiotien rakentamista. Vesistöäytön edellytyksenä tehtävät Lielahden

voimalaitoksen johtosiirto sekä Paasikiventien hulevesijärjestelyt ovat käynnissä ja valmistuvat ennen vesistöäyttöä.

Hiedanrannan alueella tehdään myös pilaantuneen maan puhdistusta muun rakentamisen, talonrakentamisen, raitiotien rakentamisen ja kunnallistekniikan rakentamisen aikataulujen mukaisesti. Viskoosipuiston vesihuoltolinjan rakennusurakan kilpailutus käynnistyy yhteishankkeena Hiedanrannan Kehitys Oy:n ja Tampereen Veden kanssa. Kehitysohjelman osuutena on alueella olevan suljetun kaatopaikan hulevesien hallinnan varmistaminen. Nollakuidun poistaminen Näsijärvestä -kilpailutus on käynnissä ja tuloksia saadaan alkuvuonna 2023.

Hiedanrannan kehitysohjelman nettoinvestointien tilinpäätösennuste on 14,6 milj. euroa, joka on 4,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi. Näsisaaren täytön osalta ennustetta kasvatettiin 1,5 milj. euroa kustannustason nousun ja tarvittavien lisätöiden vuoksi. Näsisaaren täyttöön varatusta vuoden 2022 määrärahasta arvioidaan jäävän käyttämättä 3 milj. euroa, josta myöhemmin arvioitava osa tulee uudelleenbudjetoitavaksi vuodelle 2023.

Virkamiestalon perusparannus viivästyy valituksesta johtuen. Arvioidaan, että tämän vuoksi asunto- ja kiinteistölautakuntaan kohdistuvat investoinnit tulevat liittämään budjetoidun 1,5 milj. euroa.

Viiden tähden keskusta

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Viiden tähden keskusta	-2 270	-2 779	-5 059	-5 059	0
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-2 226	-2 678	-4 729	-4 729	0
Yhdyskuntalautakunta	-44	-101	-330	-330	0

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmalla edistetään avoimuutta, kansainvälistä kilpailukykyä, vetovoimaa ja elinvoimaa koskevien tavoitteiden toteutumista sekä kaupungin hallittua kasvua. Keskustan kehittämisellä tähdätään siihen, että Tampere on kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille, pohjoismaiden vetovoimaisin elämiskaupunki, 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki sekä älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä. Kehi-

tysohjelma luo uusia asumisen vaihtoehtoja asukkaille ja liiketoiminnan mahdollisuuksia yrittäjille sekä investoijille.

Keskustan kehittämisellä vastataan Tampereen kasvuun ja lisätään elinvoimaa ja kilpailukykyä kasvukeskusten välisessä kilpailussa, ja se on yksi keskeisistä kaupunkimarkkinoinnin kärjistä. Ohjelman tavoitteena on, että keskusta on elinvoimainen kaupan ja työpaikkojen keskittymä, elämyksien edellytykset ovat keskustassa parantuneet, keskusta

kasvaa hallitusti ja on saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla.

Kehitysohjelman käyttötalous jakautuu yhdyskuntalautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan vuosisuunnitelmiin. Tammi-elokuun osalta toteuma on -2,3 milj. euroa. Tilinpäätösennuste -5,1 milj. euroa, sisältäen erillishanke Hakametsän Sport Campuksen, on vuosisuunnitelman mukainen.

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Bruttoinvestoinnit	-3 894	-13 028	-16 250	-12 750	3 500
Asunto- ja kiinteistölahtakunta					
Bruttoinvestoinnit	-1 093	-3 278	-4 250	-4 250	0
Yhdyskuntalautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-2 801	-9 750	-12 000	-8 500	3 500

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investoinnit jakautuvat yhdyskuntalautakunnan ja asunto- ja kiinteistölahtakunnan vuosisuunnitelmiin. Vuonna 2022 kehitysohjelmalle on varattu investointeihin yhteensä 16,25 milj. euroa josta 12,0 milj. euroa kohdentuu yhdyskuntalautakunnan talousarvioon ja 4,25 milj. euroa asunto- ja kiinteistölahtakunnan talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 21.2.2022 § 15) yhdyskuntalautakunnan 3,8 milj. euron sekä asunto- ja kiinteistölahtakunnan 2,050 milj.

euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2021 siirtyneistä Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmien hankkeiden määrärahoista.

Kehittämisohjelman merkittävimmät investoinnit kohdistuvat vuonna 2022 Ranta-Tampellan yleisten alueiden viimeistelyyn, Särkänniemen elämyskokonaisuuden toteutuksen käynnistämiseen sekä Tullinaukion ja alueen kehittämiseen ja Asemakeskukseen. Investointeja on toteutettu tammi-elokuun aikana yhteensä 3,9 milj. eurolla.

Tilinpäätösennusteen mukaan kehitysohjelman asunto- ja kiinteistölahtakunnan alaiset investoinnit toteutuvat vuosisuunnitelman mukaisesti. Yhdyskuntalautakunnan alaisten investointien ennustetaan alittuvan 3,5 milj. euroa, sillä Itsenäisyydenkadun alikulutunneli ja Ratapihankadun silta eivät käynnisty vuonna 2022, jolloin kuluvalta vuodelta jää käyttämättä 3,5 milj. euroa. Mahdolliseen uudelleen budjetointiesitykseen palataan myöhemmin.

Tampere Junior

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-187	-666	-668	-668	0

Lapsiperhedatan analysointia on hyödynnetty eri palveluiden, toimijoiden ja alueiden kehittämisessä. Uuden lapsiperheiden hyvinvointia kuvavan analyysin valmistelu on aloitettu. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyön toimenpiteet on aloitettu. Kesällä toteutettiin alle 16 -vuotiaille suunnattu maksuton puistoruokailu neljällä uimarannalla. Aterioita jaettiin 6000 annosta. SIB (Social Impact Bond) -Nuoret

-vaikuttavuushankeessa on mukana 60 nuorta. Heinäkuussa Nuorisopassi -toiminnan piirissä oli 68 % 7. ja 8. luokkalaisista tamperelaisista nuorista. Toimintaa tarjotaan elokuusta lähtien myös uusille 7. luokkalaisille. Huolehtivat nuoret -kokeilun pilotointi on suunniteltu ja se toteutetaan lokakuussa 2022.

Kehitysohjelman tavoitteiden ja talouden ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena.

Elämystalouden kehitysohjelma

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-293	0	-790	-778	12

Elämystalouden kehitysohjelma on uusi valtuustokauden 2021-2025 strateginen kehittämiskokonaisuus, jonka omistajuus on vetovoima ja edunvalvonta palveluryhmässä. Elämystalouden kehitysohjelman visiona on, että Tampere tunnetaan kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä. Ohjelman painopisteinä on osaamisen kehittämisestä osaamiskeskittymäksi, muuttuvasta ympäristöstä uutta liiketoimintaa sekä tapahtumista

ja elämyksistä kaupungin vetovoimaa. Painopisteitä toteutetaan konkreettisesti kahdentoista eri työpaketin kautta.

Elämystalouden kehitysohjelma tammi-elokuun toteutunut toimintakate -0,3 milj. euroa on n. 0,2 milj. euroa suunniteltua parempi. Ero johtuu siitä, että kehitysohjelman painopisteet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 28.3.2022 ja ohjelman toteuttaminen konkretisoituu loppuvuoden aikana.

Lisäksi esimerkiksi AV-alan tuotantokannustin -avustukset realisoituvat vasta loppuvuoden kuluessa ja Business Tampereen ja Visit Tampereen laskutukset tulevat painottumaan vasta myöhemmillä raportointikuukausilla.

Vuositasolla toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti -0,8 milj. euronä.

Älykaupunki kaupunkilaisille

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-131	0	-1 279	-1 279	0

Älykaupunki kaupunkilaisille on yksi valtuustokauden kolmesta uudesta kehitysohjelmasta. Kaupunkia laajasti koskevalla kehitystyöllä toimeenpannaan Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman sekä Tampereen strategian linjauksia digitaalisen murroksen toteuttamisen osalta. Tampere haluaa olla rohkeasti uudistuva kaupunki, tulevaisuuden edelläkävijä, jossa hyödynnetään digitalisaation mah-

dollisuuksia palvelujen kehittämisessä, perustetaan toiminta tietoon sekä vahvistetaan määrätietoisesti ennakkointia ihmislähtöisen kaupungin päätöksenteossa ja johtamisessa. Kaupunginhallitus hyväksyi kehitysohjelman tavoitteet 28.3.2022.

Käyttötalouden toteuma on elokuun loppuun mennessä vuosisuunnitelmaa merkittävästi pienempi. Uudessa kehitysohjelmassa vuosisuunnitelmaa ei ole

voitu kohdentaa tarkemmin kuukausitasolle vaan koko budjetti on jaettu ta-saisesti toteutuvaksi. Olemassa olevat sopimukset, hankinnat ja käynnistynyt toiminta huomioiden kehitysohjelma tulee toteutumaan budjetin mukaisesti.

Kehitysohjelman toimintakatteen en-nustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena -1,279 milj. eurona.

Hiilineutraaleja tekoja

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Yhdyskuntalautakunta	-47	0	-385	-385	0

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma edistää Tampereen asukkaiden ja yritysten oikeudenmukaista siirtymää kohti hiilineutraalia ja ilmastokestävää yhteiskuntaa.

Kehitysohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä asukkaiden tietoisuutta, kiinnostusta, osaamista ja motivaatiota kes-tävistä elämäntavoista. Ohjelma pyrkii edistämään kiertotaloutta ja lisäämään

yritysten kiinnostusta ja mahdollisuuksia tehdä hiilineutraaleja tekoja. Ohjelma pyrkii myös ohjaamaan kaupungin ilmas-to- ja ympäristötyötä sekä edistämään työn tunnettuutta Suomessa ja kansain-välisesti.

Kehitysohjelman toimintakatteen en-nustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

KONSERNIHALLINTO

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
ICT-kehittäminen					
Toimintatulot	116	545	110	51	-59
Toimintamenot	-4 085	-6 143	-6 677	-5 989	688
Toimintakate	-3 969	-5 598	-6 567	-5 938	629
Bruttoinvestoinnit	-2 147	-4 275	-9 070	-7 462	1 608
Rahoitusosuudet	48	1 174	137	0	-137
Toimintakate + nettoinvestoinnit	-6 068	-8 699	-15 500	-13 400	2 100
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	67	0	0	0
Tarkastuslautakunta					
Toimintatulot	0	17	0	0	0
Toimintamenot	-263	-421	-447	-447	0
Toimintakate	-263	-404	-447	-447	0
Keskusvaalilautakunta					
Toimintatulot	554	284	420	550	130
Toimintamenot	-843	-1 213	-1 012	-962	50
Toimintakate	-289	-929	-592	-412	180
Konsernihallinto					
Toimintatulot	19 002	26 368	28 989	29 008	19
Toimintamenot	-33 182	-48 710	-55 289	-54 140	1 149
Toimintakate	-14 180	-22 342	-26 300	-25 132	1 168
Nettoinvestoinnit	-3	-123	-93	0	93

ICT-kehittäminen

Tietohallintoyksikön tehtävä on kehittää kaupungilla ICT-toimintaympäristöä. Vuodelle 2022 kehittämiseen on varattu yhteensä 11,5 milj. euroa, josta investointeihin 6,0 milj. euroa. Lisäksi valtuuston päätöksellä helmikuussa siirrettiin 4 milj. euroa vuodelta 2021 käyttämättä jäänyttä rahaa.

Tietohallinnon ICT-kehittämisen toimintakate ja nettoinvestoinnit yhteensä ovat toteutuneet elokuun loppuun mennessä 4,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, koska projektit eivät ole käynnistyneet suunnitellussa aikataulus- ja projektien ostot painottuvat loppu-

vuoteen. Edelliseen vuoteen nähden ICT-kehittämisen kustannukset ovat 1,4 milj. euroa suuremmat.

ICT-kehittämisen tilinpäätösennuste alittaa 2,1 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Tilinpäätösennusteeseen on päivitetty ICT-kehittämisen menojen kohdistuminen käyttötalouteen ja investointeihin projektien vuosisuunnitelmien mukaisesti.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan toimintakateen tilinpäätösennuste on vuosisuunnitelman mukainen 0,4 milj. euroa.

Keskusvaalilautakunta

Tammikuussa järjestettiin aluevaalit. Keskusvaalilautakunnan toimintakateen tilinpäätösennuste on 0,18 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi, johtuen Oikeusministeriön maksaman korvauksen noususta 0,13 milj. euroa ja toimintakulujen suunniteltua pienemmästä toteumasta 0,05 milj. euroa.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon (pl. ICT-kehittäminen, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta) toimintakate oli tammi-elokuussa -14,2 milj. euroa, mikä oli 3,5 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi lukuisista eri syistä johtuen. Henkilöstömenojen alittivat vuosisuunnitelman 0,9 milj. eurolla. Merkittävin ero oli palvelujen ostoissa, jotka alittuivat 2,6 milj. eurolla; suurimpia yksittäisiä poikkeamia olivat ostot Monetralta 0,4 milj. euroa ja tietohallinnon jatkuvien palveluiden 0,3 milj. euroa.

Konsernihallinnon toimintakateen tilinpäätösennuste on 1,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi johtuen henkilöstömenojen alittumisesta, koska uusien rekrytointien aloittamiset ovat viivästyneet, vuosisuunnitelman mukaiset projektit eivät ole alkaneet suunnitellusti ja osa-aikatyö on lisääntynyt. Tietohallinnossa työpanosta on kohdistettu ICT-kehittämiseen, mikä pienentää jatkuvien palveluiden menoja. Lisäksi matkustus- ja koulutusmenojen arviota on pienennetty.

Investointien tilinpäätösennustetta on muutettu. Uuden kaupunginarkiston ensikertaiseen kalustamiseen varattu määräraha 0,09 milj. euroa siirtyy käytettäväksi vuonna 2023.

YHTEISET ERÄT

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Toimintatulot	4 288	1 205	1 391	4 559	3 168
Toimintamenot	-87 312	-127 044	-132 029	-131 710	319
Toimintakate	-83 024	-125 839	-130 638	-127 151	3 487

Yhteisten erien toimintakate toteutui tammi-elokuussa 3,9 milj. euroa suunniteltua parempana.

Toimintatuotot toteutuivat 3,4 milj. euroa suunniteltua suurempina pääosin Coxa Oy:n osakkeiden myynnistä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle saadusta voitosta johtuen. Toimintamenot toteutuivat 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä pääosin arvioitua pienemmistä eläkemenopereusteisista maksuista johtuen.

Edelliseen vuoteen nähden raportointikauden toimintatulot ovat kasvaneet noin 3,5 milj. euroa; syy tähän em. Coxan osakkeiden myynti. Toimintamenot ovat kasvaneet 4,2 milj. euroa; syitä tähän on useita, suurimpina Tredun maksuosuuden kasvu 4,1 milj. euroa ja pelastustoimen 0,5 milj. euroa.

Yhteisten erien toimintakatteen tilinpäätösennuste on 3,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Tuloennusteissa on huomioitu Coxan osakkeiden

myyntivoitto 3,2 milj. euroa. Toimintamenoennustetta on pienennetty muun muassa 0,1 milj. euroa verotuskustannusten ja 0,3 milj. euroa eläkemenopereusteisten maksujen osalta. Tredulle kohdistettavan valtionosuusrahoituksen arviota on nostettu 0,3 milj. euroa ministeriön lisärahoituspäätökseen perustuen.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Bruttoinvestoinnit	-197	-18 086	-3 700	-3 700	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	3 567	1 000	500	3 456	2 956

Konsernihallinnon Yhteisten erien investoinnit ovat pääasiassa sijoituksia konserniyhtiöihin. Investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2022 ennuste sisältää sijoitukset Sara Hildénin taidemuseon kiinteistöyhtiöön (1,5 milj. euroa) sekä Suomi-rata Oy:ön (0,2 milj. euroa), joka on toteutunut. Alkuperäiseen talousarvioon sisältyy lisäksi 2 milj. euron varaus osakkeisiin ja osuuksiin, josta on sidottu 0,32

milj. euroa Hakametsän Kehitys Oy:n osakkeiden hankintaan ja sijoituksen sijoitetun vapaan pääoman rahastoon (SVOP) (Kaupunginhallituksen konsernijaosto 17.5.2022 § 57). Varausta on käytettävissä 1,68 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen tilinpäätösennuste on 3,5 milj. euroa, joka on 3,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Luovutustuloihin on kirjattu 0,07 milj. euron osakkeiden myynti Tampereen Tilapalvelut Oy:lle (Kaupunginhal-

lituksen konsernijaosto 28.9.2021 § 103) sekä 0,04 milj. euron osakkeiden myynti Tampereen Infra Oy:lle (Kaupunginhallituksen konsernijaosto 28.9.2021 § 104) ja lisäksi 3,5 milj. euron Coxa:n osakkeiden myynti (Kaupunginhallituksen konsernijaosto 25.1.2022 § 6). Luovutustulojen tilinpäätösennusteeseen on päivitetty 0,5 milj. euron Finnparkin sijoitetun vapaan pääoman palautuksesta luopuminen (Kaupunginhallituksen konsernijaosto 20.4.2022 § 44).

TASEYKSIKÖT

Pirkanmaan pelastuslaitos

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Liikelylijäämä	-495	-300	-1	-1	0
Investoinnit	-365	-2 398	-500	-500	0
Rahoitusosuudet	78	64	75	75	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	4	47	25	75	50
Investointien rahavirta yhteensä	-283	-2 287	-400	-350	50

Pirkanmaan pelastuslaitoksen liikelylijäämä on elokuun lopussa 0,5 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätöksen ennustetaan olevan vuosisuunnitelman mukainen tilinpäätöskirjaukset huomioiden.

Liikevaihto oli elokuun lopussa 37,4 milj. euroa (2021: 36,0), mikä on hie-man vuosisuunnitelmaa enemmän. Sopimukseen perustuvia pelastustoimen maksuosuustuloja tästä oli 27,5 milj. euroa ja ensihoidon sopimuslaskutusta PSHP:ltä 6,4 milj. euroa. Liikevaihtoon kirjataan myös ensihoidon muut tulot, ensivastetoiminnan tulot, nk. ERHE-maksut sekä palotarkastusmaksut. Liikevaihtoon tulot ovat hie-man vuosisuunnitelmaa suuremmat ja ERHE-maksujen tuloennustetta on nostettu.

Pirkanmaan pelastuslaitos on valmiusorganisaatio, joten muuttuvat suoritteiden määrät vaikuttavat vain vähän kuukausittaisiin menoihin. Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintamenot olivat elokuun lopussa 37,1 milj. euroa (+4,7 %). Toimintamenoista 68,6 prosenttia on pelastustoiminnan menoja, loput ensihoidon menoja.

Ennustetta on muutettu tilavuokrien osalta.

Henkilöstömenojen toteuma elokuun lopussa oli 26,3 milj. euroa, mikä on 1,9 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Muiden toimintamenojen kuin henkilöstömenojen toteuma yhteensä on 10,8 milj. euroa, mikä on 12,4 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä johtuu mm. vakuutusmaksujen ja polttoaineiden hinnannousuista. Myös hoitotarvikkeiden ostot ovat vuosisuunnitelmaa suuremmat, koska ensihoidossa on koronan vuoksi siirrytty käyttämään FFP2-maskeja.

Pirkanmaan pelastuslaitoksen investoinnit painottuvat loppuvuoteen. Raskaan kaluston osalta on siirrytty leasing-rahoituksella tehtäviin hankintoihin. Investointiosa koostuu lähinnä pienemmistä hankinnoista sekä CBRNE-laitteistosta, johon on saatu ulkopuolista rahoitusta. Elokuun lopussa investoinneissa näkyy kevytyksikön, mönkijöiden ja veneiden hankinnat.

Tuottavuuden toimenpidekokonaisuuksien eteneminen

Digitalisaation hyödyntämisen tavoitteiden toteutumista hidastaa hyvinvointialueelle siirtymisen aiheuttama lisääntynyt hallinnollinen työ.

Hallinnon työskentelytapojen muuttuminen ja työtilojen monimuotoinen käyttö on huomioitu uusien investointien tilasuunnittelussa.

Ylitöiden määrän vähentämiseen on päästy työaikamuotoja muuttamalla ja hyödyntämällä.

Pelastustoiminnan vastuualueilla on pyritty ylityökustannuksia vähentämään mm. siten, että vastuualueita toiminnan kehittämisessä on laitettu samaan työvuoroon. Näin kokonaisuuksia on voitu kehittää työajan puitteissa. Toisaalta TEAMS- tai vastaavia palavereja on lisätty, jotta liikkuminen ja sitä kautta lisääntyvä työaika on pyritty pitämään minimissä.

Henkilöitä on myös hakeutunut määräraikaisiin koordinaattorin tehtäviin, jolloin on saatu esim. päivätyöaikaa kolme-kuusi kuukautta hankkeiden edistämiseen.

Nro	Talousarviotavoite 2022	Mittari	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Pelastustoimen valvontatehtävät ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti.	Määräaikaisen valvonnan toteutuminen	Määräaikaista valvontaa on kohdennettu 16 298 kohteeseen. Valvonnan prosessin uudistuksella annettavien korjausmääraysten määrä suhteessa valvonnan kokonaismäärään on laskenut 75 %:sta (2021) 35,3 %:n. Tavoite valvonnan vaikuttavuuden paranemisesta on toteutunut.	+
2	Pelastustoimen toimintavalmiusaikavaatimus on saavutettu pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen mukaisesti.	1.yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite (10 min.); Pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite (15 min.)	Ensimmäisen yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaika oli huhtikuun lopussa 7 min 29 sek ja pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaika 12 min 14 sek. Tavoite toteutui.	+
3	Työhyvinvointi on parantunut työyhteisötaitoja kehittämällä vuoteen 2021 verrattuna	Työhyvinvoinnin matriisin tulokset	Työhyvinvointimatriisin tulokset saadaan vasta vuoden lopussa, tavoitetta ei voi tässä kohtaa vuotta arvioida.	?

Liikelaitokset

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

Liikelyljäämä, 1 000 euroa	Tot 1-8 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Tampereen Vesi	19 240	31 118	27 421	27 576	155
Tampereen Kaupunkiliikenne	-1 153	-478	100	0	-100
Yhteensä	18 086	30 640	27 521	27 576	55

1 000 euroa	Tot 1-8 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Tampereen Vesi					
Bruttoinvestoinnit	-6 857	-21 269	-21 000	-21 000	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-6 857	-21 269	-21 000	-21 000	0
Tampereen Kaupunkiliikenne					
Bruttoinvestoinnit	-36	0	-500	-36	464
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	27	100	10	-90
Liikelaitokset yhteensä					
Bruttoinvestoinnit	-6 893	-21 269	-21 500	-21 036	464
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-6 893	-21 269	-21 500	-21 036	464
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	27	100	10	-90

Kaupungin liikelaitosten Tampereen Veden ja Tampereen Kaupunkiliikenteen (TKL) yhteenlaskettu tammi-elokuun toteutunut liikeylijäämä oli 18,1 milj. euroa. Yhteenlaskettu liikeylijäämäennuste 27,6 milj. euroa on 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi, koska Tampereen Vesi ennustaa vuosisuunnitelmaa parempaa liikeylijäämää. Toisaalta TKL ennustaa 0,1

milj. euroa suunniteltua heikompaa tulosta, koska budjettiin sisältyvää pysyvien vastaavien luovutusvoittoa ei tultane saamaan. Liikelaitosten investoinnit ovat elokuun loppuun mennessä toteutuneet 6,9 milj. eurona. Tarkempi liikelaitoskohtainen talouden analyysi on esitetty kummankin liikelaitoksen tekstin yhteydessä.

Tampereen Vesi

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Liikelylijäämä	19 240	31 118	27 421	27 576	155
Bruttoinvestoinnit	-6 857	-21 269	-21 000	-21 000	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-6 857	-21 269	-21 000	-21 000	0

Tampereen Veden tammi-elokuun liikevaihto 45,2 milj. euroa alitti vuosisuunnitelman 0,9 milj. eurolla. Liikevaihdosta veden myyntituottoja oli 17,2 milj. euroa, jätevesimaksutuottoja 26,8 milj. euroa ja tilaustöiden laskutusta 1,2 milj. euroa. Vuosisuunnitelman alituksesta huolimatta liikevaihdon ennustetaan kuitenkin taasaantuvan ja toteutuvan vuoden lopun tilanteessa vuosisuunnitelman mukaisena.

Tarkastelujakson liikelylijäämä toteutui 1,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana ja edellisvuoden vastaavan ajankohdan liikelylijäämän mukaisena. Aineiden ja tarvikkeiden ostot toteutuivat 1,0 milj. euroa ja niiden ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa alle vuosisuunnitelman. Vuosisuunnitelman alitusta selittää suurelta osin vedentuotannon ja jätevedenpuhdistuksen sekä jätevedenpumppaamoiden suunniteltua alhaisemmat kustannukset sähkön ostojen osalta. Jäteveden puhdistuskemikaalien ostot alittavat myös suunnitellun. Myös rakennusmateriaalien ostot ovat alittaneet suunnitellun, selkein tähän vaikuttanut kokonaisuus on ulkoisten laskutustöiden suunniteltua alhaisemmat kustannukset. Vesimittareiden hankinta ja kaukoluetavien mittareiden tiedonlukuun liittyvien antennien asentaminen on viivästynyt suunnitellusta sopimusviivästysten ja materiaalitoimistusten viivästymisen vuoksi. Palvelujen ostot toteutuivat tammi-elokuussa 1,1

milj. euroa alle vuosisuunnitelman. Vedentuotannon puolella eroa selittää aktiivihiihen reaktiivointipalvelun ostojen suunniteltua pienempi toteuma, jonka kuitenkin odotetaan toteutuvan suunnitellun suuruisena vuoden loppuun mennessä. Verkostotoiminnoissa ja liiketoimintojen tuessa asiantuntijapalveluiden ostot ovat alkuvuodesta toteutuneet suunniteltua pienempinä. Vesiverkoston puolella myös rakentamisen ja alueiden kunnossapidon kustannukset ovat olleet ennakoitua pienemmät. Laskutustöiden jäädessä suunnitellusta myös niihin liittyvät palveluiden ostot ovat olleet suunniteltua pienemmät rakentamisen ja alueiden kunnossapidon, kuljetuspalveluiden ja maansiirtopalveluiden osalta. Lietteen jatkokäsittelystä johtuvat kustannukset ovat alittaneet suunnitellun, mutta niiden ennakoitaan toteutuvan suunnitellun suuruisena vuoden loppuun mennessä. Kokonaisuutena palvelujen ostojen ennustetaan toteutuvan 0,6 milj. euroa alle vuosisuunnitelman. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 0,3 milj. euroa alle vuosisuunnitelman ja niiden ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa alle vuosisuunnitelman johtuen viivästyneistä rekrytoinneista. Poistot ovat toteutuneet 0,5 milj. euroa yli vuosisuunnitelman ja niiden ennustetaan toteutuvan 0,9 milj. euroa yli vuosisuunnitelman, koska investointeja on valmistunut suunniteltua aikaisemmin. Liiketoiminnan muut kulut toteutuivat 0,1 milj. euroa suunniteltua

pienempinä ja niiden ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 0,1 milj. eurolla, koska koneita ja laitteita on vuokrattu suunniteltua vähemmän. Kokonaisuutena Tampereen Veden liikelylijäämän ennustetaan toteutuvan 27,58 milj. euron suuruisena, joka ylittää vuosisuunnitelman 0,2 milj. eurolla.

Elokuun loppuun mennessä investointien kokonaistoteuma on 6,9 milj. euroa ja investointien ennustetaan toteutuvan suunnitellusti 21 milj. eurolla vuoden loppuun mennessä. Verkostopuolen investoinnit ovat toteutuneet 5,3 milj. eurolla. Verkostopuolen merkittävimmistä investoinneista Rautaharkon pääviemärin urakka ja Juvanrinne-Solkimäenraitti osuuden päärunkovesijohdon rakentaminen etenee suunnitellusti, samoin Peltojammi-Sääksjärvi välin vesihuoltolinjan rakentaminen. Laitospuolella tammi-elokuun toteuma on 1,5 milj. euroa. Isoimista kohteista Hervannan vesisäiliön kattourakka on valmistunut ja ylitti tälle vuodelle budjetoidun 0,3 milj. eurolla, talviajan toteutuksesta johtuvien lämmityksen ja sääsuojauksen kustannusten vuoksi. Vuodelle 2022 suunnitelluista investoinneista Ruskon kattorakenteiden peruseräparannus ei ole toteumassa suunnitellussa aikataulussa tälle vuodelle vaan siirtyy suurelta osin ensi vuodelle, budjetti tälle vuodelle on ollut 0,5 milj. euroa.

Tampereen Vedellä on kolme vuodelle 2022 asetettua tuottavuuden parantami-

seen tähtävää toimenpidkokonaisuutta. Jätevesipumppaamoiden toiminnan seurantajärjestelmä on ollut käytössä ensimmäisen kokonaisen kalenterivuoden 2021. Järjestelmän toimintaa on seurattu ja kehitetty säännöllisissä toimittajalavereissa. Syksyn 2022 aikana työ on edennyt jatkamalla datan laadun kehitystä. Kaikilla eri pumppaamoalueilla on tehty mahdolliseksi laskea vuotavuusluku eri aikaväleille. Pumppuryhmä on ottanut analytiikkapalvelun säännölliseen seurantaan ja hyödyntää sen tietojen tarpeen vaatiessa.

Käynnissä olevissa laitosten saneerauksissa ja uusien laitosten rakentamis-

sa hyödynnetään verkostomallinnusta energiatehokkaiden laitteiden valinnassa ja mitoittamisessa. Elinkaaritarkastelua energiankulutuksen ja päästöjen minimoimiseksi ollaan ottamassa käyttöön sekä verkosto- että laitosinvestointihankkeissa. Tarkastelua pilotoidaan Koivistonkylän paineenkorotusaseman meneillään olevassa saneeraushankkeessa. Tasanteen jätevesipumppaamolla on käynnissä projekti, jossa selvitetään mahdollisuutta saada aikaan energiansäästöä säättämällä pumppujen käyntinopeutta tarpeen mukaan. Veden tuotannossa on mallinnettu Ruskon ja Kaupinojan pintavesilaitosten keskinäis-

tä käyttöä vedenjakelun energiatehokkuuden optimoimiseksi.

Työajanseurantajärjestelmän käyttöönotto etenee suunnitellusti. Määrittelyt ovat valmistuneet ja testausvaihe on menossa. Testaajina toimii käyttäjiä, jotka tulevat olemaan tukihenkilöitä järjestelmän käytössä. Käyttöönottokoulutuksia on loka-marraskuun taitteessa ja käyttöönotto marraskuun puolella. Työajanseurantajärjestelmä tulee vähentämään Veden henkilöstön manuaalityötä tuntikirjauksissa ja HR- ja taloustoiminoissa sekä Monetran palkanlaskentapalveluissa.

Nro	Talousarviotavoite 2022	Mittari	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Sairauspoissaolo-% ei nouse v. 2019 tasosta (4,5%) ja vakavien tapaturmien määrä laskee.	Sairauspoissaolojen ja 3pv tai enemmän työkyvyttömyyttä aiheuttaneiden tapaturmien määrän kehitys vuoteen 2019 verrattuna.	Sairauspoissaoloprosentti 4,1%, joka vielä alle tavoitteen. Prosentti on laskettu ajalta 1-7/2022, elokuu ei ollut saatavilla raportointiaikataulussa.	+
2	Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus säilyvät korkealla tasolla.	Häiriötilanteiden määrän kehitys/verkon pituus. Häiriömäärän tulee laskea suhteessa verkoston pituuteen.	2022 /8: 14 kpl/ 832545 m = 0,000017 % 2021/8: 24kpl/ 810936 m = 0,000030 % Vuonna 2022 häiriömäärä on ollut vähäisempi suhteessa verkoston pituuteen.	+
3	Vesijohtoverkoston pitkän tähtäimen toimintavarmuudesta huolehditaan.	Verkoston keskimääräinen uusiutumisaika on alle 95 v.	Verkoston saneeraustyöt vasta suurilta osin alkamassa, suunniteltujen saneerausten mukaisesti tavoitteen oletetaan täyttyvän. Tavoite voidaan raportoida vasta vuoden päättyessä. Arvioitu valmistuminen 11/2022, tavoitteen arvioidaan toteutuvan, mutta voidaan raportoida vasta loppuvuoden aikana.	?
4	Verkostojen kuntoarvio ja pitkän aikavälin investointiohjelma on valmistunut.	Toimenpiteet ja toteutustilanne	Arvioitu valmistuminen 11/2022, tavoitteen arvioidaan toteutuvan, mutta voidaan raportoida vasta loppuvuoden aikana.	?
5	Asiakastytyväisyys: palveluun liittyvien tekijöiden mittari on noussut verrattuna edellisen asiakastytyväisyystutkimuksen mittaukseen.	Palvelun wacsi-indeksi (=water customer satisfaction index).	Asiakastytyväisyystutkimus tehdään kesän aikana ja tutkimuksen vastaukset saadaan syksyllä. Tavoitteen toteutuminen voidaan raportoida loppuvuoden aikana.	?

Tampereen Kaupunkiliikenne

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-8 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Liikelylijäämä	-1 153	-478	100	0	-100
Bruttoinvestoinnit	-36	0	-500	-36	464
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	27	100	10	-90

Vuoden 2022 kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana TKL:n talouteen ovat vaikuttaneet merkittävimmin polttoaineen hinnassa tapahtunut erittäin voimakas nousu sekä kevään aikana olleet työtaistelutoimet. Lisäksi uuden työehtosopimuksen mukaiset palkan korotukset ovat johtaneet kohonneisiin henkilöstökuluihin.

Polttoaineen hinnan osalta joukkoliikenteen tilaaja onkin jo joutunut suorittamaan yksityiselle sektorille kohdistuneita erilliskorvauksia. Oman tuotannon osalta tuotantohintojen tarkistus toteutetaan taannehtivasti syksyn aikana. Maalis- ja toukokuussa tapahtuneiden työtaisteluiden aikana TKL:n liikennesuoritteesta pystyttiin toteuttamaan vain pieni murto-osa. Laskenut suoritemäärä johti tulon menetyksiin, jotka olivat suurempia kuin muuttuviin kuluihin kohdentuneet säästöt. Loppuvuoden osalta toiminta edellyttää myös erillistä tuotan-

tohinnan korjausta kohti sopimuksen mukaista kustannusvastaavuutta.

Tammi-elokuun osalta tulokertymä jäi hieman vuosisuunnitelman alle. Pääosin polttoaineen hinnankorotusten vuoksi materiaalikulut ylittivät samaan aikaan suunnitellun 1,2 miljoonalla eurolla. Vaikka eläkemenot osaltaan jäivät budjetoitua pienemmäksi, nostavat budjettia suuremmat palkkakulut henkilöstökulut 0,4 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmiksi.

Kokonaisuutena liiketulos kahdelta ensimmäiseltä vuosikolmannekselta on runsaat 1,1 miljoonaa euroa tappiollinen, mikä alittaa budjetoidun 1,6 miljoonalla eurolla. Tammi-elokuun tilanteen pohjalta suoritettavan tuotantohintojen tarkistuksen myötä liikevaihto tulee loppuvuodesta kohoamaan selkeästi budjetoitua korkeammaksi. Tilikauden kokonaistuloksen ennustetaan kustannusvastaavaan tähtäävän sopimuksen mukaisesti

päätyvän lähelle 0 euroa. Pysyvien vastaavien osalta budjetoitua 0,1 miljoonan euron luovutusvoittoa ei tultane saamaan ja tilikauden tulos tulee näin jäämään vastaavan summan budjetoidusta.

Vuoden 2022 talousarvioon on varattu 0,5 miljoonaa euroa erilaisiin korvausinvestointeihin. Laskevan suoritevolyymin vuoksi vuoden 2022 investointien ei olla suunniteltu kohdistuvan linja-autokaluustoon. Toistaiseksi investoinneista on toteutunut edellisvuodelta siirtynyt polttoaineen jakelujärjestelmän uudistaminen.

Investoinneissa tullaan lähivuosina tekemään laajamittaisempia ratkaisuja uusiutuviin käyttövoimiin ja EU-direktiivin mukaisiin säädöksiin nojautuen. Viime vuosina tekemättä jääneet linja-autokaluustoon kohdistuvat investoinnit tulevat laajemmassa mittakaavassa ajankohtaisiksi vuosina 2024-2026.

Nro	Talousarviotavoite 2022	Mittari	Tavoitteen eteneminen (tammi-elokuu 2022) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Sairauspoissaolojen määrä laskee vähintään 3 % ja vakavien tapaturmien määrä laskee.	Sairauspoissaolojen ja 3 pv tai enemmän työkyvyttömyyttä aiheuttaneiden tapaturmien määrän kehitys vuoteen 2021 verrattuna.	Tammi-elokuun 2022 sairauspoissaolot ovat merkittävästi edellisvuotta suuremmat. Taustalla mm. koronapandemiaan aiheuttamat lieväoireiset, mutta yleiset, sairastumiset tai niiden epäilyt. Työtapaturmien osalta on saavutettu laskua, määrän pudottua edellisvuoden 12:sta kuluvaan vuoden 10:een. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan osoittain.	+/-
2	Puhtaan energian käyttövaatimukset huomioiva TKL:n varikko-toimintojen suunnittelu- ja toteutusratkaisu on edennyt yhteistyössä kaupunkikonsernin eri toimijoiden kanssa päätöksentekovaiheeseen.	Toteutustilanne ja toimenpiteet	Suunnittelu- ja toteutusratkaisun laatiminen käynnissä kaupunkikonsernin eri toimijoiden kanssa. KPMG laatinut liiketoimintaperusteisen raportin ja varikkosuunnitteluun liittyvän kalustohankinnan valmistelu on aloitettu. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
3	Liikelaitos toimii allianssimallin mukaisesti siten, että toiminnassa korostuvat asiakastytyväisyys sekä kokonaistaloudellisuus.	Asiakastytyväisyyden kehittyminen ja allianssimallin kautta saavutetut taloudelliset hyödyt (euromääräinen arvio)	Yhteistyössä tilaajatahon kanssa laadittu, tavoitteet huomioiva, kannustepalkkiojärjestelmä on otettu käyttöön ja seurantaan. Tuloksista raportoidaan henkilöstölle, pyrkien näin kannustumaan tavoitteiden saavuttamisessa. Asiakastytyväisyysmittauksissa havaittu kehitystä aiempiin vuosiin, kuten myös taloudellisen ajotavan kehittymisessä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+

LIITE 1 RAITIOTIE-KEHITYSOHJELMA JA TAMPEREEN RAITIOTIE OY

Raitiotiejärjestelmän toteuttaminen on osa valtion ja kehyskuntien kanssa tehtyjä sopimuksia kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmästä. Viimeisin Tampereen kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimus 2020–2023 on hyväksytty valtuustossa 17.8.2020 ja Valtioneuvosto hyväksyi sopimuksen 8.10.2020. Uusi pormestariohjelma vuosille 2021–2025 on hyväksytty valtuustossa 23.8.2021. Pormestariohjelmaan on kirjattu, että valtuustokaudella 2021–2025 tehdään päätökset raitiotien rakentamisesta Koilliskeskuksen ja Härmälään. Lisäksi uuteen pormestariohjelmaan on kirjattu, että Lentävänniemen raitiotieyhteys rakennetaan Näsisaaren kautta, kun lupaprosessit valmistuvat.

Raitiotiehanke muodostuu useista kaupungin ja Tampereen Raitiotie Oy:n rinnakkaisista hankinta- ja kehitysohjelmista. Raitiotien toteutusosien 1 ja 2 infrastruktuurin eli radan, pysäkkien ja varikon rakentaa Raitiotieallianssi. Raitiotieallianssin tilaajaosapuolia ovat Tampereen Raitiotie Oy ja Tampereen kaupunki ja palveluntuottajaosapuolia NRC Finland Oy, YIT Suomi Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja AFRY Finland Oy. Raitioradan rakentamiseen sisältyy katu- ja viheralueiden ja kunnallistekniikan muutoksia, joiden rakennuttajana toimii Tampereen kaupunki. Raitiotieallianssin toteutussisältöön kuuluu myös kaupungin rinnakkaisia hankkeita, joiden rakentaminen on kustannustehokasta toteuttaa raitiotien rakentamisen yhteydessä. Raitiovaunut Tampereelle toimittaa Skoda Transtech Oy, joka toimii myös raitiovaunujen kunnossapitäjänä. Raitiotien toteutusosalle 1 on toimitettu

20 raitiovaunua ja toteutusosalle 2 tilattu 5 raitiovaunua. Raitiotien liikennöinti toteutetaan allianssimallilla, jossa tilaajana on Tampereen kaupunkiseudun joukko-liikenne, palveluntuottajana VR-Yhtymä Oy. Raitiotiejärjestelmän liikennöinnin ja ylläpidon palveluintegraattorina toimii Tampereen Raitiotie Oy.

Toiminnan kuvaus

Kaupunginvaltuusto päätti 7.11.2016, että kaupunki toteuttaa Tampereen raitiotien toteutussuunnitelman osan 1 Hervanta—Pyynikintori—Tays mukaisen raitiotiehankeeseen. Kaupunginvaltuusto päätti 25.11.2019, että raitiotie rakennetaan myös Hatanpään valtatielle osuudelle Hämeenkatu—Tampereen valtatie raitiotien osan 1 yhteydessä. Samalla valtuusto päätti, että raitiolinja Tays keskussairaualta linjataan Hatanpään valtatielle. Raitiotieallianssin rakentaman osan 1 vuonna 2021 valmistuneeseen toimitussisältöön kuuluvat siis raitiolinja 3 Hervanta—Pyynikintori ja linja 1 Tays—Sorin aukio.

Raitiotieallianssin alkuperäiseen hankintaan sisältyi myös toteutusosan 2 Pyynikintori—Lentävänniemi suunnittelu ja mahdollinen rakentaminen. Osan 2 kehitysvaiheen suunnittelun aloittamisesta kaupunginhallitus päätti 18.12.2017. Valtuusto päätti osan 2 rakentamisesta 19.10.2020 ja rakentaminen alkoi marraskuussa 2020.

Raitiotieallianssin urakka on pitkäkestoinen ja monia muutoksia tuova. Raitiotietä rakennetaan keskelle elävää ja toimivaa kaupunkia. Liikennejärjestelyt muuttuvat rakennustöiden edetessä toistuvasti. Rakentamisen aikaisten liikennejärjestelyjen lähtökohtana on,

että kaikille kiinteistöille on pääsy ja että pelastus- ja huoltoliikenne toimii kaikissa tilanteissa. Keskeistä rakentamisen aikaisessa tiedottamisessa ja vuorovai- kutuksessa on, että asianosaiset saavat tiedon muutoksista ennakkoon ja riittä- vän ajoissa. Raitiotieallianssi tiedottaa kunkin alueen rakennustöistä verkkosi- vuullaan (www.raiotieallianssi.fi), eri so- me-kanavissa sekä tarvittaessa kohden- netusti suoraan sidosryhmille.

Tampereen kaupunki vastaa raitio- tieradan suunnitteluun ja rakennutta- miseen liittyvästä yleis- ja asemakaa- voituksesta sekä liikennejärjestelmän, joukko-liikennejärjestelmän ja katu- ja viherympäristön suunnittelusta ja suun- nitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja päätöksenteosta. Näistä asioista tiedote- taan Tampereen kaupungin omilla verk- kosivuilla (www.tampere.fi).

Kaupunginhallituksen 3.10.2016 pää- töksellä perustettu Raitiotien kehitys- ohjelma koordinoi raitiojärjestelmän to- teuttamista kaupungin vastuulla olevissa asioissa raitiotien suunnittelu-, raken- tamis- ja käyttöönottovaiheissa vuosina 2017–2021. Kehitysohjelma toteutettiin kaupunginhallituksen ohjauksessa ja sen tehtävänä oli sovittaa yhteen raitiotie- hankkeen tilaajatahojen, kaupungin eri palveluyksiköiden ja Tampereen Raitiotie Oy:n intressejä kaupungin kokonaisedun mukaisesti. Raitiotien kehitysohjelmalla tavoiteltiin toimivaa raitiotiejärjestelmää ja onnistunutta raitiotiejärjestelmän to- teuttamisprosessia. Raitiotien kehitys- ohjelma ohjelmakausi päättyi 31.12.2021. Pirkkala, Ylöjärvi ja Kangasala liittyivät Tampereen Raitiotie Oy:n pienosakkain v. 2022 alusta alkaen. Raitiotiejärjestel- män seudullista kehitystyötä jatketaan

Tampereen Raitiotie Oy:n koordinoimana. Tätä varten Raitiotien kehitysohjelman henkilöstö siirtyi Tampereen Raitiotie Oy:n palvelukseen 1.1.2022 alkaen.

Raitiotiejärjestelmän osa 1 on onnistuneesti otettu liikennekäyttöön 9.8.2021. Raitiotien osan 2A Pyynikintori - Santalahti rakentaminen alkoi marraskuussa 2020 ja raitiotien osan 2B Santalahti - Lentävänniemi rakennustöiden valmistelut alkoivat joulukuussa 2021.

Tampereen Raitiotie Oy raitiotiejärjestelmän omistajana ja ylläpitäjänä vastaa raitiotien ratainfra, pysäkkien ja varikon suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta, ylläpidosta ja toimivuudesta sekä raitiovaunukaluston hankinta- ja kunnossapitosopimuksista. Yhtiö vastaa myös raitiotieinvestoinnin rahoituksen järjestämisestä ja osien 1 ja 2 rakentamishankkeen toteuttavan Raitiotieallianssin toteutussuunnitelman mukaisista kustannuksista.

Raitiotie on keskeinen osa Tampereen kaupunkiseudun kuntien valtuustoissa 2015 hyväksymän rakennesuunnitelman sisältöä. Vuonna 2019 aloitettiin Tampe-

reen raitiotien seudullisen yleissuunnitelman laatiminen, johon osallistuivat tilaajina seudun kunnista Tampere, Pirkkala, Kangasala ja Ylöjärvi. Raitiotien kehitysohjelma vastasi seudullisessa yleissuunnitelmassa Tampereen kaupungin kustannusosuudesta ja suunnittelun ohjauksesta. Seudullisessa yleissuunnitelmassa määritettiin tulevaisuuden raitiotielinjosten ratavarausten sijainnit ja laajuus asemakaavoituksen, liikennejärjestelmän suunnittelun ja kunnallistekniikan suunnittelun tueksi. Seudullisen raitiotien ratavaruksista on päätetty Tampereen valtuustossa lokakuussa 2020 ja Pirkkalan, Kangasalan ja Ylöjärven valtuustoissa marraskuussa 2020. Seudullinen yleissuunnitelma valmistui maaliskuussa 2021. Seudullisen yleissuunnitelman jälkeen ryhdyttiin yhteistyössä asianomaisten kuntien kanssa kilpailuttamaan hankesuunnitelman laadintaa rataosille Tays - Linnainmaa ja Sorin aukio - Pirkkalan Suuppa sekä tarkentavan yleissuunnitelman laadintaa rataosalle Hiedanranta - Lielähti - Ylöjärven Leijapuisto. Tarkentavan yleis-

suunnitelman laatiminen on alkanut syyskuussa 2021 ja hankesuunnitelman laatiminen lokakuussa 2021.

Töiden eteneminen ja toiminnan painopisteet vuonna 2022

Rakentaminen

Tampereen kaupunki pääsi aloittamaan Näsisaaren rakentamistyöt helmikuussa 2022, kun korkein hallinto-oikeus ratkaisi saaren täyttölupaa koskevan valituksen kaupungin eduksi 16.12.2021. Ensimmäisen vaiheen valmistelevat täyttötöet valmistuivat 10.4.2022. Elokuun loppuun mennessä raitiotietöet ovat käynnistyneet koko länsiosalla eli Santalahden, Hiedanrannan, Niemenrannan ja Lentävänniemen alueilla. Sepänkatu avattiin jälleen läpiajoliikenteelle 22.7.2022.

Elokuun 2022 lopulla Raitiotieallianssin osan 2 projektiajasta oli käytetty 43 prosenttia ja ratainfra tekninen valmiusaste oli 38 prosenttia.

OSA 1 (HERVANTA-PYYNIKINTORI JA TAYS-SORIN AUKIO)

Ennuste, milj. euroa	Alku- peräi- nen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yhteensä
<u>Tampereen kaupunki</u>									
Raitiotie-kehitysohjelma, kustannus	-7,5	-1,3	-1,0	-1,5	-1,4	-1,4			-6,5
<u>Tampereen Raitiotie Oy</u>									
Raitiotien rakentaminen, osa 1 (Allianssivaihe)	-238,8	-63,3	-73,8	-97,4	-19,7	-12,2	-7,0	-0,8	-274,2
- Allianssin kustannukset ja Tilaajan kustannukset	-238,8	-61,7	-65,7	-73,8	-12,8	-7,3	-3,9	-0,8	-225,9
- Sisällön muutokset, järjestelmän tehokkuuden lisääminen		-1,6	-8,1	-23,6	-6,9	-4,9	-3,1		-48,3
Vaunuhankinta *)	-61	-10,8	-4,0	-1,8	-27,6	-32,9	-1,1	-3,8	-82,0
Valtiontuki, kehitysvaihe ja osa 1		18,1	20,0	19,5	0,6	5,4			63,6

*) Osan 1 raitiovaunujen määrä on nostettu 19 kappaleeseen

*) Vaunuhankintahintaan tulee lisäksi kolari- ja ilkvältaosat, vara- ja vaihto-osat, järjestelmäoptiot ja muutostyöt sekä aktivoitavat konsultoinnit ja palkat

LIIKELAITOKSET

OSA 2 (PYYNIKINTORI-LENTÄVÄNNIEMI)

Ennuste, milj. euroa	Alku- peräi- nen	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Yhteensä
Tampereen kaupunki											
Raitiotie-kehitysohjelma, kustannus	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tampereen Raitiotie Oy											
Raitiotien rakentaminen, osa 2 (Allianssivaihe)	-92,7	-0,7	-1,1	-4,2	-15,9	-34,6	-28,7	-14,8	-0,1		-100,0
- Allianssin kustannukset ja Tilaaajan kustannukset	-91,1	-0,7	-1,1	-4,2	-14,0	-32,1	-26,2	-12,3	-0,0		-90,6
- Sisällön muutokset, järjestelmän tehokkuuden lisääminen	-1,6				-1,9	-2,5	-2,5	-2,5	-0,1		-9,3
Infran kunnossapitolaitteet	-0,3					-0,3		-1,7			-2,0
Vaunuhankinta *)	-21,3					-5,1	-6,3	-10,4	-0,6	-1,6	-24,1
Valtiontuki, kehitysvaihe (KAS2) ja osa 2 (TAS2)	24,9		0,5	1,3	4,0	10,0	6,7	2,4			24,9

*) Vaunuhankintahintaan tulee lisäksi vara- ja vaihto-osat, järjestelmäoptiot ja muutostyöt sekä aktivoitavat konsultoinnit ja palkat

Suunnittelu

Seudullisen raitiotien suunnittelussa käynnissä ovat sekä raitiotien tarkentava yleissuunnittelu Tampereen Lielahdesta Ylöjärvelle sekä raitiotien hankesuunnittelu Pirkkalasta Linnainmaalle. Kangasala, Pirkkala ja Ylöjärvi tulivat raitiotieyhtiön pienosakkaiksi 1.1.2022 alkaen.

Lielähti-Ylöjärvi raitiotien tarkentavasta yleissuunnitelmasta on tehty välipäätökset Tampereen ja Ylöjärven kaupunginhalituksissa helmikuussa sekä elo-syyskuun vaihteessa. Välipäätökset ovat koskeneet raitiotieradan risteämiskäytös- ja pääradan ja kantatien kanssa sekä raitiotien pysäkkijärjestelmää. Lielähti-Ylöjärvi raitiotiesuunnitelman lausuntokierros päättyi elokuussa. Lausuntoja saatiin 26 kappaletta. Tarkentava yleissuunnitelma valmistuu vuoden loppuun mennessä. Ratahaaran hankesuunnitelma ajoittuu alustavan arvion mukaan vuosille 2025–2026.

Pirkkalan kunnanhallitus ja Tampereen kaupunginhallitus hyväksyivät Pirkkala-Linnainmaa-hankesuunnitelman ensimmäisen väliraportin huhtikuussa 2022. Raportissa esitettiin vaikutusarvioinnin periaatteet, Linnainmaan varikkotoimin-

tojen toteutusperiaatteet, raitiotiesiltojen ratkaisut Linnainmaan haaralla sekä vaihtoehtotarkastelut vaihtopysäkeistä. Samassa yhteydessä Pirkkalan kunnanhallitus ja Tampereen kaupunginhallitus päättivät raitiotien Pirkkala-Linnainmaa jatkosuunnittelun ja rakentamispäätöksen tavoiteaikataulusta. Pirkkalan ja Linnainmaan suunnille järjestettiin kaikille avoimet työpajat huhtikuun alussa. Seuraavaksi alustavia katusuunnitelmaluonnoksia on tarkoitus esitellä Tampereen ja Pirkkalan yhdyskuntalautakunnille syyskuun lopulla. Tämän jälkeen lokakuun alussa alustavat katusuunnitelmaluonnokset ovat tavoite asettaa kuntalaisten ja sidosryhmien kommentoitavaksi ja järjestää yleisötilaisuudet. Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelmasta pyydetään lausunnot vuodenvaihteessa 2022–2023. Hankesuunnitelman on määrä valmistua valtuustojen päätöksentekoa varten helmikuun 2023 loppuun mennessä. Kunnanhallitusten asettama tavoiteaikataulu on, että Pirkkala-Linnainmaa raitiotien toteutussuunnittelu alkaa vuoden 2023 aikana ja suunnitteluvalmiuden perusteella rakentamisesta on mahdollista päättää lokakuussa 2024.

Liikennöinti

Varsinainen liikennöinti ratalinjoilla 1 ja 3 alkoi suunnitellusti 9.8.2021. Elokuussa tuli kuluneeksi vuosi Tampereen Ratikan liikennöinnin aloittamisesta ja elokuun loppuun mennessä ylitettiin 10 miljoonan matkustajan raja. Lisäksi Tampereen Ratikan vaunuilla ajettiin miljoonan kilometrin raja rikki 1.3.2022.

Tampereella on liikennöinyt taideratikka vuoden 2021 joulukuun alusta lähtien. Huhtikuussa taideratikan kattaus laajentui pop-up-esityksiin. Esityksiä toteutetaan 1–2 kertaa kuukaudessa ainakin syksyyn asti.

Talous

Osan 1 kehitysvaiheen aikana raitiotien osalle 1 määritettiin kokonaiskustannusarvio 238,8 miljoonaa euroa. Tämä koostuu:

- osan 1 kehitysvaiheen kustannuksista 10,5 milj. euroa,
- osan 1 toteutusvaiheen kustannuksista, joita ovat
- allianssin palveluntuottajia sitova tavoitekustannus: 219,02 milj. euroa
- tilaaajan hankinnat 4,2 milj. euroa,
- tilaaajan riskivaraus 3,2 milj. euroa
- bonuspoolin budjettivaraus 1,875 milj. euroa

Allianssin palvelutuottajia sitova tavoitekustannus on laskettu 8/2016 hintatasossa. Allianssin tavoitekustannukseen vaikuttavat rakennusalan ja rakennusmateriaalien yleiset kustannusmuutokset, jotka ovat allianssisopimuksessa sidottu osaindekseihin. Tavoitekustannukseen tehdään indeksitarkastus neljännesvuositain, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksimuutokset eivät sisälly alkuperäiseen kokonaiskustannusarvioon, ne ovat allianssisopimuksessa sovittu tilaajan riskiksi. Indeksikorotukset osan 1 ajalta Q1/2017–Q1/2022 ovat 11,25 milj. euroa.

Raitiotieallianssin bonuspooli on kannustinjärjestelmä, joka määrittelee palvelutuottajille urakasta jaettavan bonuksen tai sanktion määrän. Kannustinjärjestelmän tarkoituksena on ohjata allianssia sitoutumaan yhteisiin tavoitteisiin. Onnistuminen tuottaa palvelutuottajille bonusta ja tilaajalle tavoitteiden mukaista arvoa. Raitiotierakentamisen osan 1 bonuspoolin suuruus on Hatanpään haaran lisäämisen jälkeen 4,15 miljoonaa euroa. Budjettivaruksessa on arvioitu, että bonuspoolista toteutuu 50 %. Tämänhetkinen ennuste bonuspoolin toteutumisesta on 8,70 miljoonaa euroa. Bonuspoolia kasvattaa allianssin tavoitekustannuksen alitus.

Lisäksi raitiotieinfran kokonaiskustannusarvioon vaikuttavat alkuvaiheen kustannukset ennen vuoden 2016 rakentamispäätöstä, rakentamisen aikana aktivoitavat kustannukset (mm. korot ja palkat) sekä kalustosopimuksen mukaiset varikon koneet ja laitteet, pysäkkikatokset sekä järjestelmät.

Tampereen kaupunginvaltuusto on päättänyt 25.11.2019 että raitiorata toteutetaan Hatanpään valtatielle osuudelle Hämeenkatu–Tampereen valtatie raitiotien toteutusosan 1 yhteydessä. Hatanpään valtatie osuudelle on päätetty tilaajan hankinnoille 0,32 milj. euroa, riskivaraukseen 0,24 milj. euroa sekä bonuspoolin budjettivaraukseen 0,20 milj. euroa.

Raitiotien toteuttamisen yhteydessä on päätetty toteuttaa Raitiotieallianssin tavoitekustannusta nostavia raitiotiejärjestelmän sisällönmuutoksia, joiden lähtökohtana on raitiotiejärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden lisääminen sekä kaupunkikuvallisten haittojen ja hallinnollisten riskien minimointi. Osa sisällönmuutoksista on hankkeen kokonaiskustannusta pienentäviä muutoksia. Elokuun 2022 loppuun mennessä näitä hankkeen sisällönmuutoksia on tehty 23,87 milj. eurolla. Osa hankkeen sisällönmuutoksista katetaan tilaajan hankinnoilla, tilaajan riskivaruksella sekä kone- ja laitehankinnoilla, kokonaiskustannusta nostavia hankkeen sisällönmuutoksia on tehty 21,77 miljoonalla eurolla elokuun 2022 loppuun mennessä. Raitiotien toteutusvaiheen osan 1 kokonaiskustannusarvio elokuussa on 274,2 milj. euroa.

Raitiotien osan 1 vaunukaluston hankintahinta on 82,0 milj. euroa. Lisäksi raitiotiehankeeseen liittyviä muita kustannuseriä ovat Raitiotien kehitysohjelman budjetti vuosille 2017–2021 7,5 milj. euroa (toteuma 6,5 milj. euroa).

Kaupunkiympäristön palvelualue toteuttaa raitiokaduilla rinnakkaishankkeita vuosibudjetin puitteissa, osa niistä teetetään Raitiotieallianssilla. Rinnakkaishankkeet eivät sisälly raitiotien toteutushankkeen kokonaiskustannusarvioon eivätkä ole valtionapukelpoisia. Kaupungin rinnakkaishankkeiden arvioitu osuus osalla 1 Hatanpään haara mukaan lukien on 61,0 milj. euroa, joista on toteutunut elokuun 2022 loppuun mennessä 57,8 milj. euroa.

Valtuusto päätti raitiotien osan 2 Pyyntikintori–Lentävänniemi rakentamisesta 19.10.2020. Osan 2 kehitysvaiheen aikana raitiotien osalle 2 määritettiin kokonaiskustannusarvio 93,1 miljoonaa euroa, joka koostuu:

- osan 2 kehitysvaiheen kustannuksista 2,9 milj. euroa,
- osan 2 toteutusvaiheen kustannuksista, joita ovat

- allianssin palvelutuottajia sitova tavoitekustannus: 84,87 milj. euroa
- tilaajan hankinnat 1,0 milj. euroa,
- tilaajan riskivaraus 1,5 milj. euroa
- bonuspoolin budjettivaraus 0,875 milj. euroa
- Tampereen Raitiotie Oy:n muut varaukset 1,879 milj. euroa

Kaupungin Raitiotieallianssilta tilattavien rinnakkaishankkeiden arvioitu määrä osan 2 Pyyntikintori–Santalahahti rakentamisessa on 26,2 milj. euroa. Toteutunut Raitiotieallianssin osan 2 rinnakkaishankkeiden laskutus elokuun 2022 loppuun mennessä oli 2,1 milj. euroa.

Allianssin palvelutuottajia sitova osan 2 tavoitekustannus on laskettu 3–6/2020 hintatasossa. Allianssin tavoitekustannukseen vaikuttavat rakennusalan ja rakennusmateriaalien yleiset kustannusmuutokset, jotka ovat allianssisopimuksessa sidottu osaindekseihin. Tavoitekustannukseen tehdään indeksitarkastus neljännesvuositain, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksimuutokset eivät sisälly alkuperäiseen kokonaiskustannusarvioon, ne ovat allianssisopimuksessa sovittu tilaajan riskiksi. Indeksikorotukset osan 2 ajalta Q4/2020–Q1/2022 ovat 1,44 milj. euroa.

Raitiotierakentamisen osan 2 bonuspoolin suuruus on 1,75 miljoonaa euroa. Budjettivaruksessa on arvioitu, että bonuspoolista toteutuu 50 %.

Lisäksi raitiotieinfran kokonaiskustannusarvioon vaikuttavat rakentamisen aikana aktivoitavat kustannukset (mm. korot ja palkat) sekä tilaajan hankinnat ja pysäkkikatokset. Raitiotien toteutusvaiheen osan 2 kokonaiskustannusarvio elokuussa 2022 on 99,96 milj. euroa.

Raitiotien osalle 2 tilataan viisi raitiovaunua. Vaunukaluston hankintahinta on 24,08 milj. euroa.

Valtio on maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimuksessa vuosille 2020–2023 sitoutunut osallistumaan Tampereen raitiotien osien 1 ja 2 ja Hatanpään valtatie ratahaaran infrastruktuurin suunnittelu- ja

LIIKELAITOKSET

rakentamiskustannuksiin 88,43 milj. eurola. Samassa sopimuksessa valtio on sitoutunut tukemaan seudullisen yleissuunnitelman valmistelua enintään 30 prosentilla ja enintään 0,46 milj. eurolla.

Seudullisen yleissuunnitelman valtionapu jakaantuu tilaajakunnille niiden kustannusosuuksien mukaisesti. Seudullisen yleissuunnitelman valtionapuhakemus on toimitettu valtionapuviranomaiselle kesä-

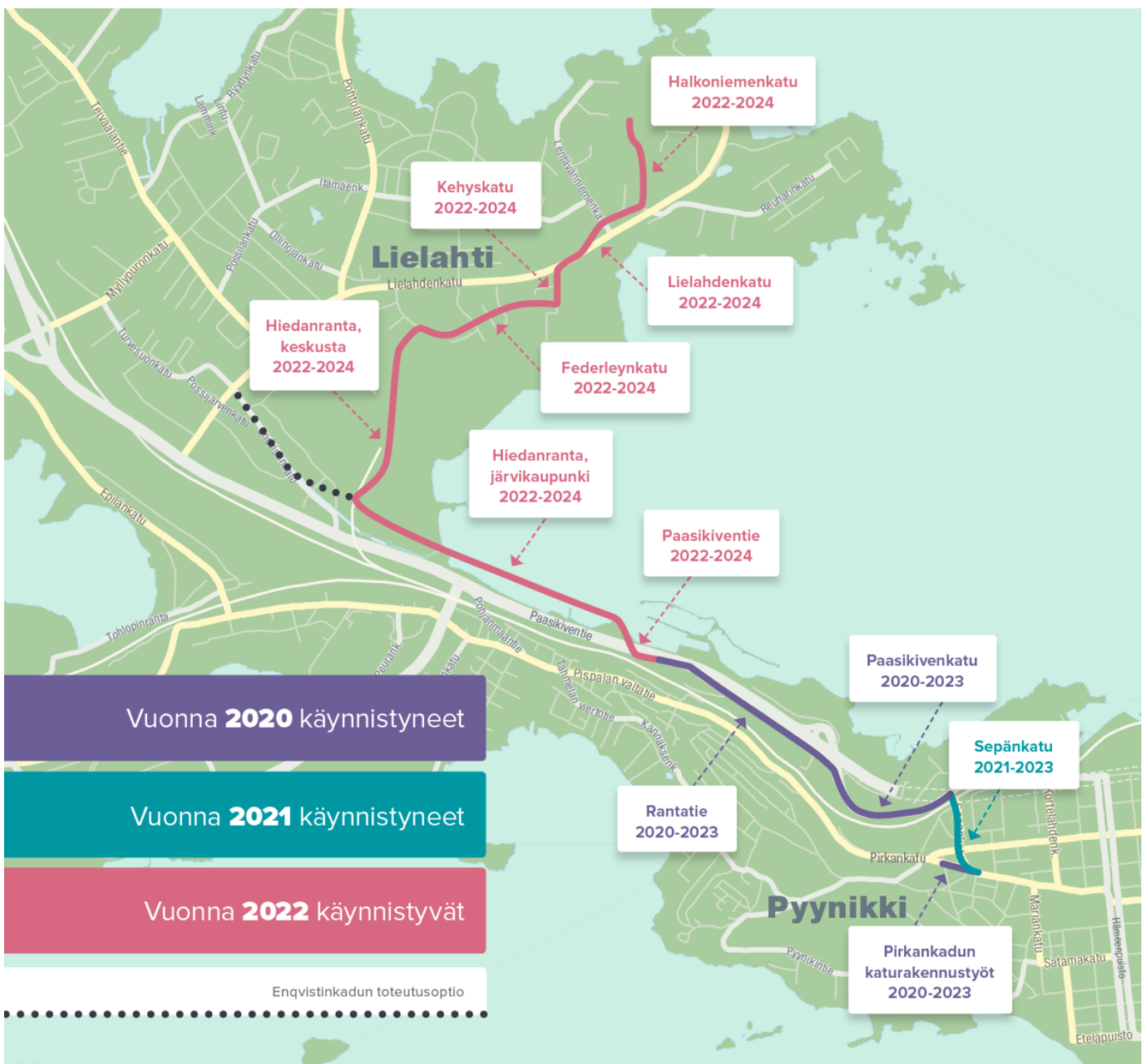
kuussa 2021. Vuosittaisen valtiontukiosuuden maksatuspyynnön suuruus määräytyy hankkeen valtiontukeen oikeuttavien vuosikustannusten toteutumisen perusteella.

Hatanpään valtatie suunnittelun ja rakentamisen valtionapuhakemukset on toimitettu valtionapuviranomaiselle syyskuussa 2020. Hatanpään valtatie suunnittelun valtionapupäätös on saatu 23.4.2021 ja maksatus joulukuussa 2021. Rakenta-

misen osalta valtionapupäätös on tehty 30.6.2021 ja ensimmäinen maksatus saatu kesäkuussa 2022.

Raitiotien osan 2 rakentamisen valtionapuhakemus, valtionapu enintään 24,0 milj. euroa, on toimitettu valtionapuviranomaiselle joulukuussa 2020 ja valtionapuviranomaisen päätös saatu 30.6.2021. Osan 2 rakentamisen ensimmäinen maksatus on saatu kesäkuussa 2022.

RAITIOTIEN OSAN 2 KATUKOHTAINEN RAKENTAMISAIKATAULU

TAMPERE